

Projekt

z dnia 4 listopada 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA IMIELIN**

z dnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin na lata 2026-2030

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2025 roku, poz. 1153), w związku z art. 16b ust. 1, ust. 2, art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2025 roku, poz. 1214 z późn.zm.)

**Rada Miasta Imielin
uchwala:**

§ 1.

Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin na lata 2026-2030, stanowiącą Załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Imielin.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wnosi: Burmistrz Miasta Imielin

**BURMISTRZ MIASTA
IMIELIN**
Krzysztof Hajduczek

RADCA PRAWNY
mgr Jacek Jędrzycka
(K1 - 1875)

Załącznik

STRATEGIA

ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

DLA MIASTA IMIELIN

NA LATA 2026-2030

Spis treści

I. Wykaz skrótów.....	5
II. Wprowadzenie	6
1. Metodologia opracowania Strategii	9
2. Podstawy prawne.....	11
3. Spójność z dokumentami strategicznymi	14
3.1. Dokumenty krajowe.....	14
3.2. Dokumenty regionalne	15
3.3. Dokumenty lokalne	15
4. Metodologia badań społecznych.....	16
4.1. Wybór metod i technik badawczych.....	16
4.2. Dobór próby i narzędzie badawcze	17
III. Charakterystyka Miasta Imielin	19
1. Położenie	19
2. Sytuacja demograficzna	20
3. Rynek pracy i sytuacja gospodarcza	22
4. Sytuacja mieszkaniowa	25
5. Edukacja i wychowanie	27
6. Kultura, sport i rekreacja.....	30
7. Opieka zdrowotna	31
8. Bezpieczeństwo publiczne.....	32
9. Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej	32
10. Lokalny system pomocy społecznej	40
11. Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych	44
IV. Analiza wyników badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców Miasta.....	45
1. Struktura badanej próby	45
2. Problemy społeczne.....	47

3. Rynek pracy.....	48
4. Wsparcie rodzin.....	49
5. Sytuacja osób starszych i osób z niepełnosprawnościami.....	52
6. Ubóstwo i wykluczenie społeczne	54
7. Problem alkoholowy	56
8. Problem nikotynowy.....	58
9. Problem narkotykowy	59
10. Problem przemocy.....	60
11. Korzystanie z urządzeń elektronicznych	64
12. Uczestnictwo w grach hazardowych.....	66
13. Inne uzależnienia behawioralne.....	67
14. Zdrowie psychiczne	68
15. Bezpieczeństwo	69
V. Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród uczniów	71
1. Struktura badanej próby	71
2. Problem alkoholowy	73
3. Problem nikotynowy.....	74
4. Problem narkotykowy	75
5. Problem przemocy	77
6. Korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu	81
7. Uczestnictwo w grach hazardowych	83
8. Zdrowie psychiczne.....	83
9. Zaburzenia odżywiania	84
VI. Sytuacja społeczna Miasta Imielin	86
1. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej.....	86
2. Wsparcie osób z niepełnosprawnością	91
3. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień.....	95
4. Przeciwdziałanie przemocy domowej	100
5. Aktywność i integracja społeczna seniorów.....	103

6. Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.....	106
7. Wsparcie osób z problemem ubóstwa	110
8. Zdrowie psychiczne.....	113
VII. Część programowa.....	115
1. Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych	116
2. Kierunki rozwiązywania problemów społecznych.....	117
2.1. Cel strategiczny nr 1.	118
2.2. Cel strategiczny nr 2..	121
2.3. Cel strategiczny nr 3.	124
2.4. Cel strategiczny nr 4..	129
2.5. Cel strategiczny nr 5.	132
2.6. Cel strategiczny nr 6.	133
3. Ramy finansowe Strategii	135
4. System wdrażania Strategii	136
5. System aktualizacji Strategii.....	137
6. Komunikacja społeczna i promocja Strategii.....	138
7. Monitoring i ewaluacja	139
8. Wnioski i podsumowanie.....	143
VIII. Bibliografia	146
IX. Spis rysunków, tabel, wykresów.....	148
1. Spis rysunków.....	148
2. Spis tabel.....	148
3. Spis wykresów	151

I. Wykaz skrótów

BDL GUS – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

DPS – dom pomocy społecznej

IPiN – Instytut Psychiatrii i Neurologii

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KPP – Komenda Powiatowa Policji w Bieruniu

KS – Klub Senior+

MCK – Miejskie Centrum Kultury w Imielinie

MKdsRPA – Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Imielinie

MZI – Miejski Zespół Interdyscyplinarny

NGO (ang. non-government organization) – organizacja pozarządowa

NK – procedura „Niebieskie Karty”

ORE – Ośrodek Rozwoju Edukacji

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łędzinach

PES – podmioty ekonomii społecznej

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

POZ – podstawowa opieka zdrowotna

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Bieruniu

pp. – punkt procentowy

PUP – Powiatowy Urząd Pracy w Tychach

ŚS – Świetlica Socjoterapeutyczna

UM – Urząd Miasta Imielin

UTW – Uniwersytet Trzeciego Wieku

ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych

II. Wprowadzenie

Przemiany technologiczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe, które dokonały się w XX w. były przyczyną przeobrażeń w sferze życia społecznego i doprowadziły do zmiany starych i powstania nowych problemów społecznych. Problem społeczny określany jest jako niekorzystne dla społeczności zjawisko, zagrażające, niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania. O problemie społecznym mówimy wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów: dotyczy wielu osób w społeczności, ma charakter powtarzający się, a nie jednorazowy, jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domaga się rozwiązania i można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie¹. Wśród problemów społecznych występujących w polskiej rzeczywistości wymieniane są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Jednym z instrumentów polityki społecznej jest tworzenie lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, które są ważnymi dokumentami odnoszącymi się do polityki społecznej, a odpowiednio przygotowane i wdrażane prowadzą do rozwiązania kluczowych problemów społecznych występujących na danym terytorium.

Konsekwencje pojawienia się wirusa SARS-CoV-2 i wywołanej przez niego choroby COVID-19 spowodowały konieczność zredefiniowania zaplanowanych działań. Skutki ekonomiczne, gospodarcze oraz społeczne pandemii będą dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej, uwydatniając stare i generując nowe ryzyka socjalne. Na poziomie lokalnym można do nich zaliczyć kryzys gospodarczy skutkujący, m.in. poważnymi skutkami dla rynku pracy, rozwarstwienie społeczne pociągające za sobą ryzyko wzrostu liczby osób wykluczonych ze społeczeństwa, zwiększenie skali ubóstwa, ujawnianie się nowych konfliktów społecznych, wzrost zachowań indywidualistycznych w miejsce zachowań wspólnotowych, wpływających negatywnie na jakość kapitału społecznego i więzi społecznych, czy problem organizacji

¹ Kwaśniewski J., *Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych*

i zarządzania czasem osób starszych. To tylko część z wielu negatywnych konsekwencji jakie może za sobą pociągać pandemia koronawirusa².

Obecnie polityka socjalna naszego kraju stoi przed kolejnym wyzwaniem, jakim jest konflikt rosyjsko-ukraiński i związany z nim napływ uchodźców. Migracje wojenne mogą mieć charakter długotrwały, co będzie wpływało bezpośrednio nie tylko na migrantów, ale całe społeczeństwo polskie i wymagało korekt polityk społecznych. Kryzys wywołany przez wojnę w Ukrainie musi skłonić Polskę do modernizacji systemu usług społecznych w sposób adekwatny do nowej sytuacji³.

Polityka społeczna w czasie kryzysu wymaga specjalnej uwagi i planowania, wykorzystując przy tym swoje instrumenty zarówno interwencyjne – w perspektywie krótkoterminowej, jak i w okresie długoterminowym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Imielin na lata 2026-2030⁴ jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mające na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Jej wdrażanie odbywa się poprzez szereg działań związanych z realizacją planów strategicznych.

Strategia będzie służyć osiągnięciu zaplanowanych celów, wraz ze szczegółowym określeniem sposobów dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach.

² N. G. Pikula, M. Grewiński, E. Zdebska, W. Glanc, *Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa*, Kraków 2020, s. 9-16

³ E. Bendyk, P. Buras, *Polska wobec wojny, Polska w świecie po wojnie Zadania na nowy czas*, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 2022, s. 1-7

⁴ Na potrzeby niniejszego opracowania dla występujących w tekście sformułowań „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Imielin na lata 2026-2030” stosowana będzie skrócona nazwa „Strategia”

W związku z tym, że rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, lokalna polityka społeczna wymaga od jej realizatorów strategicznego podejścia. Planowanie strategiczne, polegające na podejmowaniu systematycznych działań, podczas których planowana jest przyszłość i wytyczane są najistotniejsze kierunki działań, uwzględnia długi horyzont czasowy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Imielin na lata 2026-2030 zawiera kilka części składowych: charakterystykę gminy Imielin, diagnozę sytuacji społecznej oraz część programową obejmującą misję, wizję, cele, zadania przewidziane do realizacji, ramy finansowe, zakładane rezultaty, system wdrażania, monitoring i ewaluację. W Strategii uwzględniono różnorodny zakres problematyki społecznej. Diagnoza sytuacji społecznej dokonana została w następujących obszarach:

- wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej,
- wsparcie osób z niepełnosprawnością,
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień,
- przeciwdziałanie przemocy domowej,
- aktywność i integracja społeczna seniorów,
- promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- wsparcie osób z problemem ubóstwa,
- zdrowie psychiczne.

Podsumowując, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Imielin na lata 2026-2030 określa sposób osiągnięcia wyznaczonych celów oraz pozwala wypracować sprawny i efektywny system pomocy, umożliwiający skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych, co pozwoli na zapewnienie mieszkańcom Gminy dogodnych warunków do rozwoju i przyczyni się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa społecznego.

1. Metodologia opracowania Strategii

Podstawowe elementy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Imielin na lata 2026-2030 są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Tym co wyróżnia Strategię od innych wiążących dokumentów i programów jest przede wszystkim jej okres obowiązywania oraz nadrzędność wobec nich. Mimo, iż horyzont czasowy nie został wskazany w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, powinien precyzować główne działania Miasta⁵ w zakresie zaspokajania społecznych potrzeb mieszkańców i niwelowania nierówności społecznych w długim okresie, tj. 5-10 lat.

Obligatoryjny charakter Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej realizatorów obowiązek tworzenia jej w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Nadrzędność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nad programami o charakterze taktycznym, takimi jak Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, Program Wspierania Rodziny czy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, wymusza na podmiotach odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie Strategii ujęcia w niej określonych elementów. W kolejnej tabeli zawarte zostały elementy wchodzące w skład Strategii oraz poszczególne etapy jej opracowania.

⁵ Każdorazowo stosując zapis „Miasto” mamy na myśli gminę miejską Imielin

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Lp.	Etap	Charakterystyka
1.	Analiza strategiczna	Analiza bieżącej sytuacji, problemów, barier oraz potencjału umożliwia wskazanie obszarów problemowych występujących w Mieście. Głównym źródłem informacji o sytuacji mieszkańców, ich problemach i potrzebach jest analiza danych zastanych, czyli bieżącej dokumentacji urzędowej, danych demograficzno-gospodarczych oraz trendów społecznych. Na tym etapie ocenie poddaje się również otoczenie jednostki samorządowej. Informacji w tym zakresie dostarczają również przeprowadzone na terenie Miasta badania społeczne.
2.	Sformułowanie misji i wizji Strategii	Wizja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest swoistym obrazem, do którego dąży Miasto za sprawą realizacji celów w niej wskazanych, natomiast misja określa nadrzędny powód opracowania Strategii.
3.	Określenie celów priorytetowych i zadań	W następstwie prawidłowo przeprowadzonej analizy strategicznej możliwe jest wskazanie głównych obszarów problemowych występujących na terenie Miasta. Ich identyfikacja i określenie kompleksowych działań minimalizujących ich skalę zapewnia realizację polityki społecznej zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami, a także podniesienie jakości życia lokalnej społeczności.
4.	Wskazanie sposobu wdrażania i kontroli realizacji Strategii	Ostatnim elementem Strategii jest określenie planu, zgodnie z którym ma zostać zrealizowana podczas okresu jej obowiązywania. Zarówno źródła i ramy finansowe, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, sposób komunikacji, jak i sprawozdawczość mają niebagatelny wpływ na stopień i jakość jej wdrożenia, dlatego w trakcie i po jej zakończeniu należy przeprowadzić ewaluację, umożliwiającą ocenę działań w odniesieniu do zamierzonych celów.

Źródło: opracowanie własne.

2. Podstawy prawne

Opracowana całościowa, spójna i wieloletnia koncepcja rozwiązywania problemów społecznych gminy lub powiatu, podobnie jak inne dokumenty strategiczne, jest uwarunkowana prawnie. Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.), do zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym należy *„opracowanie oraz realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”*.

Tworząc niniejszą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z założeniami polityki państwa. Najistotniejsze ustawy kompetencyjne, nakładające na administrację rządową i samorządową określone obowiązki to m.in.:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,
2. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego,
3. ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego,
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
5. ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej,
6. ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych.

Akty prawne dotyczące wsparcia rodziny i dziecka:

1. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
2. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
3. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,

4. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
5. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
6. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
7. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
9. ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,
10. ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.

Akty prawne dotyczące ochrony zdrowia oraz przeciwdziałaniu uzależnieniom:

1. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
3. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
4. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

Akty prawne dotyczące oświaty, zatrudnienia oraz wsparcia socjalnego:

1. ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
2. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
3. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
4. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
5. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych,
6. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
7. ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym,
8. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
9. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego,

10. ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
11. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
12. uchwała Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028,
13. ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Akty prawne normujące aspekty finansowe:

1. ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
2. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
3. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
5. ustawa z dnia 11 września 2019 r. prawo zamówień publicznych.

Akty prawne normujące pobyt cudzoziemców na terenie kraju:

1. ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
2. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji,
3. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
4. ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

3. Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Imielin na lata 2026-2030 jest zgodna z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych realizowanych na poziomie krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Rozdział ten przedstawia opis wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

3.1. Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Imielin na lata 2026-2030 jest zgodna z poniższymi dokumentami krajowymi:

- **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**, będąca aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, stanowi obowiązujący, kluczowy dokument dla Polski, w zakresie średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Strategia zawiera rekomendacje dla polityk publicznych oraz jest podstawą dla zmian w systemie zarządzania rozwojem.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**, której celem jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia⁶.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030** stanowiąca kontynuację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, a jej głównym celem jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków.

⁶ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030

Ponadto wymienić należy również dokumenty mające wpływ na kształtowanie polityki społecznej, takie jak:

- Strategia Demograficzna 2040,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027 z perspektywą do roku 2030,
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej,
- Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030,
- Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.).

3.2. Dokumenty regionalne

Na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami strategicznymi dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Imielin są: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”, Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030 oraz Strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie bieruńsko-lędzińskim na lata 2021-2028.

3.3. Dokumenty lokalne

Najistotniejszym dokumentem strategicznym na poziomie lokalnym jest Strategia Rozwoju Miasta Imielin na lata 2021-2028, odpowiadająca na zachodzące zmiany w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i środowiskowym. Dokument wyznacza podstawowe kierunki rozwoju, które mają za zadanie zapewnić odpowiednią jakość i poziom życia mieszkańców, równocześnie przeciwdziałając negatywnym zjawiskom i barierom. Strategia Rozwoju Miasta Imielin na lata 2021-2028 wyznacza 12 celów strategicznych w następujących obszarach:

- Infrastruktura techniczna,
- Oświata,
- Ochrona środowiska,

- Ochrona zdrowia i pomoc społeczna,
- Kultura,
- Przedsiębiorczość, rzemiosło, handel,
- Sport i rekreacja.

4. Metodologia badań społecznych

Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

Celem takiej diagnozy jest poznanie problemów, a przedmiotem są różne zjawiska społeczne. O diagnozie społecznej w węższym znaczeniu mówimy, gdy badania dotyczą rozpoznawania zdarzeń i sytuacji społecznych ze względu na ich dotkliwość i potrzebę zmian. Zgodnie z tą definicją, przedmiotem badania są zdarzenia i sytuacje społecznie dotkliwe, celem – zmiana społeczna, efektem zaś – przede wszystkim wnioski i zalecenia dla praktyki⁷.

Niniejsza diagnoza realizowana przez miasto Imielin ma na celu ukazanie skali różnych problemów społecznych występujących wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów.

4.1. Wybór metod i technik badawczych

W celu poznania opinii oraz postaw mieszkańców Miasta zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań. Przez metodę badawczą rozumie się na ogół system założeń i reguł pozwalających na takie uporządkowanie praktycznej lub teoretycznej działalności, aby można było osiągnąć cel, do którego się świadomie zmierza⁸. Wyróżnia się metody ilościowe i jakościowe. Zarówno jedno, jak i drugie są użyteczne w prowadzeniu badań socjologicznych. Badania wśród dorosłych

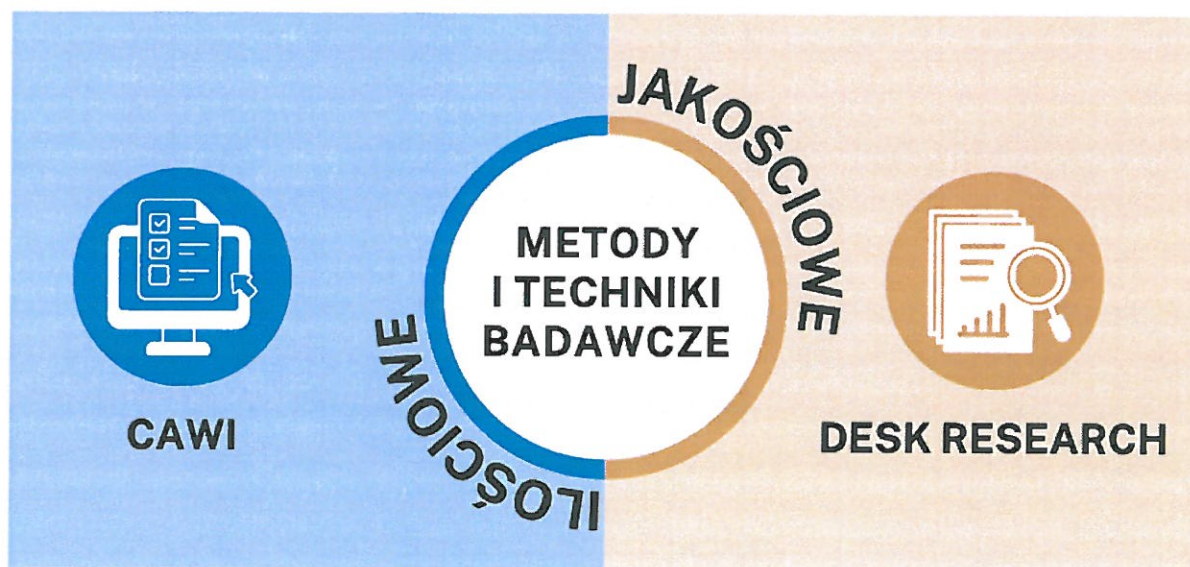
⁷ Szatur – Jaworska B., *Diagnoza i diagnozowanie w polityce społecznej*, s. 109

⁸ Sztumski J., *Wstęp do metod i technik badań społecznych*, s. 60

mieszkańców oraz uczniów zostały wykonane zgodnie z metodą ilościową za pomocą techniki **CAWI** (ang. *Computer Assisted Web Interview*), zakładającej przeprowadzenie badań za pomocą kwestionariuszy ankiet udostępnianych drogą elektroniczną. Pozwala ona na anonimowość, dzięki czemu osoby biorące udział w badaniu czują się swobodnie.

W ramach przeprowadzonych badań, wykorzystano również **analizę danych zastanych** (ang. *Desk Research*), czyli technikę badawczą polegającą na kompilacji, analizowaniu oraz przetwarzaniu danych i informacji pochodzących z istniejących źródeł, a następnie formułowaniu na ich podstawie wniosków dotyczących badanego problemu. Analizie poddane zostały dane z Głównego Urzędu Statystycznego oraz wszystkie programy wykonawcze, raporty, sprawozdania i analizy w zakresie polityki społecznej prowadzonej w Mieście Imielin.

Rysunek 1. Wykorzystane metody i techniki badawcze

Źródło: Opracowanie własne.

4.2. Dobór próby i narzędzie badawcze

Najczęściej badana zbiorowość jest zbyt liczna, aby objąć działaniami jej wszystkich członków, dlatego wybiera się grupę reprezentatywną. Wykorzystany w diagnozie losowy dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie Miasta oraz uzyskanie

informacji i opinii z różnych środowisk. Badania dorosłych mieszkańców zostały przeprowadzone na przełomie czerwca i lipca 2025 roku i wzięło w nich udział 78 osób, natomiast badanie uczniów zrealizowano we wrześniu 2025 roku i uczestniczyło w nim 309 wychowanków szkół. Kwestionariusze ankiety użyte do zebrania danych, składały się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru.

W niniejszym dokumencie przedstawiono wyniki badań w ujęciu procentowym, które zaokrąglono do wartości dziesiętnych. Z uwagi na to, suma procentowego udziału odpowiedzi w danym pytaniu może odbiegać o +/- 0,5 pp. od 100%.

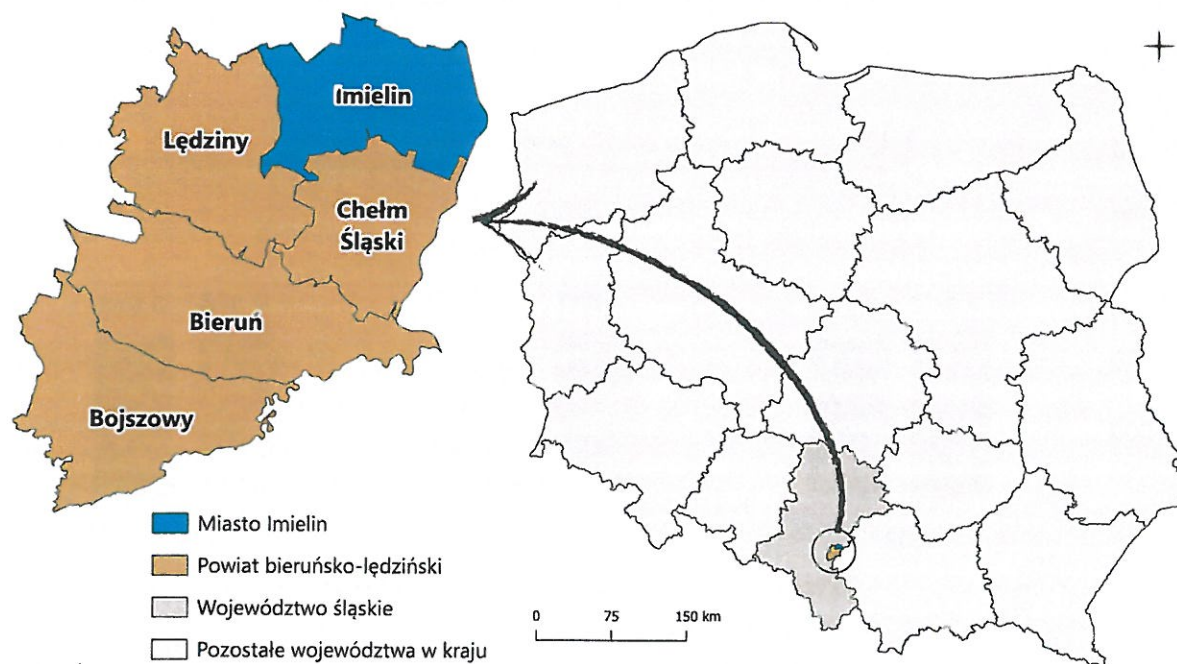
III. Charakterystyka Miasta Imielin

1. Położenie

Imielin to gmina miejska położona w powiecie bieruńsko-lędzińskim, w województwie śląskim. Zajmuje powierzchnię 28,0 km², co stanowi 17,9% Powiatu oraz 0,2% całego Województwa. Graniczy ona z gminami: Chelm Śląski, Lędziny, Mysłówice (miasto na prawach powiatu), Jaworzno (miasto na prawach powiatu) oraz Chelmek (powiat oświęcimski).

Układ komunikacyjny Miasta Imielin charakteryzuje się bardzo korzystnym położeniem w strukturze transportowej województwa śląskiego i stanowi istotny czynnik rozwoju społeczno-gospodarczego. Miasto znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie aglomeracji katowickiej, co zapewnia szybki dostęp do ośrodków centralnych regionu. Przez Imielin przebiega droga ekspresowa S1, a w niedalekiej odległości znajduje się autostrada A4. Dobrze rozwinięta jest także sieć dróg powiatowych i gminnych, umożliwiających dogodne połączenia z sąsiednimi gminami.

Rysunek 2. Położenie Miasta Imielin na tle powiatu, województwa i kraju

Źródło: Opracowanie własne.

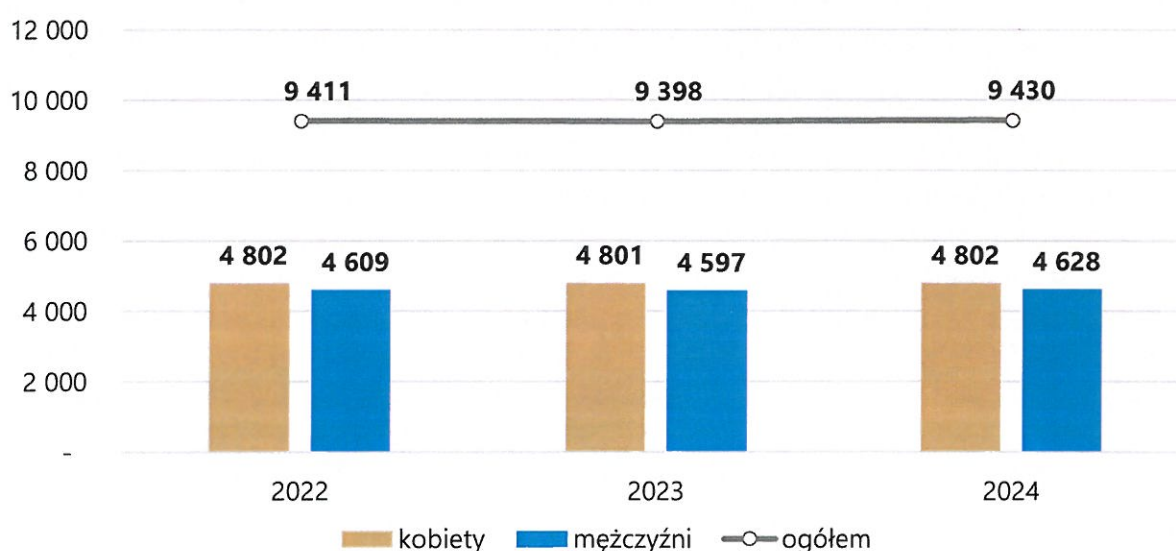

2. Sytuacja demograficzna

Aktualna struktura demograficzna, będąca efektem procesów społeczno-demograficznych z przeszłości, w istotny sposób wpływa na kształtowanie się zjawisk i wyzwań społecznych w przyszłości. Wnikliwa analiza kluczowych cech demograficznych, procesów migracyjnych oraz zmian w strukturze wieku i liczby ludności dostarcza podstaw do oceny skuteczności dotychczasowych działań ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów społecznych. W kontekście obecnych trendów, takich jak starzenie się społeczeństwa, szczególnie istotne staje się planowanie działań ukierunkowanych na aktywizację lokalnej społeczności, wspieranie młodych rodzin oraz integrację międzypokoleniową.

W 2024 roku Miasto Imielin zamieszkiwało 9 430 osób, z czego 4 802 to kobiety, a 4 628 – mężczyźni. Analizując sytuację demograficzną Miasta, w omawianym okresie można zauważyć wahania liczby mieszkańców – najniższą liczbę odnotowano w 2023 roku. Biorąc pod uwagę podział na płeć, w omawianym okresie widoczna jest przewaga liczby kobiet nad liczbą mężczyzn. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 1. Liczba mieszkańców Miasta Imielin w latach 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W Mieście Imielin w 2024 roku przyrost naturalny na 1 000 ludności kształtował się na poziomie -4,99 co oznacza, że wskaźnik ten przyjmował wyższą wartość w porównaniu do województwa śląskiego (-6,05), ale niższą względem powiatu bieruńsko-lędzińskiego (-2,86). Na przestrzeni ostatnich lat w Mieście zauważalne są wahania przyrostu naturalnego na 1 000 ludności: w 2022 roku wynosił on -3,73, w 2023 roku było to -5,73, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie kształtował się na poziomie -4,99. Podobne tendencje widoczne są w przypadku Powiatu i Województwa. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w Mieście Imielin w porównaniu do powiatu bieruńsko-lędzińskiego i województwa śląskiego na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
Miasto Imielin	-3,73	-5,73	-4,99
Powiat bieruńsko-lędziński	-2,28	-3,33	-2,86
Województwo śląskie	-5,76	-5,56	-6,05

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Struktura ludności w Mieście Imielin według ekonomicznych grup wieku w 2024 roku przedstawiała się następująco:

- 20,7% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – do 18 roku życia;
- 58,3% mieszkańców Miasta było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64 rokiem życia;
- 21,1% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet 60 lat i więcej, a dla mężczyzn 65 lat i więcej.

Na przestrzeni analizowanych lat dostrzec można postępujący spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności, a jednocześnie systematyczny wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym, który na przestrzeni analizowanych lat wyniósł 1,0 pp. Udział osób w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych w Mieście prezentuje się na nieco odmiennym poziomie w odniesieniu do wskaźników w województwie śląskim i w całym kraju.

W 2024 roku w Województwie było to 17,0% osób w wieku przedprodukcyjnym, 57,6% w wieku produkcyjnym oraz 25,3% w wieku poprodukcyjnym, natomiast w Polsce – 18,0% osób w wieku przedprodukcyjnym, 58,2% w wieku produkcyjnym oraz 23,8% w wieku poprodukcyjnym⁹.

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności Miasta Imielin w latach 2022-2024 (w procentach)

wyszczególnienie	2022	2023	2024
wiek przedprodukcyjny	21,3	21,0	20,7
wiek produkcyjny	58,5	58,5	58,3
wiek poprodukcyjny	20,1	20,5	21,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

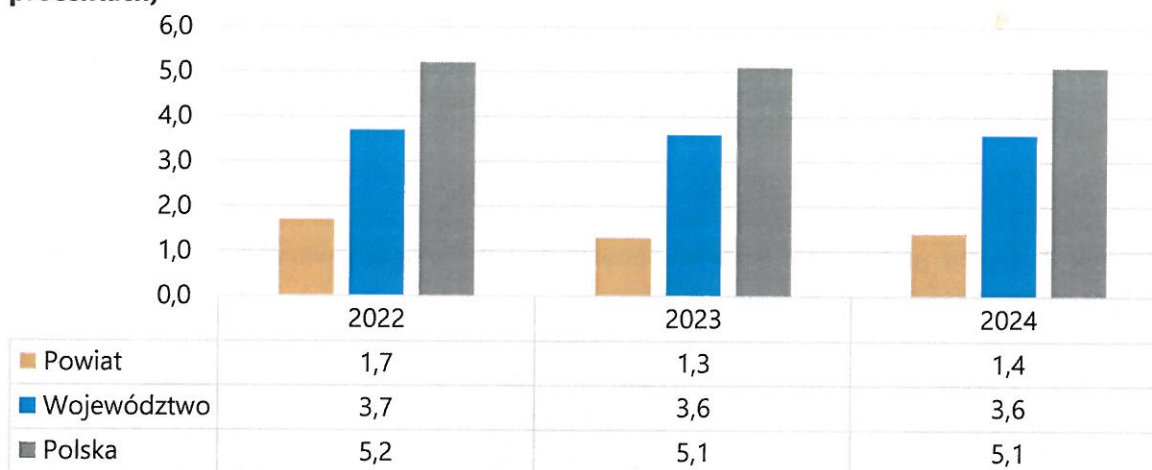
3. Rynek pracy i sytuacja gospodarcza

Istotnym miernikiem stanu rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która wyraża procentowy udział liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy w ogólnej liczbie ludności aktywnej zawodowo. Wskaźnik ten pozwala na ocenę skali problemu bezrobocia w danej społeczności oraz identyfikację obszarów wymagających interwencji w zakresie polityki zatrudnienia i aktywizacji zawodowej.

Dane dotyczące stopy bezrobocia na poziomie gmin nie są dostępne, w związku z tym wskaźnik przedstawia dane dla powiatu bieruńsko-lędzińskiego. W 2024 roku stopa bezrobocia w Powiecie wynosiła 1,4%, a więc była zdecydowanie niższa w zestawieniu z Województwem (3,6%) oraz Polską (5,1%). W omawianym okresie w powiecie bieruńsko-lędzińskim stopa bezrobocia rejestrowanego ulegała niewielkim wahaniom, a najwyższą wartość odnotowano w 2022 roku (1,7%). W województwie śląskim oraz w kraju zaobserwowano natomiast spadek wartości wskaźnika. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejny wykres.

⁹ Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego [2024 rok]

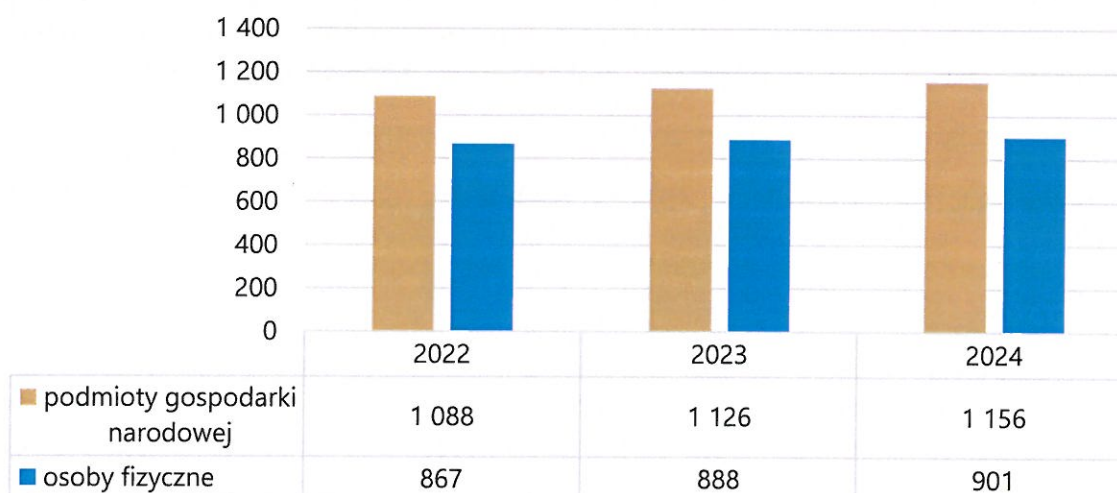
Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie bieruńsko-lędzkim na przestrzeni lat 2022-2024 w porównaniu do województwa śląskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W Mieście Imielin na koniec 2024 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było łącznie 1 156 podmiotów gospodarki narodowej, w tym większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w liczbie 901 (77,9%). Podobnie sytuacja wyglądała w latach poprzednich. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w Mieście Imielin ulegała systematycznemu wzrostowi, który kształtował się na poziomie 6,3%. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w Mieście Imielin w latach 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Największa liczba podmiotów gospodarczych działających w Mieście Imielin według klas wielkości to mikro-przedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników – jest ich 1 115 (stan na koniec 2024 roku). Działalność prowadzi również 36 małych przedsiębiorstwa zatrudniających 10-49 pracowników oraz 5 średnich przedsiębiorstw z liczbą od 50 do 249 pracowników.

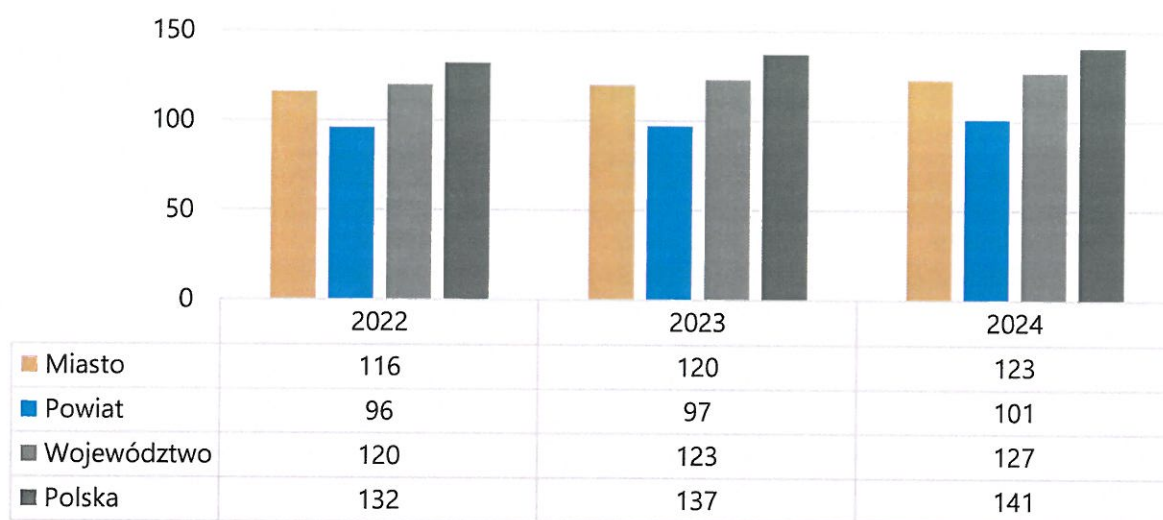
Rysunek 3. Liczba podmiotów z terenu Miasta Imielin zarejestrowanych w rejestrze REGON według klas wielkości (stan na koniec 2024 roku)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Porównując wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców, sytuacja w Mieście wypada mniej korzystnie niż na poziomie Województwa i kraju, jednak prezentuje się lepiej w porównaniu ze średnią dla Powiatu. Analizując zaprezentowane dane można zauważyć, że w 2024 roku wskaźnik dla Miasta Imielin wynosił 123 podmioty gospodarcze na 1 000 ludności, w powiecie bieruńsko-lędzkim było to 101 podmiotów, w przypadku województwa śląskiego – 127, natomiast w kraju – 141. Na przestrzeni analizowanych lat zauważalny jest jego stopniowy wzrost we wszystkich przytoczonych jednostkach.

Wykres 4. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na 1 000 mieszkańców w Mieście Imielin, powiecie bieruńsko-lędzimskim, województwie śląskim oraz Polsce w latach 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

4. Sytuacja mieszkaniowa

Z dostępnych danych GUS wynika, że całkowite zasoby mieszkaniowe w Mieście Imielin to łącznie 3 521 nieruchomości (stan na koniec 2024 roku). Liczba ta w omawianym okresie ulegała systematycznemu wzrostowi. Podobne tendencje zaobserwowano w zakresie przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania w Mieście w latach 2022-2024, która w 2024 roku wynosiła 111,7 m².

Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe w Mieście Imielin na przestrzeni lat 2022-2024

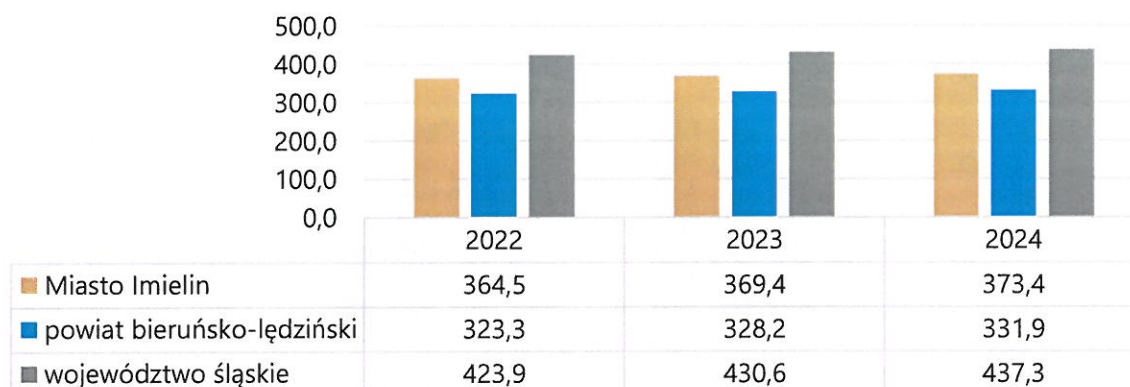
wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba mieszkań	3 430	3 472	3 521
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania [m ²]	110,8	111,2	111,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Zgodnie z dostępnymi danymi, liczba mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców w Mieście Imielin w 2024 roku była mniejsza w porównaniu z ich liczbą w całym województwie śląskim (437,3), a jednocześnie wyższa niż w przypadku powiatu bieruńsko-lędzimskiego (331,9). W latach 2022-2024 można zauważyć, że liczba mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców systematycznie wzrastała w każdej z analizowanych jednostek. Szczegółowe dane przedstawia kolejny wykres.

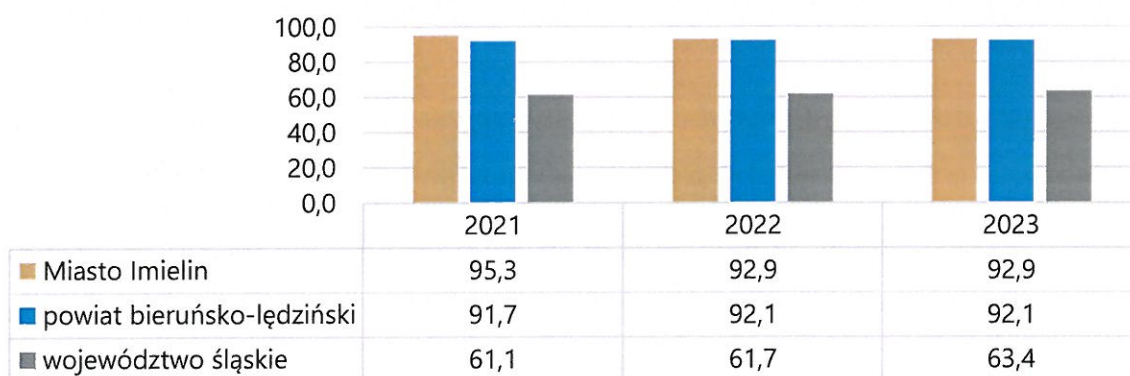
Wykres 5. Mieszkania na 1 000 mieszkańców w Mieście Imielin, powiecie bieruńsko-lędzkim i województwie śląskim w latach 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Analizie poddano również infrastruktury technicznej na terenie Miasta, stanowiącej jeden z ważniejszych elementów poprawy warunków życia mieszkańców. W przypadku sieci kanalizacyjnej w 2023 roku 92,9% budynków było podłączonych do tego typu instalacji, co stanowi wyższą wartość do tej określonej dla województwa śląskiego (63,4%) oraz powiatu bieruńsko-lędzkiego (92,1%). Należy podkreślić, iż na przestrzeni analizowanych lat wartość wskaźnika w Mieście spadła, z kolei w przypadku Powiatu i Województwa widoczny jest wzrost w tym zakresie. Odnotowane w Mieście zjawisko może wynikać z intensywnego rozwoju nowego budownictwa jednorodzinnego, które w części przypadków powstaje na terenach nieuzbrojonych w kanalizację, gdzie mieszkańcy korzystają jeszcze z przydomowych szamb lub oczyszczalni ścieków.

Wykres 6. Budynki podłączone do kanalizacji w stosunku do ogółu budynków mieszkalnych w Mieście Imielin, powiecie bieruńsko-lędzkim i województwie śląskim w latach 2021-2023¹⁰

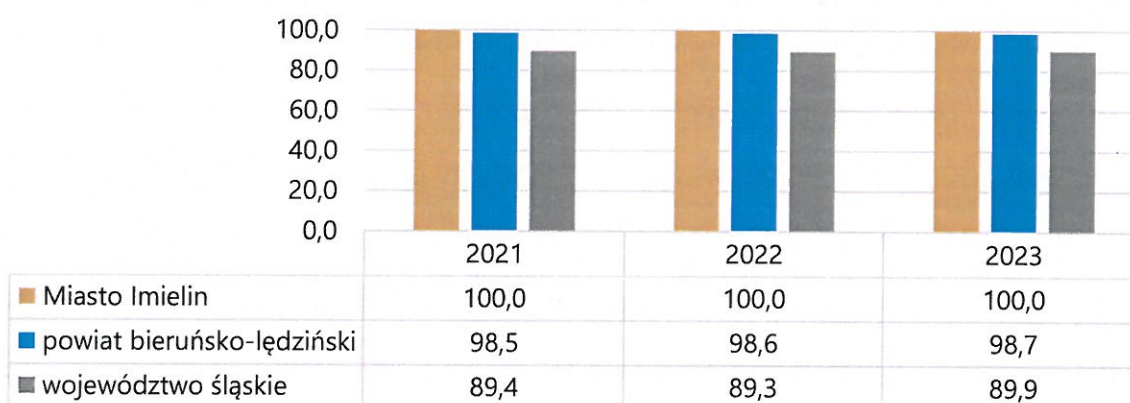

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

¹⁰ W momencie opracowywania Strategii dane za rok 2024 nie były jeszcze dostępne [02.09.2025]

Zdecydowanie korzystniejszą sytuacją przedstawia się w przypadku liczby budynków podłączonych do instalacji wodociągowej w ogóle budynków mieszkalnych. W latach 2021-2023 w Mieście Imielin wskaźnik kształtował się na poziomie 100,0%, co stanowi wyższą wartość w porównaniu do Powiatu (98,7%) oraz Województwa (89,9%). W przypadku powiatu bieruńsko-lędzkiego w omawianym okresie liczba budynków podłączonych do instalacji wodociągowej w ogóle budynków mieszkalnych wykazywała nieznaczny wzrost, z kolei średnia dla całego województwa śląskiego odnotowała wahania. Szczegółowe dane przedstawiono na kolejnym wykresie.

Wykres 7. Budynki podłączone do wodociągu w stosunku do ogółu budynków mieszkalnych w Mieście Imielin, powiecie bieruńsko-lędzkim i województwie śląskim w latach 2021-2023¹¹

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

5. Edukacja i wychowanie

Edukacja stanowi fundament rozwoju społeczności lokalnej, kształtując kompetencje i możliwości młodego pokolenia. Placówki oświatowe w Mieście pełnią nie tylko funkcję edukacyjną, ale także wspierają rozwój społeczny i kulturalny uczniów. Współczesne wyzwania w obszarze edukacji wymagają efektywnego wykorzystania dostępnych zasobów, modernizacji infrastruktury oraz wdrażania nowoczesnych metod nauczania, aby zapewnić każdemu dziecku równy start i wsparcie w jego ścieżce rozwoju.

¹¹ W momencie opracowywania Strategii dane za rok 2024 nie były jeszcze dostępne [02.09.2025]

W 2024 roku na analizowanym obszarze funkcjonowały następujące publiczne jednostki oświatowe, dla których organem prowadzącym było Miasto Imielin:

- Przedszkole Miejskie Nr 1 w Imielinie,
- Przedszkole Miejskie Nr 2 w Imielinie,
- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Powstańców Śląskich w Imielinie,
- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

Ponadto w 2024 roku w ramach instytucjonalnej opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, na terenie Miasta funkcjonował Żłobek Miejski, dysponujący 120 miejscami dla podopiecznych.

Kolejna tabela przedstawia liczbę uczniów w szkołach podstawowych działających na terenie Miasta Imielin. Z prezentowanych danych wynika, iż w 2024 roku do placówek uczęszczało ogółem 829 uczniów, z czego większość stanowili wychowankowie Szkoły Podstawowej Nr 2 (450). W omawianym okresie łączna liczba uczniów uległa spadkowi, a największą wartość odnotowano w 2022 roku (894). Należy zauważyć, że w 2024 roku w porównaniu do roku bazowego liczba uczniów uległa spadkowi na poziomie 7,3%.

Tabela 5. Liczba uczniów w szkołach podstawowych w Mieście Imielin w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
Szkoła Podstawowa Nr 1	408	379	379
Szkoła Podstawowa Nr 2	486	451	450
SUMA	894	830	829

Źródło: Raport o stanie Miasta Imielin za 2022, 2023 i 2024 rok.

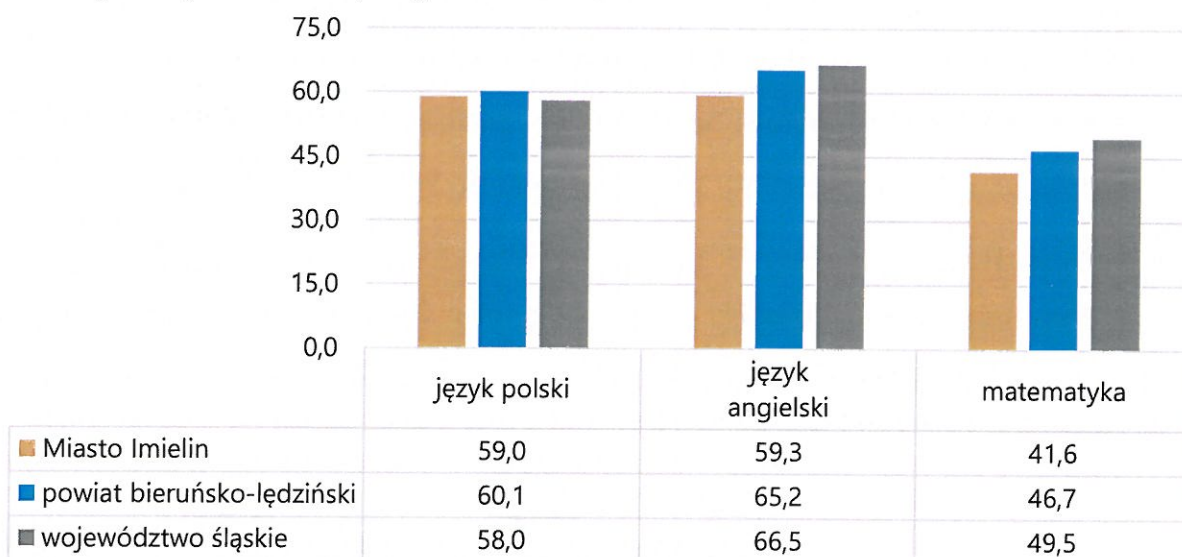
W 2024 roku nauczaniem przedszkolnym objętych było łącznie 418 dzieci, z czego ponad połowę stanowili wychowankowie Przedszkola Miejskiego Nr 2 (222). Na przestrzeni omawianych lat łączna liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli ulegała wahaniom – w 2022 roku było to 399 podopiecznych, w 2023 roku – 419, z kolei w 2024 roku – 418.

Tabela 6. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli w Mieście Imielin w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
Przedszkole Miejskie Nr 1	399 ¹²	196	196
Przedszkole Miejskie Nr 2	-	223	222
SUMA	399	419	418

Źródło: Raport o stanie Miasta Imielin za 2022, 2023 i 2024 rok.

Na kolejnym wykresie przedstawione zostały wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z Miasta Imielin w odniesieniu do średniej dla powiatu bieruńsko-lędzińskiego oraz województwa śląskiego. W porównaniu do Powiatu i Województwa, młodzi mieszkańcy Miasta uzyskali niższe wyniki z języka angielskiego oraz matematyki, z kolei w przypadku języka polskiego uzyskali nieznacznie lepszy rezultat niż średnia dla całego Województwa. Najmniej korzystnie uczniowie z terenu Miasta napisali egzamin z matematyki (41,6%), zaś najlepiej poradzili sobie z egzaminem z języka angielskiego – 59,3%. Szczegółowe dane przedstawiono na wykresie poniżej.

Wykres 8. Wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z Miasta Imielin, powiatu bieruńsko-lędzińskiego i województwa śląskiego w 2024 roku

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/>.

¹² W 2022 roku na terenie Miasta funkcjonowało jedno przedszkole, które prowadziło 16 oddziałów

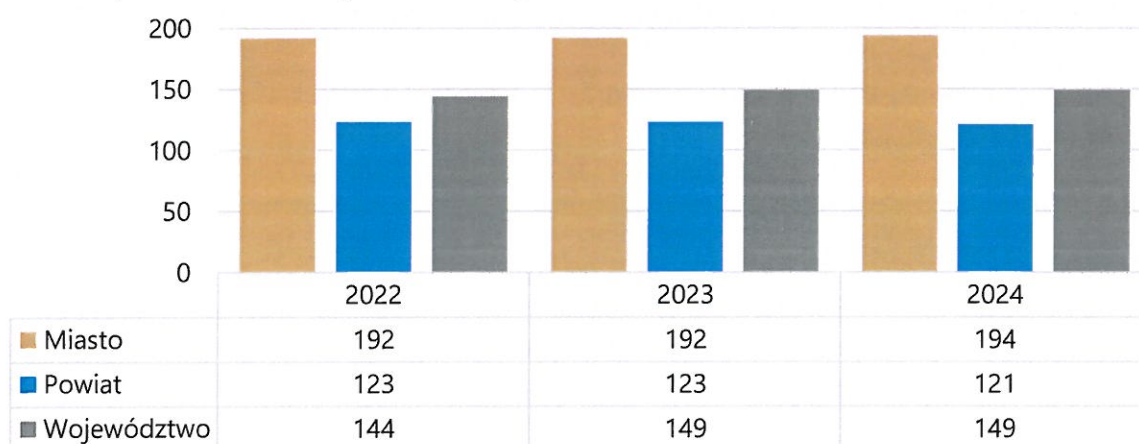
6. Kultura, sport i rekreacja

Główną instytucją działającą w zakresie kultury na analizowanym obszarze jest Miejskie Centrum Kultury w Imielinie, będące samorządową instytucją kultury. W jego skład wchodzi Biblioteka Miejska oraz Dom Kultury Sokolnia. Głównym celem MCK jest tworzenie mieszkańcom warunków do aktywnego uczestnictwa w szeroko rozumianej kulturze oraz inspirowanie ich do rozwoju artystycznego, społecznego, osobistego, a także popularyzowanie wiedzy o świecie i człowieku.

MCK w Imielinie przy współpracy z jednostkami organizacyjnymi, stowarzyszeniami oraz placówkami oświatowymi zlokalizowanymi na terenie Miasta, aktywnie organizuje liczne wydarzenia, wśród których w 2024 roku znalazły się m.in. festyn „Sobótka na Kopcu” oraz „XXIV Dni Imielina”.

Kolejny wykres prezentuje dostępne dane w zakresie liczby czytelników bibliotek publicznych na 1 000 ludności w Mieście Imielin, powiecie bieruńsko-lędzińskim oraz województwie śląskim w latach 2022-2024. Na podstawie danych statystycznych można dostrzec, że liczba czytelników w Mieście w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców uległa wzrostowi na przestrzeni analizowanych lat, a najwyższą wartość odnotowano w 2024 roku (194). W porównaniu do Powiatu i Województwa, wskaźnik dla Miasta przyjmował zawsze wyższe wartości, co świadczy o utrzymującym się zainteresowaniu ofertą biblioteki i jej rosnącej roli w życiu kulturalnym mieszkańców.

Wykres 9. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w Mieście Imielin, powiecie bieruńsko-lędzińskim oraz województwie śląskim w latach 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Miasto stawia również na rozwój sportu i rekreacji poprzez wspieranie młodych zawodników systemem stypendialnym, modernizację infrastruktury sportowej oraz popularyzację aktywności fizycznej wśród mieszkańców w każdym wieku. Ważnym elementem jest współpraca z lokalnymi klubami i organizacjami przy organizacji wydarzeń sportowych – od inicjatyw lokalnych po imprezy o randze międzynarodowej.

7. Opieka zdrowotna

Na terenie Miasta Imielin funkcjonują 4 przychodnie, które tworzą lokalny system opieki zdrowotnej. Z danych GUS wynika, iż w Mieście w 2024 roku w ramach podstawowej opieki zdrowotnej udzielono łącznie 32 626 porad. Oznacza to, że na 1 mieszkańca Miasta przypadało wówczas 3,5 porad. Jest to wartość niższa w stosunku do liczby porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca powiatu bieruńsko-lędzkiego, która w omawianym roku wynosiła 4,9.

Tabela 7. Dane statystyczne dotyczące publicznej opieki zdrowotnej w Mieście Imielin w porównaniu do powiatu bieruńsko-lędzkiego w 2024 roku

wyszczególnienie	Powiat	Miasto
przychodnie ogółem	31	4
liczba porad w ramach POZ	293 742	32 626
porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	4,9	3,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

W 2024 roku Miasto Imielin aktywnie realizowało zadania z zakresu zdrowia publicznego koncentrując się na działaniach profilaktycznych ukierunkowanych na wczesne wykrywanie chorób oraz promocję zdrowia wśród mieszkańców. Obejmowały one m.in. program zapobiegania próchnicy u dzieci oraz program profilaktyki chorób układu krążenia skierowany do osób dorosłych. W ramach inicjatyw mieszkańcy mają dostęp do badań przesiewowych, działań edukacyjnych oraz konsultacji specjalistycznych, co przyczynia się do poprawy jakości życia i zmniejszania ryzyka chorób cywilizacyjnych.

8. Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa.

W Mieście Imielin bezpieczeństwo i porządek zapewniają funkcjonariusze **Komendy Powiatowej Policji w Bieruniu**. Poza pełnieniem obowiązków z zakresu swojej podstawowej służby, podejmują oni również działalność profilaktyczną na terenie Miasta.

9. Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej

Na przestrzeni dekad zmieniały się sposoby zarządzania w biznesie i administracji, a co za tym idzie – funkcja jednostki w wewnętrznym systemie. W wyniku koncentracji na wynikach, coraz mniejszą rolę w strukturach organizacyjnych pełnił człowiek, a w efekcie zwiększyła się skala wykluczenia społecznego. Wzrost nierówności społecznych przyczynił się do podejmowania inicjatyw oddolnych przez społeczności najbardziej nimi dotknięte. W odpowiedzi na te wyzwania narodził się ruch spółdzielczy, który umożliwiał grupom społecznym wspólne zaspokajanie podstawowych potrzeb. Kluczowe znaczenie miały wówczas wartości takie jak podmiotowość jednostki i znaczenie indywidualnej pracy. Na tym gruncie ukształtowała się współczesna koncepcja ekonomii społecznej – ukierunkowanej na człowieka i oddziaływanie społeczne, opartej na partycypacyjnym zarządzaniu, gdzie główny nacisk kładzie się na realizację celów społecznych, a nie maksymalizację zysku¹³.

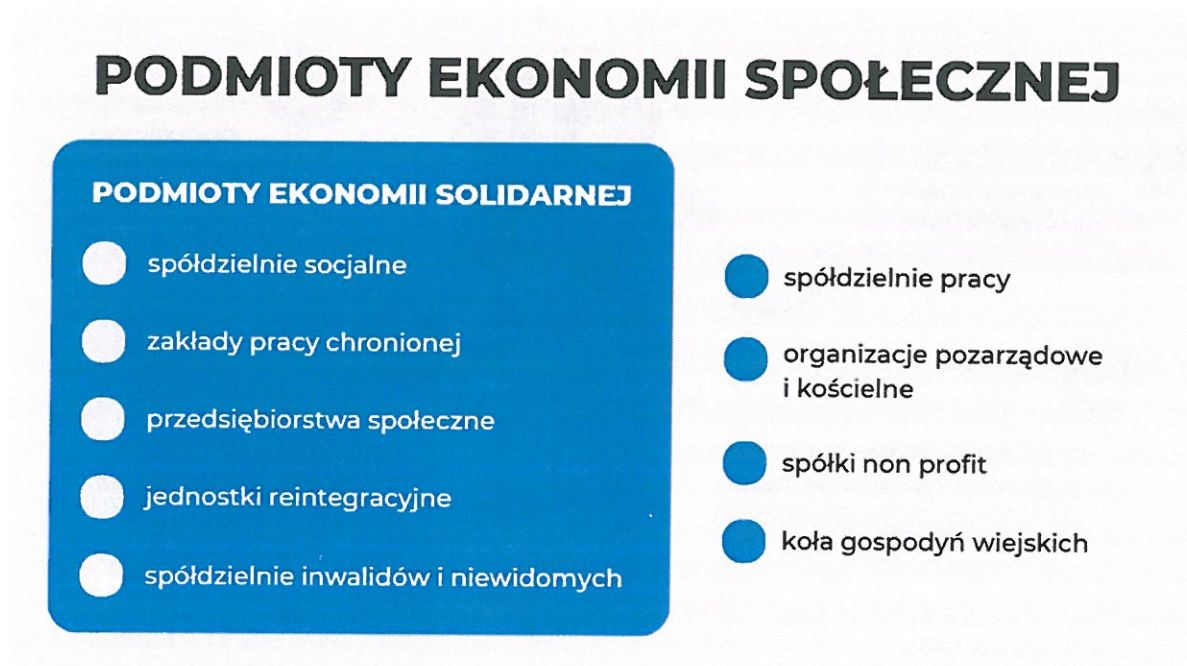
Współcześnie ekonomia społeczna funkcjonuje w ramach różnorodnych podmiotów, m.in. organizacji pozarządowych zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, takich jak stowarzyszenia, fundacje czy prowadzone

¹³ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. *Ekonomia Solidarności Społecznej*, str. 10

przez nie jednostki reintegracyjne, a także podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ww. ustawy, np. spółdzielni socjalnych, spółek non profit czy stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego. Obecnie rozwijający się sektor ekonomii społecznej wpisuje się zarówno w politykę gospodarczą, poprzez wzmacnianie przedsiębiorczości mieszkańców gmin i powiatów oraz konkurencyjności lokalnych podmiotów, jak i politykę społeczną, gdyż odpowiednie wykorzystanie potencjału PES umożliwia aktywizację zawodową, rozwój turystyki, kultury czy mieszkalnictwa, a także reintegrację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W ramach sektora ekonomii społecznej wyróżnia się tzw. podmioty ekonomii solidarnej, których działalność koncentruje się głównie na wspieraniu aktywizacji zawodowej oraz integracji społecznej. Szczególny nacisk kładą one na proces reintegracji osób narażonych na wykluczenie społeczne, jak również na działania związane z rehabilitacją zawodową i społeczną osób z niepełnosprawnościami.

Rysunek 4. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej

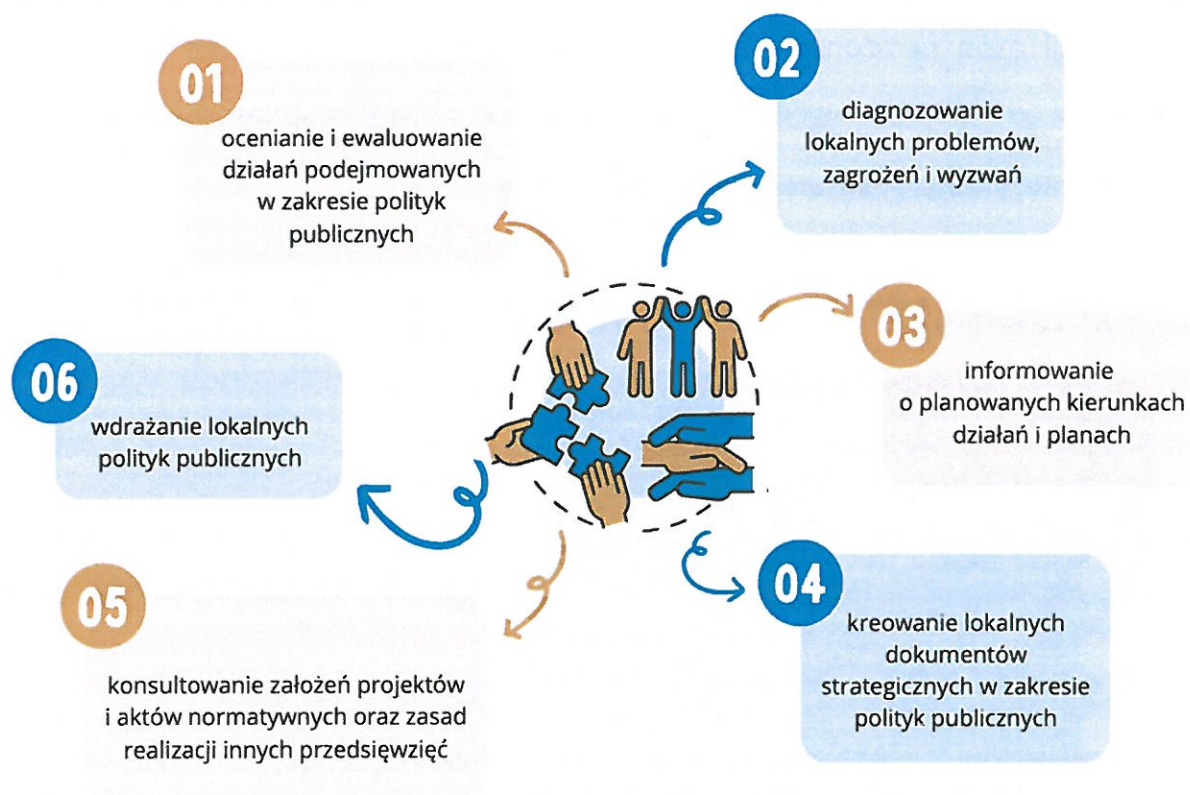

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej

Podmioty ekonomii społecznej odgrywają istotną rolę w działaniach na rzecz społeczności lokalnych oraz osób zagrożonych marginalizacją. Ich zaangażowanie w rozwiązywanie problemów społecznych przekłada się na umocnienie pozycji w procesie współtworzenia lokalnej polityki społecznej i współodpowiedzialność za jej kierunki. Dotychczas współpraca instytucji publicznych z tym sektorem opierała się głównie na zlecaniu zadań publicznych oraz realizacji usług społecznych przez fundacje i stowarzyszenia. Jednak wraz z rozwojem ekonomii społecznej pojawia się potrzeba szerszego włączania wszystkich jej przedstawicieli w procesy planowania, diagnozowania potrzeb, tworzenia dokumentów strategicznych, realizacji inicjatyw i monitorowania ich efektów.

Rysunek 5. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019.

Zgodnie z zapisami ustawy o ekonomii społecznej poszerzono katalog zadań publicznych, które mogą być realizowane przez organizacje pozarządowe, umożliwiając im podejmowanie działań na rzecz podmiotów ekonomii społecznej oraz przedsiębiorstw społecznych. Natomiast ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centra usług społecznych wprowadziła regulacje dotyczące zakresu usług, które mogą być powierzane podmiotom ekonomii społecznej w ramach otwartych konkursów ofert, małych grantów, jak również w oparciu o prawo zamówień publicznych. Korelacja ustawy o ekonomii społecznej, ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych oraz o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie kreuje obraz szerokiego spektrum działalności i inicjatyw możliwych do podjęcia przez PES w ramach realizacji zadań publicznych i usług społecznych, wśród których znajduje się 14 obszarów usług oraz 43 sfery zadań. Wskazane poniżej usługi społeczne ściśle nawiązują do katalogu zadań w ramach pożytku publicznego.

Tabela 8. Zakres usług społecznych i przypisane do nich zadania publiczne

Lp.	katalog usług społecznych z zakresu:	zadania publiczne w obszarze:
1.	Polityki prorodzinnej	■ działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka
2.	Wspierania rodziny	■ wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej ■ działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży
3.	Systemu pieczy zastępczej	■ wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
4.	Pomocy społecznej	■ pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób
5.	Promocji i ochrony zdrowia	■ ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej
6.	Wspierania osób z niepełnosprawnościami	■ działalności na rzecz osób z niepełnosprawnościami
7.	Edukacji publicznej	■ nauki, edukacji, oświaty i wychowania
8.	Przeciwdziałania bezrobociu	■ promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy

Lp.	catalog usług społecznych z zakresu:	zadania publiczne w obszarze:
9.	Kultury	■ kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego
10.	Kultury fizycznej i turystyki	■ wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, turystyki i krajoznawstwa
11.	Pobudzania aktywności obywatelskiej	■ działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych ■ upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji ■ udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego ■ upowszechniania i ochrony praw konsumentów
12.	Mieszkalnictwa	■ tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej
13.	Ochrony środowiska	■ ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego
14.	Reintegracji zawodowej i społecznej	■ działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ■ działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości ■ rewitalizacji ■ działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ■ działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych

Źródło: Opracowanie własne.

Wśród zadań publicznych wskazanych do realizacji przez organizacje pozarządowe znajdują się dodatkowo działania w obszarze wzmocnienia integralności społeczności lokalnej, zapewnienia bezpieczeństwa, wsparcia grup wykluczonych i mniejszościowych oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Ważnym aspektem rozróżniającym usługi społeczne od zadań publicznych realizowanych przez PES jest sposób, w jaki dany podmiot otrzymuje je do realizacji. W przypadku zadań publicznych rozróżnia się ich 5, w tym:

- otwarty konkurs ofert,
- „małe granty” (tryb pozakonkursowy),
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez organ administracji publicznej w razie wystąpienia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej,
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez Prezesa Rady Ministrów ze względu na ważny interes społeczny lub publiczny,
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu na podstawie samodzielnie złożonej oferty.

Realizacja usług społecznych następuje poprzez zlecanie zadań w formie:

- zlecenia usług,
- zlecenia instytucji,
- bonu na aktywność (regranting),
- kooperacyjnego rozwiązania problemów.

W Mieście Imielin działalność prowadzą następujące organizacje pozarządowe:

- Akcja Katolicka,
- Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży,
- Koło Pszczelarskie,
- Młodzieżowy Klub Szachowy „Diagonalia Imielin”,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło Imielin,
- Skat Klub „Sokół”,
- Stowarzyszenie Granice Natury,
- Stowarzyszenie Kulturalne „Sokół” w Imielinie,
- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym,
- Stowarzyszenie Przedsiębiorców Imielina,
- Stowarzyszenie Ratujmy Imielin,
- Stowarzyszenie Zielony Imielin,

- Związek Hodowców Gołębi Pocztowych Koło Imielin.

Dodatkowo w Mieście Imielin funkcjonują następujące kluby sportowe:

- Ludowy Klub Sportowy „Pogoń” Imielin,
- Miejski Klub Sportowy Imielin,
- Uczniowski Klub Sportowy „ENERGIA” Imielin,
- Uczniowski Kolarski Klub Sportowy Imielin TEAM.

Zgodnie z Krajowym Rejestrem Kół Gospodyń Wiejskich Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na terenie Miasta Imielin nie jest zarejestrowane żadne tego typu ugrupowanie.

Na terenie Miasta w 2024 roku nie funkcjonowało żadne przedsiębiorstwo społeczne¹⁴.

W Mieście Imielin w 2024 roku zarejestrowanych było łącznie 1 156 podmiotów gospodarki narodowej, w tym 18 stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz 3 fundacje. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba fundacji i stowarzyszeń utrzymywała się na względnie stałym poziomie – szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 9. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w Mieście Imielin na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej, w tym:	1 088	1 126	1 156
fundacje	2	2	3
stowarzyszenia i organizacje społeczne	17	17	18

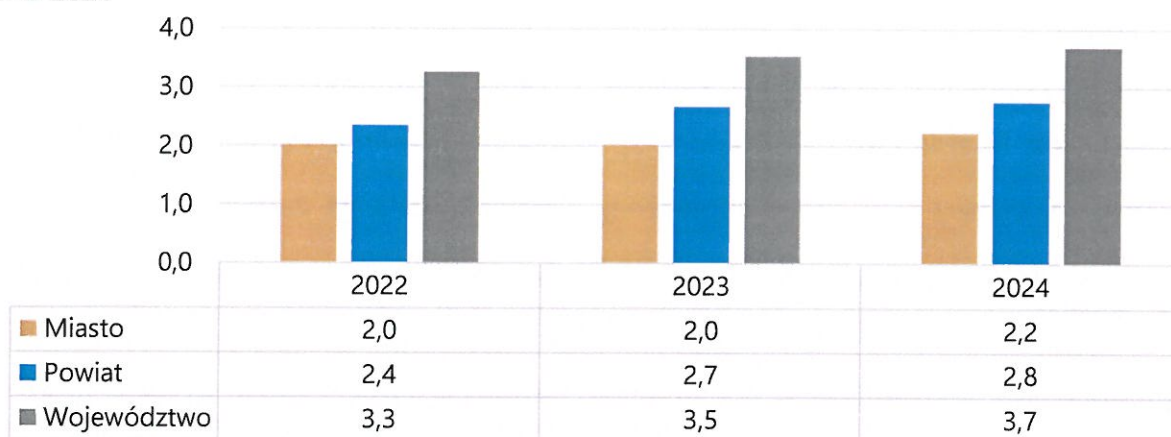
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Kolejny wykres przedstawia liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców w Mieście Imielin, powiecie bieruńsko-lędzińskim oraz województwie śląskim w latach 2022-2024. Wskaźnik dla Miasta w latach 2022-2023 wynosił 2,0, z kolei w 2024 roku wzrósł do 2,2. Każdorazowo wartości dla Miasta Imielin przyjmowały niższe wartości względem powiatu bieruńsko-lędzińskiego

¹⁴ https://rjps.mrips.gov.pl/RJPS/RU/start.do?id_menu=59 [02.09.2025]

i województwa śląskiego. Rozpatrując dane uwarunkowania, zauważyć można stopniowy wzrost omawianego wskaźnika we wszystkich analizowanych jednostkach. Szczegółowe dane przedstawiono na kolejnym wykresie.

Wykres 10. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w Mieście Imielin, powiecie bieruńsko-lędzkim i województwie śląskim na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

W kontekście prawidłowości i efektywności prowadzenia działań w Mieście, niezwykle istotnym potencjałem jest kadra Urzędu Miasta oraz jednostek organizacyjnych (MOPS, MCK, placówki oświatowe itp.). System realizacji zadań publicznych determinuje całokształt działań rozwojowych, w szczególności planowania i realizowania inwestycji, w tym finansowanych ze środków zewnętrznych, wdrażania nowych metod zarządczych oraz obsługi klientów (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, turystów itp.).

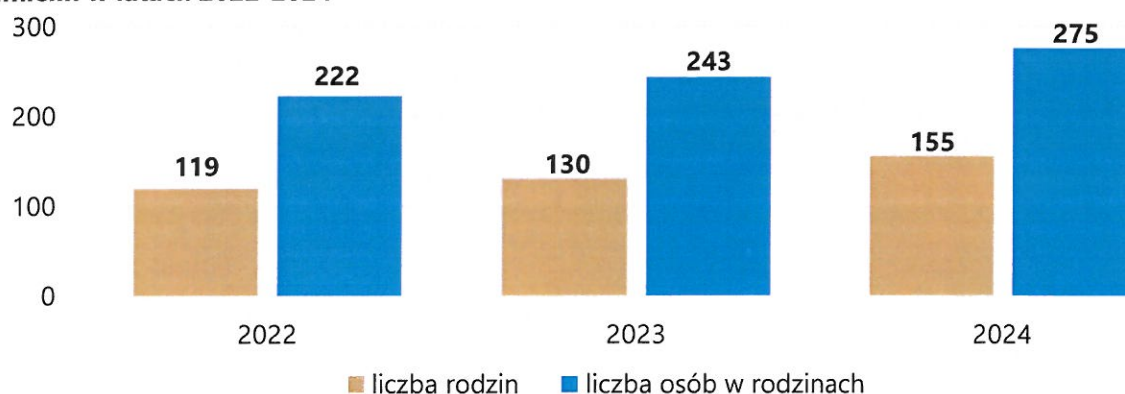
10. Lokalny system pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości¹⁵.

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Miasta jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Imielinie. Zadania MOPS wynikają wprost z ustawy o pomocy społecznej. Ośrodek realizuje zadania własne Miasta, zadania zlecone przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb Miasta bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych. MOPS realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Wykonując zadania własne Miasta w zakresie pomocy społecznej kieruje się natomiast ustaleniami Burmistrza oraz uchwałami Rady Miasta.

W 2022 roku pomocą społeczną objętych było 119 rodzin, w 2023 roku było to 130 rodzin, natomiast w 2024 roku – 155 rodzin. Wzrost widoczny jest również w przypadku liczby osób w rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej – w ostatnim roku poddanym analizie było to 275 osób, co oznacza wzrost na poziomie 23,9% w stosunku do roku 2022.

Wykres 11. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w Mieście Imielin w latach 2022-2024

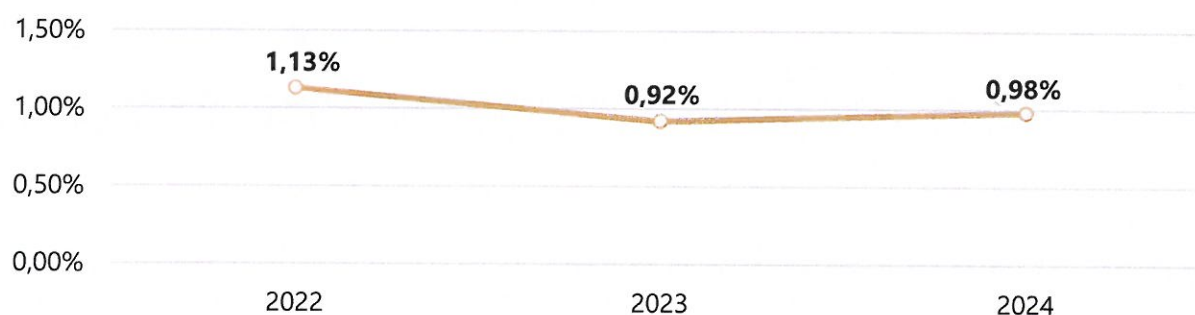

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

¹⁵ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.).

Liczba osób pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców określana jest jako wskaźnik deprywacji lokalnej. Na przestrzeni lat 2022-2024 wartość tego wskaźnika w Mieście Imielin ulegała wahaniom – w 2022 roku było to 1,13%, w 2023 roku – 0,92%, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie – 0,98%.

Wykres 12. Wskaźnik deprywacji lokalnej na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na ekonomiczne grupy wieku i płeć. Z danych tych wynika, iż w 2024 roku z tego typu pomocy korzystało 55 osób w wieku produkcyjnym oraz 24 osoby w wieku poprodukcyjnym. Pod względem płci widoczna jest dysproporcja – korzystających z pomocy społecznej mężczyzn było mniej niż kobiet (liczba mężczyzn – 33, liczba kobiet – 46). Analizując dynamikę zmian na przestrzeni lat 2022-2024, dostrzec można systematyczny spadek liczby mężczyzn oraz liczby kobiet we wszystkich grupach wiekowych.

Tabela 10. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2022-2024

wiek	2022		2023		2024	
	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety
produkcyjny	36	29	33	27	30	25
poprodukcyjny	7	22	4	19	3	21
razem	43	51	37	46	33	46

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

W 2024 roku świadczenia pieniężne zostały udzielone 59 mieszkańcom Miasta Imielin, natomiast świadczenie niepieniężne 36 osobom. Na przestrzeni omawianych lat widoczne są wahania liczby osób pobierających świadczenia niepieniężne, natomiast liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych wykazuje tendencje spadkowe. Szczegółowe dane statystyczne przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń niepieniężnych i pieniężnych w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
świadczenie niepieniężne	33	26	36
świadczenie pieniężne	76	61	59

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. Na przestrzeni ostatnich trzech lat, ogólna liczba osób długotrwale pobierających świadczenie uległa spadkowi – w 2022 roku było to 47 osób, w 2023 roku – 43, z kolei w 2024 roku – 36 mieszkańców Miasta. Biorąc pod uwagę podział na płeć, w 2024 roku liczba kobiet przewyższała liczbę mężczyzn, natomiast w latach poprzednich z tego typu wsparcia korzystało więcej mężczyzn niż kobiet.

Tabela 12. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w latach 2022-2024

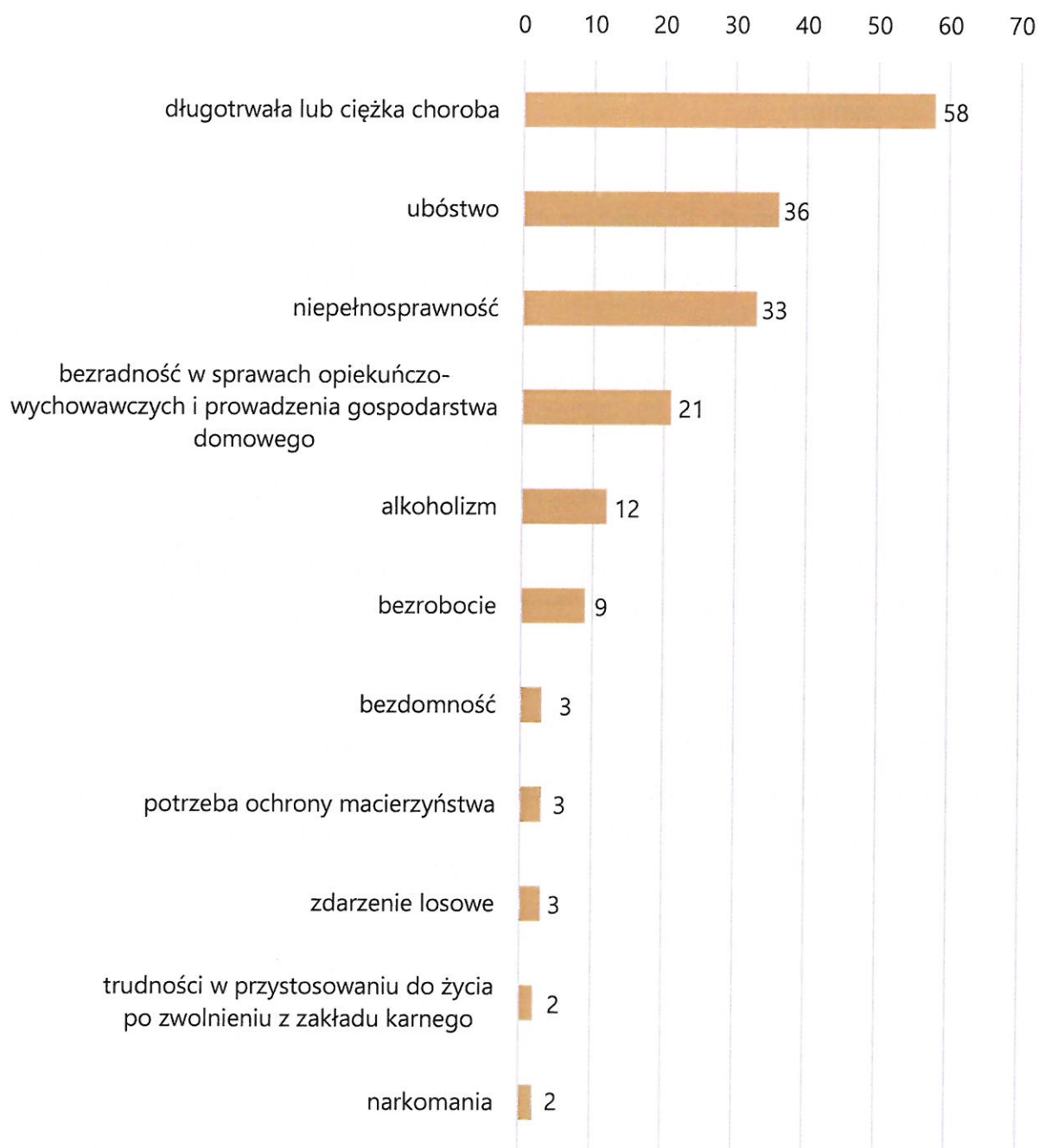
płeć	2022	2023	2024
kobiety	22	19	21
mężczyźni	25	24	15
ogółem	47	43	36

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok.

W 2024 roku najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w Mieście Imielin była długotrwała lub ciężka choroba – z tego powodu pomoc otrzymało 58 rodzin. Na drugim miejscu pod względem liczby rodzin, którym udzielono pomocy społecznej znajdowało się ubóstwo (36 rodzin), natomiast na trzecim – niepełnosprawność (33 rodziny). 21 rodzin skorzystało z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia

gospodarstwa domowego, 12 – z powodu alkoholizmu, a 9 – bezrobocia. Ponadto, pomocy udzielano również z powodu bezdomności (3 osoby), potrzeby ochrony macierzyństwa i zdarzeń losowych (po 3 rodziny), z także z uwagi na trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego oraz z powodu narkomanii (po 2 rodziny).

Wykres 13. Powody udzielania świadczeń w 2024 roku (liczba rodzin)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

11. Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Do istotnych zasobów instytucjonalnych w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, z których mogą korzystać mieszkańcy Miasta Imielin należą:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Imielinie,
- Miejskie Centrum Kultury w Imielinie,
- Świetlica Socjoterapeutyczna,
- Klub Senior+,
- Uniwersytet Trzeciego Wieku.
- Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Miejski Zespół Interdyscyplinarny,
- Urząd Miasta Imielin,
- Komenda Powiatowa Policji w Bieruniu,
- placówki oświatowe,
- organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO).

Należy zaznaczyć, iż istotnymi partnerami w realizacji działań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łędzinach, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Bieruniu oraz Powiatowy Urząd Pracy w Tychach.

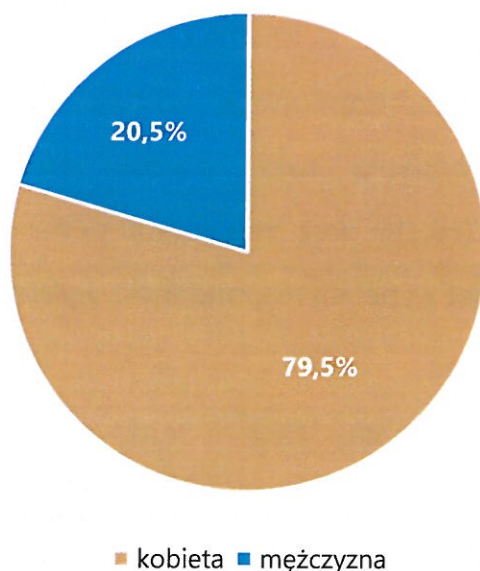
IV. Analiza wyników badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców Miasta

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnień z perspektywy dorosłych mieszkańców Miasta Imielin, a także skala zjawiska przemocy. Dodatkowo zbadano takie kwestie jak rynek pracy, ubóstwo, wykluczenie społeczne, niepełnosprawność, zdrowie psychiczne oraz sytuacja osób starszych.

1. Struktura badanej próby

W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie Miasta Imielin wzięło udział 78 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu zdecydowaną przewagę miały kobiety – stanowiły one 79,5% ogółu, zaś mężczyźni – 20,5%.

Wykres 14. Płeć dorosłych mieszkańców: N¹⁶=78

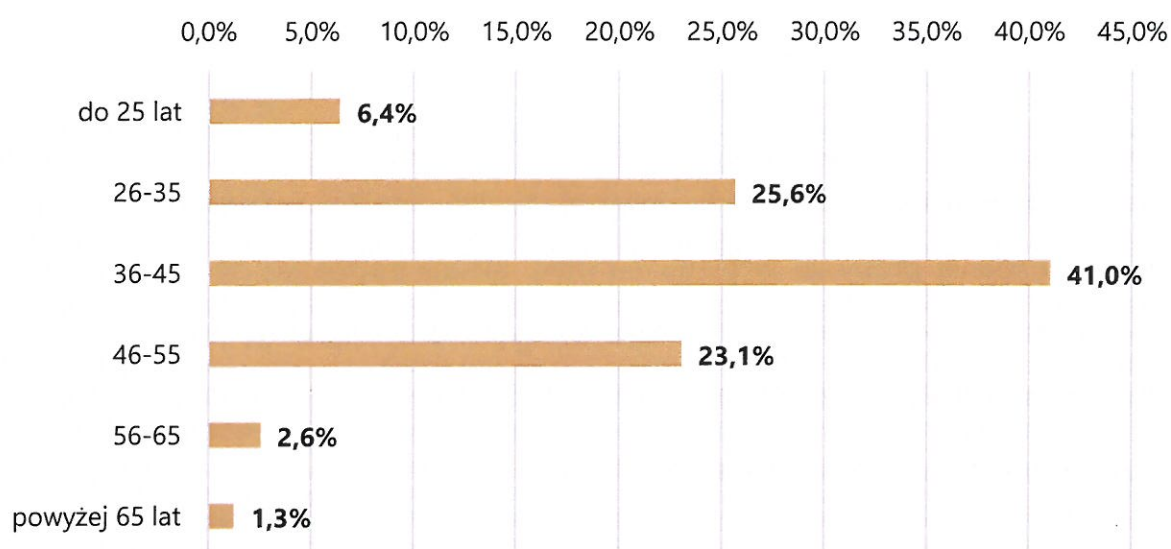

¹⁶ N oznacza wielkość próby badawczej, tzn. liczbę respondentów odpowiadających na pytanie

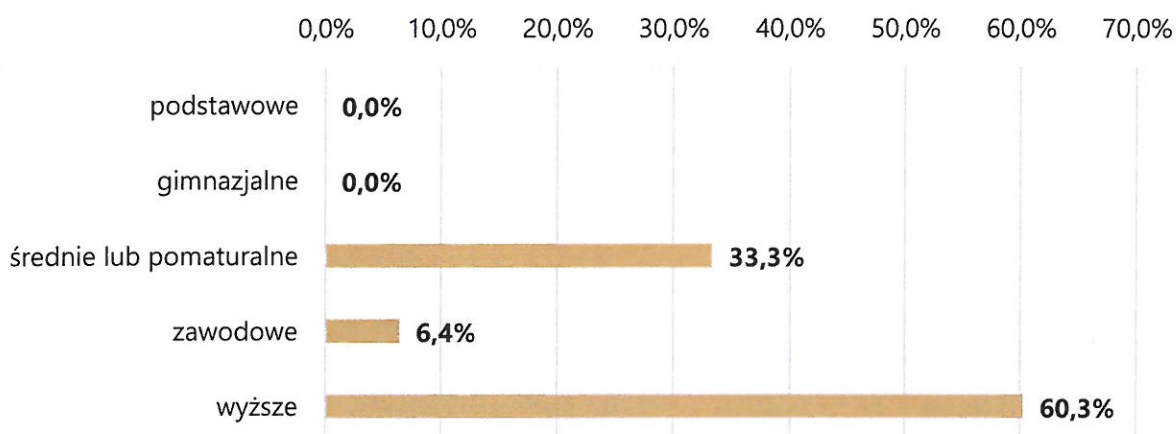
Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci byli zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani mający 36-45 lat (41,0%) oraz 26-35 lat (25,6%). Wśród osób biorących udział w badaniu byli również mieszkańcy mający 46-55 lat (23,1%), osoby w wieku do 25 lat (6,4%), a także w wieku 56-65 lat (2,6%), z kolei najmniejszą grupę badawczą stanowiły osoby powyżej 65 roku życia (1,3%).

Wykres 15. Wiek: N=78

Na poniższym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. Największy udział w badaniu mieli dorośli mieszkańcy legitymujący się wykształceniem wyższym (60,3%) oraz średnim lub pomaturalnym (33,3%), natomiast 6,4% kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci z wykształceniem zawodowym.

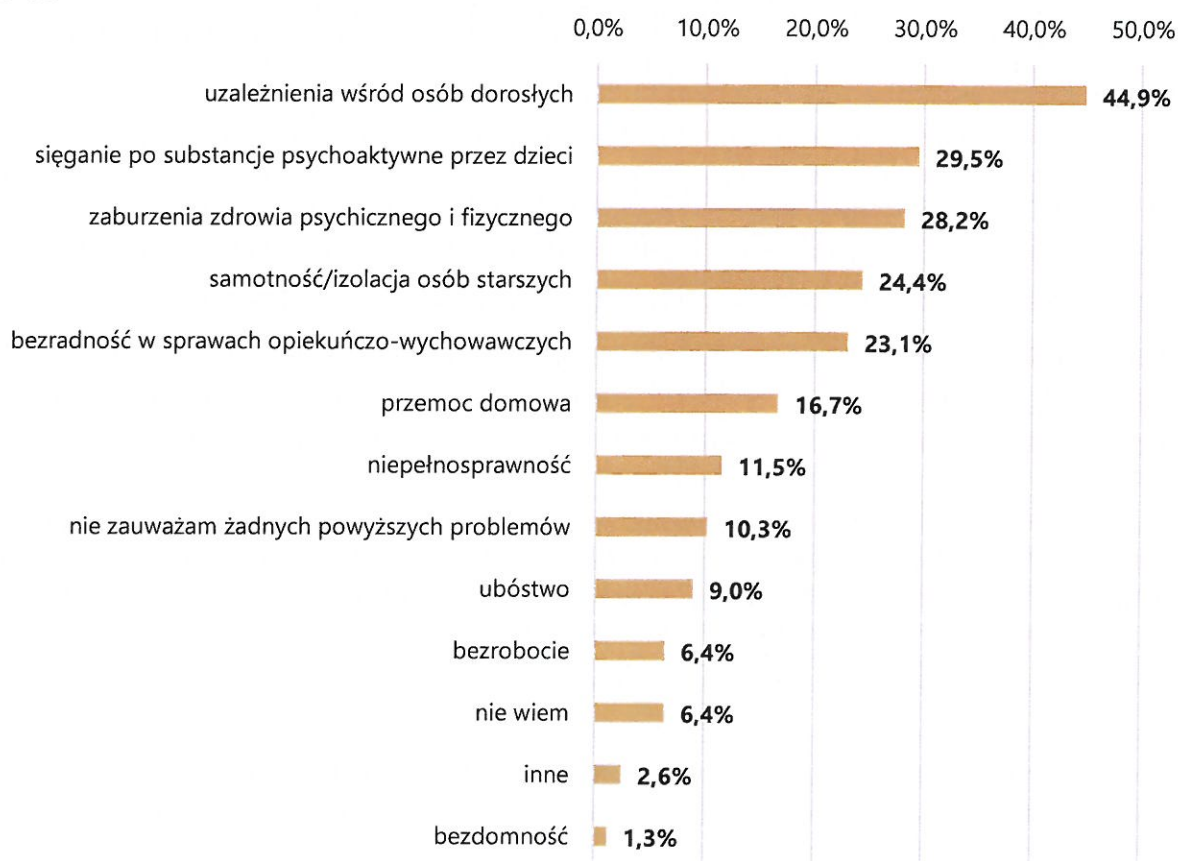
Wykres 16. Wykształcenie: N=78

2. Problemy społeczne

Respondenci w pierwszej kolejności zostali poproszeni o wskazanie głównych problemów w sferze społecznej na obszarze Miasta Imielin. Za najważniejsze problemy uznano: uzależnienia wśród osób dorosłych (44,9%), sięganie po substancje psychoaktywne przez dzieci (29,5%), zaburzenia zdrowia psychicznego i fizycznego (28,2%), samotność/izolację osób starszych (24,4%) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (23,1%). 16,7% ankietowanych wskazało na przemoc domową, w opinii 11,5% uczestników badania takim problemem jest niepełnosprawność, a 9,0% zaznaczyło ubóstwo. Najmniej odpowiedzi padło na bezdomność (1,3%) oraz bezrobocie (6,4%). Kolejne 6,4% respondentów nie posiada wiedzy w tym zakresie, 10,3% nie zauważa żadnych problemów wymienionych w kafeterii odpowiedzi, a 2,6% wymieniło inne problemy, w tym m.in.: *brak komunikacji miejskiej oraz występowanie przemocy rówieśniczej w szkole*.

Wykres 17. Jakiego Pana/i zdaniem problemy społeczne najczęściej dotyczą mieszkańców Miasta?
N=78

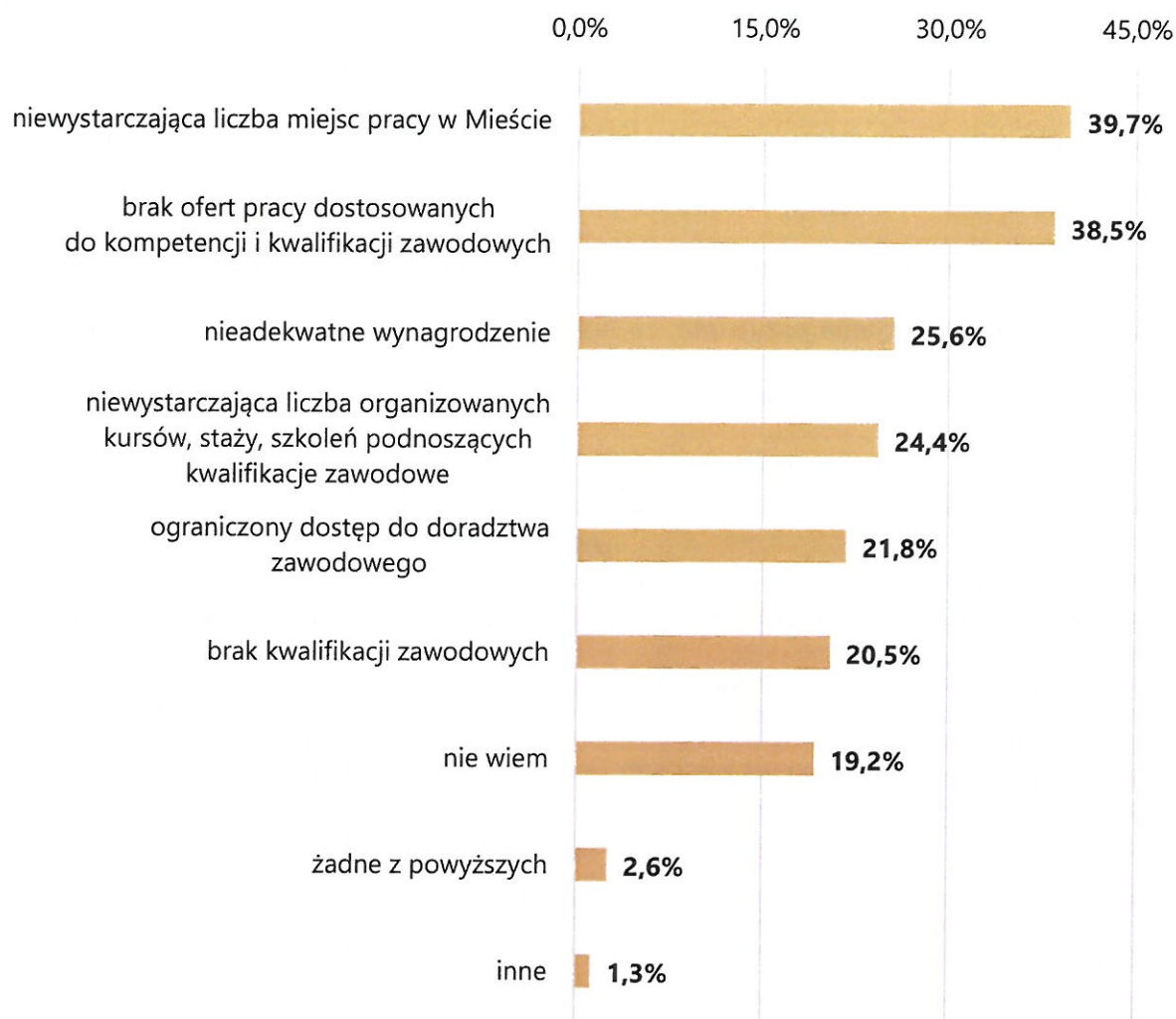

*Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%

3. Rynek pracy

W poniższym bloku tematycznym zostanie poruszona kwestia zatrudnienia wśród mieszkańców Miasta Imielin. W pierwszym pytaniu badani mieli określić z jakimi trudnościami mogą się borykać osoby bezrobotne, poszukujące zatrudnienia na terenie Miasta. Największa część mieszkańców uważa, że problem w tym zakresie stanowi niewystarczająca liczba miejsc pracy w Mieście (39,7%) oraz brak ofert pracy dostosowanych do kompetencji i kwalifikacji zawodowych (38,5%). Następnie ankietowani wskazywali na nieadekwatne wynagrodzenie (25,6%), niewystarczającą liczbę organizowanych kursów, staży, szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe (24,4%) oraz ograniczony dostęp do doradztwa zawodowego (21,8%). Ponadto część respondentów uważa, że takim problemem jest brak kwalifikacji zawodowych (20,5%). 19,2% ankietowanych nie posiada wiedzy w tym zakresie, w opinii 2,6% uczestników badania żadna ze wskazanych w kafeterii odpowiedzi nie jest odpowiednią, a 1,3% respondentów wskazało na inne czynniki, wśród których wymieniono m.in. takie aspekty jak *brak ofert pracy dla kobiet ze średnim wykształceniem*.

Wykres 18. Jakie trudności najczęściej napotykały osoby bezrobotne szukające pracy na terenie Miasta? N=78

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

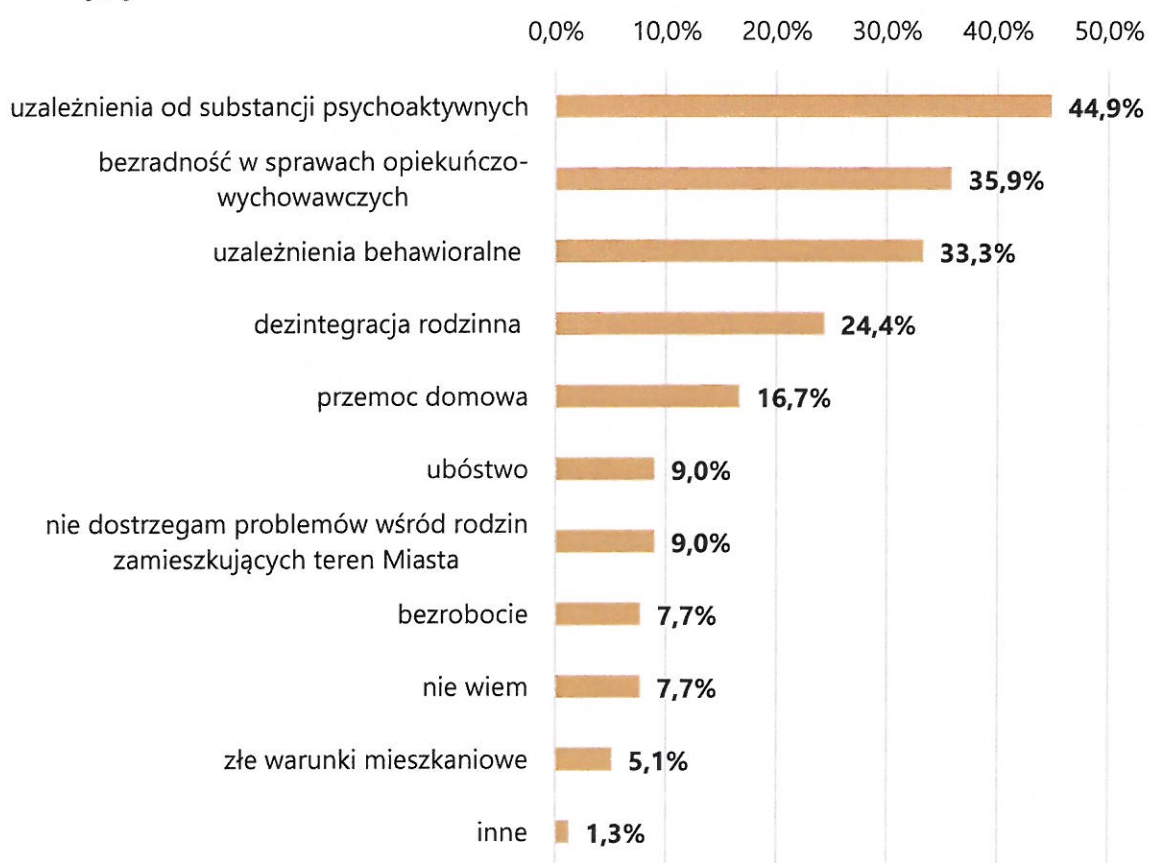
4. Wsparcie rodzin

W celu zidentyfikowania kluczowych wyzwań społecznych, z jakimi mierzą się rodziny zamieszkujące teren Miasta, respondentom badania ankietowego zadano pytanie o najczęściej występujące problemy społeczne. Najczęściej wskazywanym problemem były uzależnienia od substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki itp.), które wskazało 44,9% respondentów. Na drugim miejscu znalazła się bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (35,9%), a następnie uzależnienia behawioralne (np. hazard, nadmierne korzystanie z urządzeń elektronicznych, pracobolizm) – 33,3%. Kolejnym często wymienianym problemem była dezintegracja

rodzina (separacje, rozwody), którą dostrzegło 24,4% badanych, natomiast na przemoc domową wskazało 16,7% ankietowanych. Mniej liczne, ale nadal istotne w opinii mieszkańców, były takie problemy jak: ubóstwo (9,0%), bezrobocie (7,7%), a także złe warunki mieszkaniowe (5,1%). Część badanych przedstawiła inne, nieuwzględnione w kafeerii odpowiedzi aspekty, wśród których znalazł się m.in. *problem przemocy rówieśniczej i brak wsparcia ze strony szkoły* (1,3%). 9,0% uczestników badania przyznało, że nie dostrzega problemów społecznych wśród rodzin, a 7,7% nie miało wiedzy w tym zakresie.

Wykres 19. Jakie problemy społeczne Pana/i zdaniem najczęściej występują wśród rodzin zamieszkujących Miasto? N=78

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Ankietowanych poproszono również o określenie najistotniejszych działań, jakie należy podejmować w szerszym zakresie w celu wyeliminowania lub ograniczenia problemów występujących wśród rodzin na terenie Miasta Imielin. Najwięcej, bo 42,3% badanych wskazało na poradnictwo specjalistyczne, obejmujące m.in. wsparcie prawne, psychologiczne czy rodzinne. Na kolejnych miejscach znalazły się

potrzeba zapewnienia specjalistycznej pomocy psychologa, pedagoga czy logopedy (34,6%) oraz profilaktyka uzależnień i przemocy (30,8%). Istotnymi obszarami, wskazywanymi przez blisko jedną trzecią respondentów, są również organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi (29,5%) oraz upowszechnianie informacji o dostępnych formach pomocy (28,2%). Co czwarty badany podkreślał znaczenie warsztatów i zajęć rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży (24,4%), a co piąty akcentował potrzebę rozszerzenia wsparcia ze strony asystenta rodziny (20,5%). Do nieco mniej niezbędnych działań respondenci zaliczyli m.in. organizowanie wydarzeń i imprez integracyjnych dla rodzin (16,7%) oraz rozwój bezpłatnej opieki nad dziećmi do lat 3 poprzez żłobki czy kluby dziecięce (10,3%). Nieliczna grupa badanych (7,7%) nie miała zdania w tej kwestii, a jedynie pojedyncze osoby (po 1,3%) stwierdziły brak potrzeby poszerzania oferty wsparcia rodzin lub wskazywały na „inne”, bliżej nieokreślone działania.

Wykres 20. Jakie działania należy podejmować w szerszym zakresie na terenie Miasta w celu wyeliminowania lub ograniczenia problemów występujących wśród rodzin? N=78

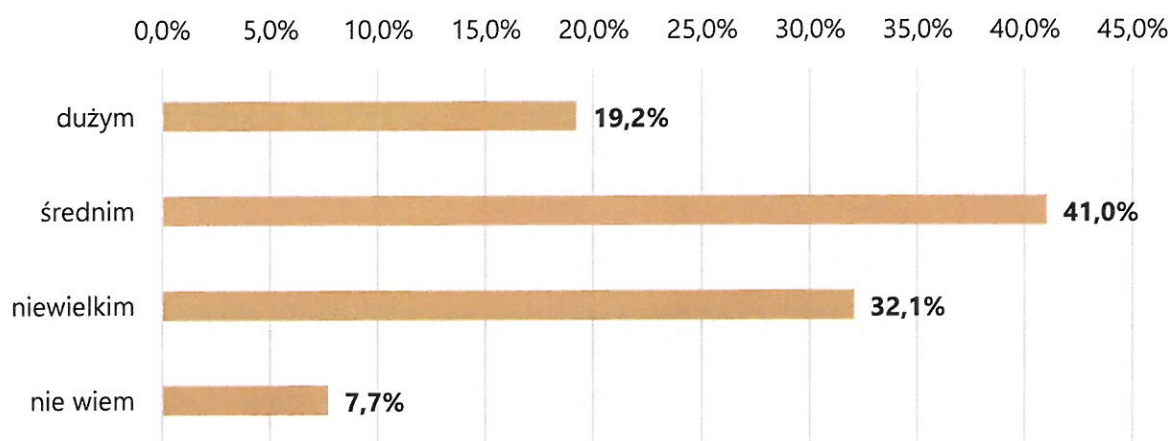
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

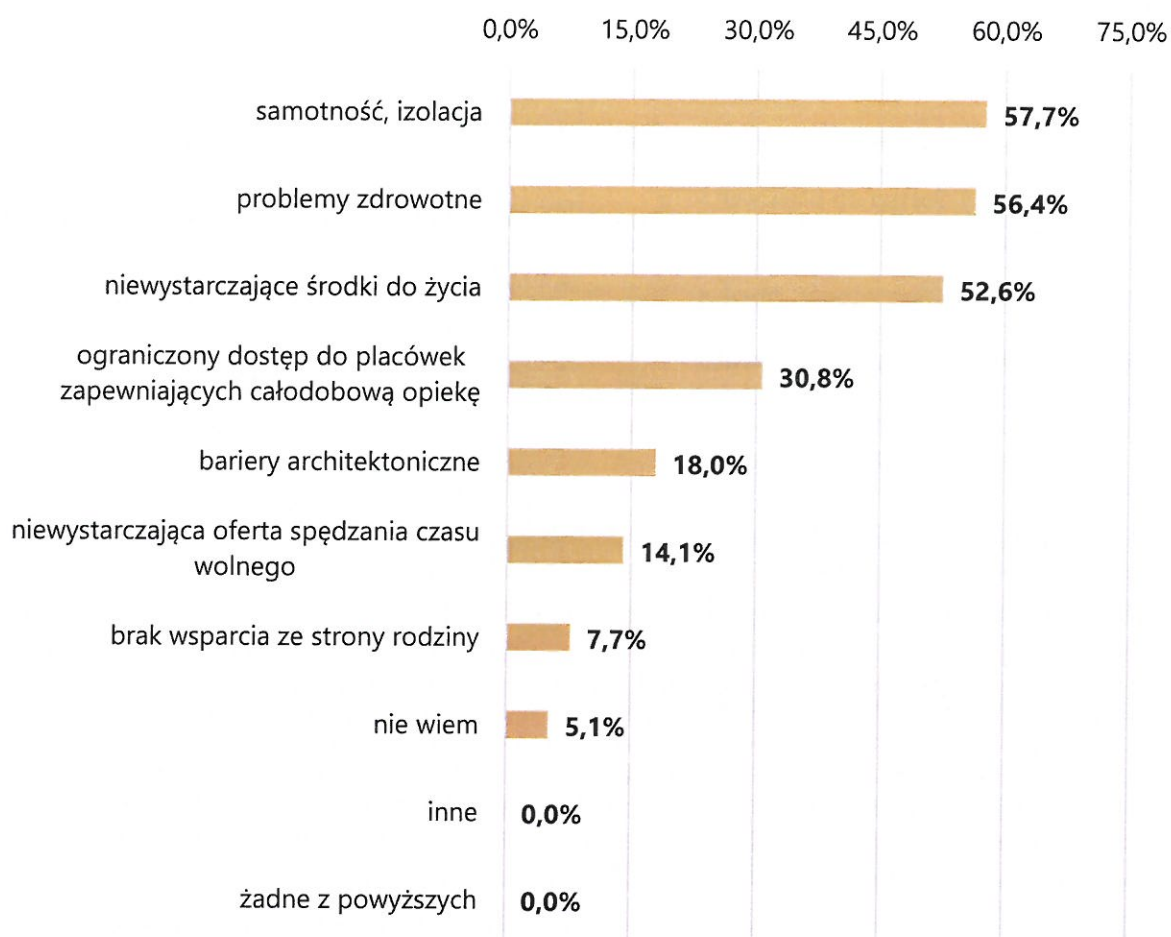
5. Sytuacja osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

Mieszkańcy zostali poproszeni o ocenę stopnia dostosowania infrastruktury technicznej Miasta do osób o ograniczonej mobilności. 41,0% respondentów uważa, że jest ona dostosowana w średnim stopniu, a 32,1% – w niewielkim. 19,2% respondentów twierdzi, że w Mieście jest wiele miejsc przystosowanych do osób z niepełnosprawnością, a 7,7% badanych nie posiada wiedzy w tym zakresie.

Wykres 21. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Mieście (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=78

Zdaniem ponad połowy badanych mieszkańców, najważniejszymi problemami osób starszych na terenie Miasta są: samotność/izolacja (57,7%), problemy zdrowotne (56,4%) oraz niewystarczające środki do życia (52,6%). 30,8% wskazało na ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę, w opinii 18,0% ankietowanych takim problemem jest są bariery architektoniczne, natomiast 14,1% wskazało na niewystarczającą ofertę spędzania czasu wolnego. Najmniejszy odsetek uczestników badania za istotny problem tej grupy uznał brak wsparcia ze strony rodziny (7,7%). Pozostałe 5,1% respondentów zadeklarowało brak wiedzy w tym zakresie.

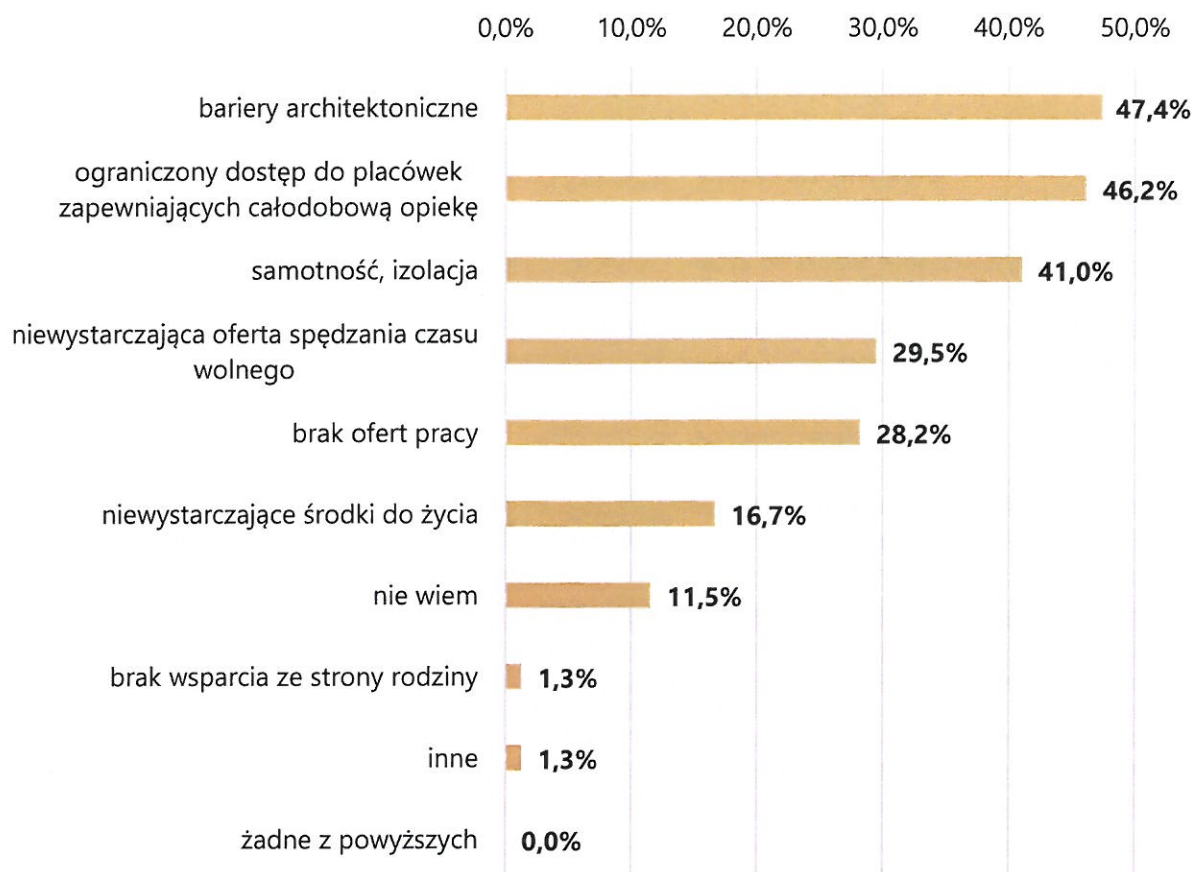
Wykres 22. Jakiego Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych w Mieście? N=78

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W badaniu ankietowym poproszono również o wskazanie najistotniejszych problemów dotyczących osób z niepełnosprawnościami. Zdaniem 47,4% respondentów są to bariery architektoniczne, 46,2% wskazało na ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę, a 41,0% – na samotność/izolację. Blisko co trzeci ankietowany wyróżnił niewystarczającą ofertę spędzania czasu wolnego (29,5%), z kolei średnio co czwarty – brak ofert pracy (28,2%). Zdaniem 16,7% uczestników badania istotnym problemem jest brak środków do życia, natomiast 1,3% wyróżniło brak wsparcia ze strony rodziny. 11,5% nie posiada wiedzy w tym zakresie, a 1,3% wskazało inne czynniki, wśród których znalazł się m.in. *brak rehabilitacji*.

Wykres 23. Jakiego Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób z niepełnosprawnościami w Mieście? N=78

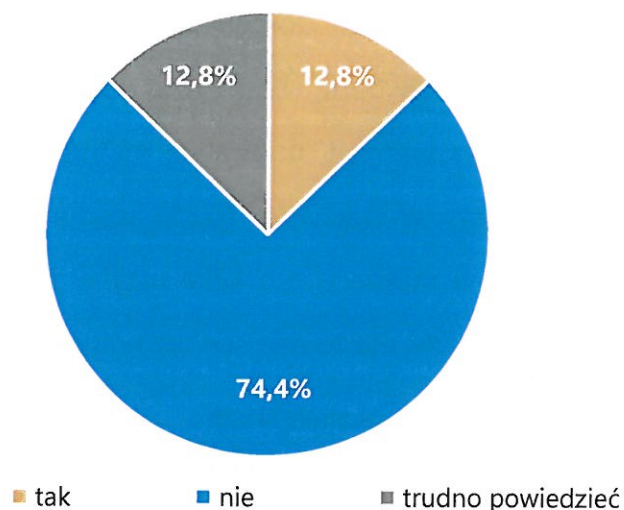

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

6. Ubóstwo i wykluczenie społeczne

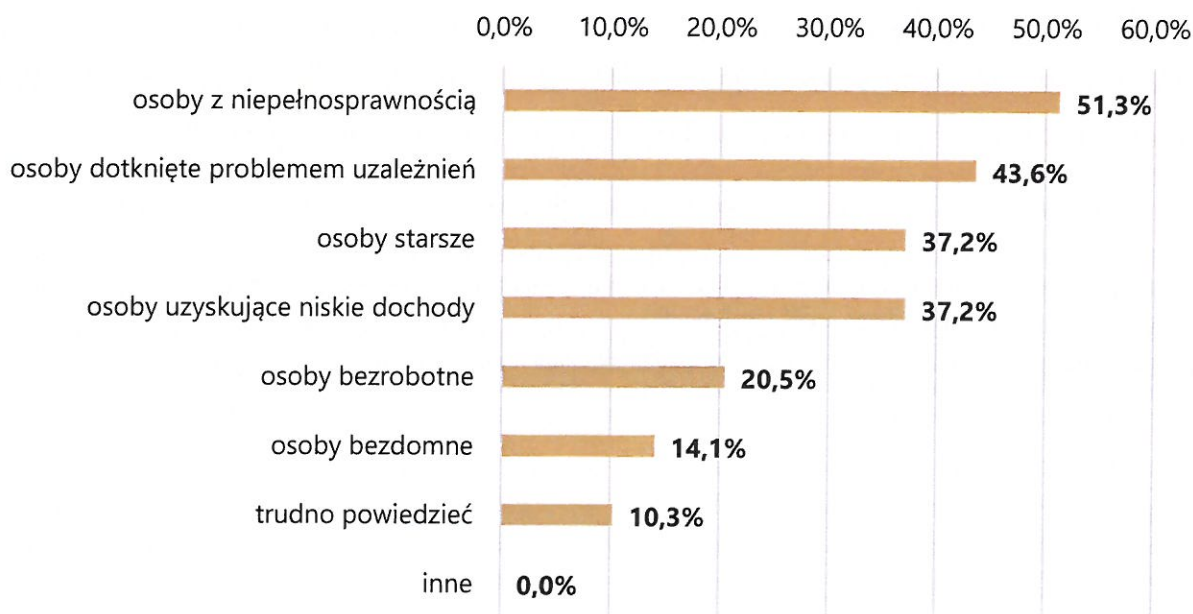
Następne pytanie dotyczyło tego, czy nasi respondenci doświadczyli w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe. 74,4% osób odpowiedziało przecząco na to pytanie, natomiast po 12,8% badanych przyznało, że doznało w okresie ostatniego roku takich problemów, bądź też miało trudności w udzieleniu jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 24. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe? N=78

W kolejnym pytaniu, mieszkańcy mieli wskazać, jakie ich zdaniem grupy społeczne są najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Miasta. Na pierwszym miejscu znalazły się osoby z niepełnosprawnością (51,3%), a niewiele mniej ankietowanych wskazało na osoby dotknięte problemem uzależnień (43,6%) oraz osoby starsze i osoby uzyskujące niskie dochody (po 37,2%). Najmniejsza część odpowiedzi padła na osoby bezdomne (14,1%) oraz osoby bezrobotne (20,5%). Trudności w udzieleniu odpowiedzi miało 10,3% ankietowanych.

Wykres 25. Jakie grupy osób są Pana/i zdaniem najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Miasta? N=78

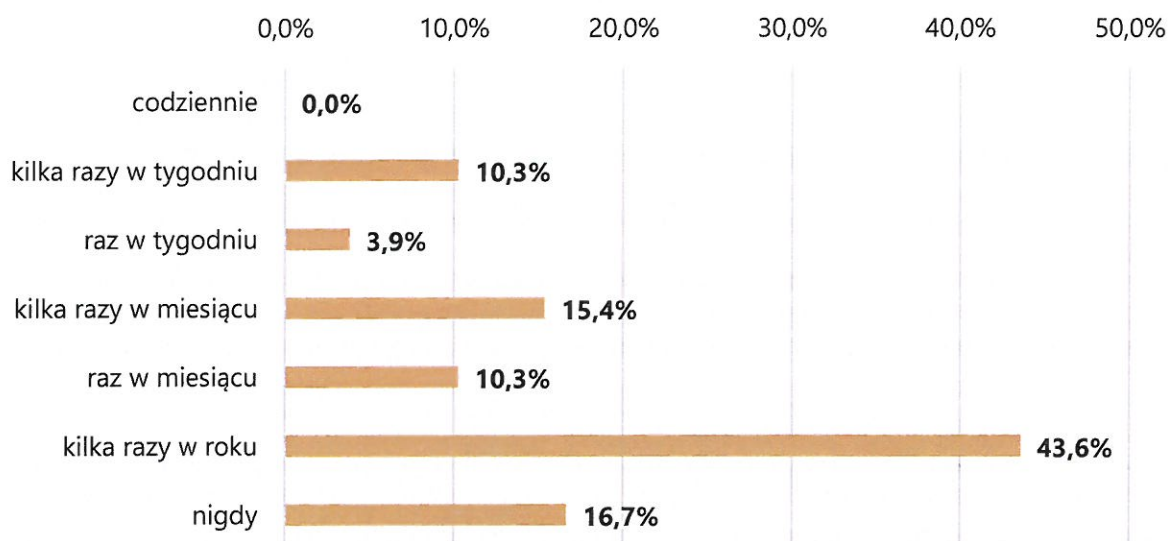
**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

7. Problem alkoholowy

W niniejszym bloku tematycznym dorosłych mieszkańców Miasta poproszono o określenie z jaką częstotliwością spożywają alkohol. Całkowitą abstynencję zadeklarowało 16,7% ankietowanych, natomiast 43,6% badanych sięga po alkohol okazjonalnie, czyli kilka razy w roku. Po 10,3% respondentów wskazało, że takie sytuacje mają miejsce raz w miesiącu lub kilka razy w tygodniu, 15,4% – kilka razy w miesiącu, a w przypadku 3,9% ma to miejsce raz w tygodniu.

Wykres 26. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=78

Kolejne pytanie dotyczyło sytuacji, w której respondenci stracili kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu. Większość z nich podała, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie zdarzyło im się upić (55 osób, tj. 84,6%). 6 respondentów wskazało, że taka sytuacja wystąpiła jednokrotnie (9,2%), w przypadku 3 ankietowanych miała ona miejsce od 2 do 5 razy (4,6%), z kolei 1 osobie zdarzyło się to powyżej 10 razy (1,5%).

Tabela 13. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=65

Odpowiedź	%	Liczba odp.
1 raz	9,2	6
2-5 razy	4,6	3
6-10 razy	0,0	0
powyżej 10 razy	1,5	1
ani razu	84,6	55

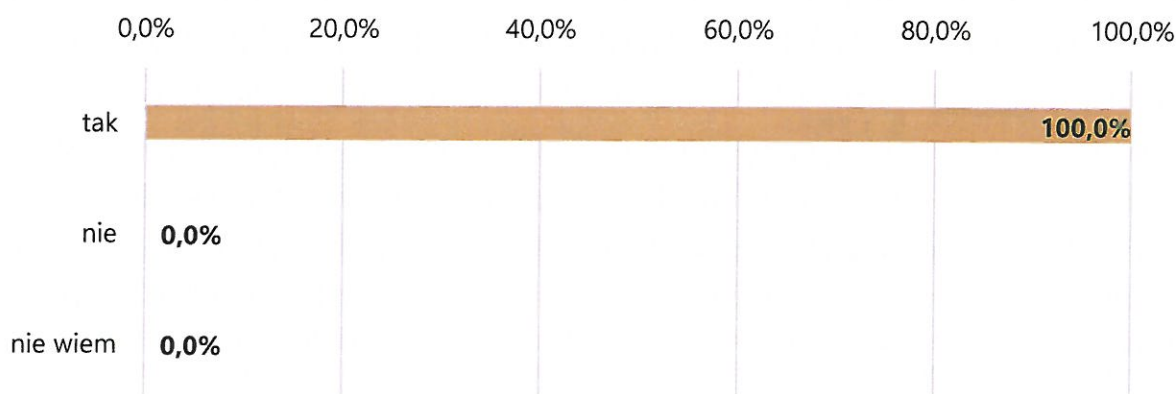
Ważnym elementem badania jest również określenie skali prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu na terenie Miasta. Wśród badanych 7 osób podało, że nie posiada prawa jazdy (10,8%), natomiast pozostałe 58 respondentów zaprzeczyło, jakoby w ciągu ostatnich 30 dni prowadziło pojazd po spożyciu alkoholu (89,2%).

Tabela 14. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=65

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zdarzyła mi się taka sytuacja	89,2	58
raz mi się to zdarzyło	0,0	0
zdarzało mi się to sporadycznie	0,0	0
zdarzało mi się to często	0,0	0
nie posiadam prawa jazdy	10,8	7

W jednym z pytań ankietowani zostali poproszeni o wyrażenie swojej opinii na temat wpływu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na rozwój dziecka. Zebrany materiał badawczy wykazał, że wszyscy uczestnicy badania są świadomi negatywnych konsekwencji w tym zakresie (100,0%).

Wykres 27. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=78

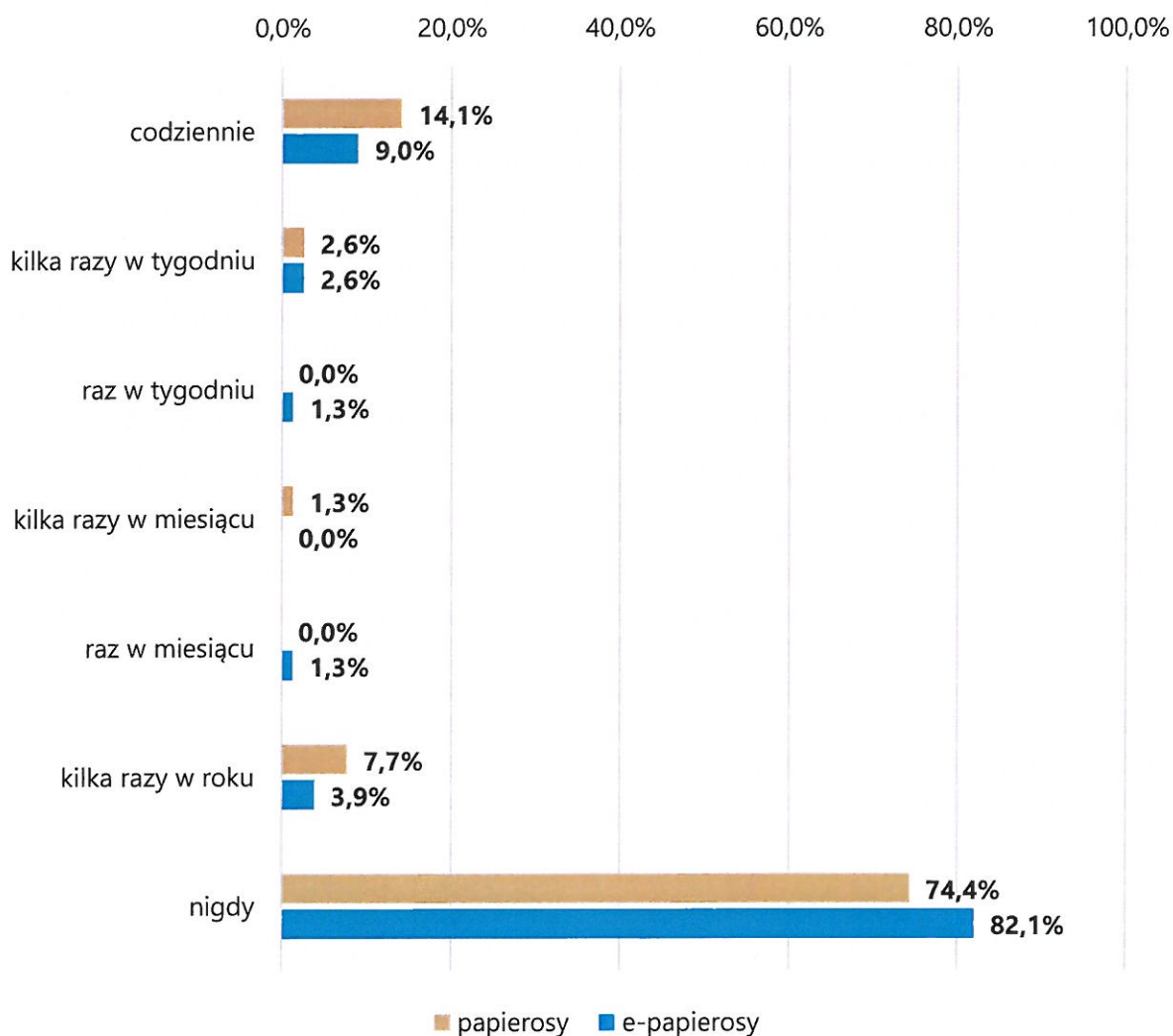

8. Problem nikotynowy

Kolejny analizowany obszar miał na celu określenie skali sięgania po wyroby nikotynowe przez dorosłych mieszkańców Miasta Imielin. Odpowiedzi badanych były następujące: papierosy tradycyjne pali 25,7% respondentów, spośród których 7,7% pali okazjonalnie, czyli kilka razy w roku, 1,3% – kilka razy w miesiącu, a 2,6% – kilka razy w tygodniu. Należy podkreślić, iż 14,1% mieszkańców Miasta pali papierosy codziennie.

Po elektroniczne papierosy sięga 18,1% respondentów, przy czym 9,0% robi to codziennie, 2,6% badanych – kilka razy w tygodniu, po 1,3% raz w miesiącu lub raz w tygodniu, z kolei 3,9% używa ich kilka razy w roku.

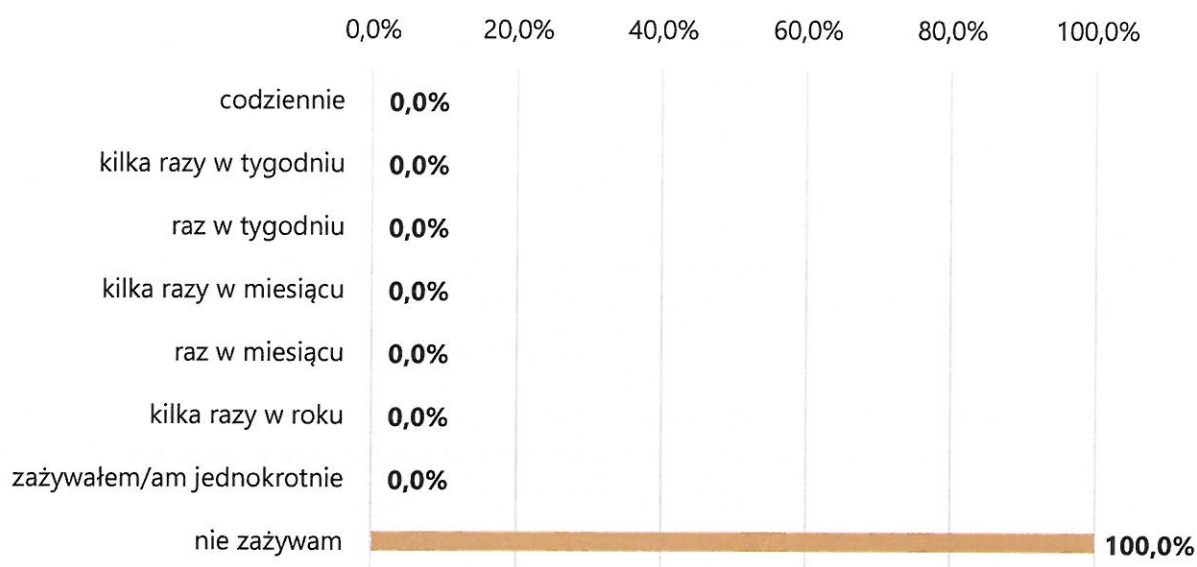
Wykres 28. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=78

9. Problem narkotykowy

Kolejna część badania miała na celu określenie rozpowszechnienia środków psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców Miasta Imielin. Jak wynika z analizy materiału badawczego, żaden z uczestników badania nie zażywał narkotyków, dopalaczy lub leków w celu odurzenia (100,0%).

Wykres 29. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=78

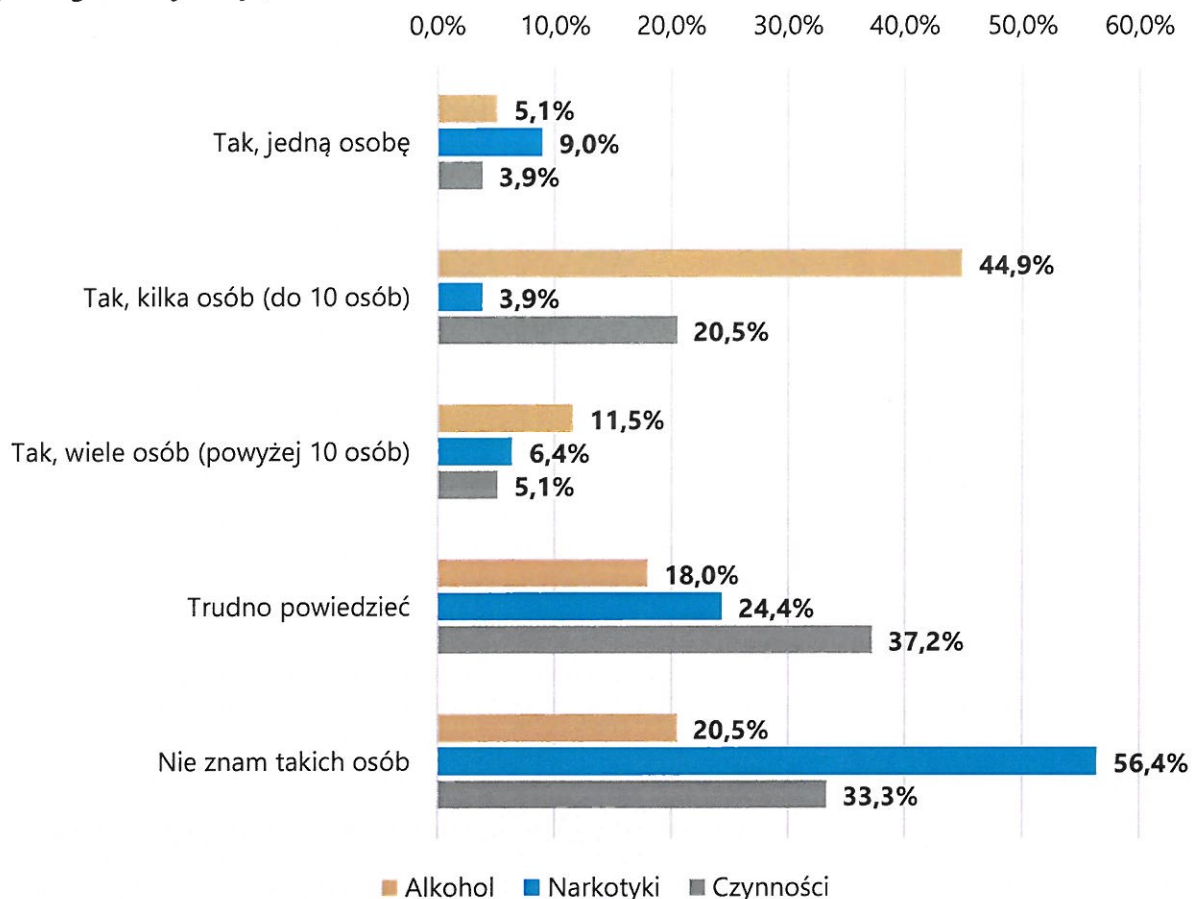

Badani mieszkańcy Miasta zostali w dalszej kolejności zapytani o skalę nadużywania alkoholu, narkotyków oraz nadmiernego podejmowania się czynności, przez osoby w ich otoczeniu. Jak wynika z odpowiedzi respondentów:

- 61,5% zna w swoim otoczeniu osoby nadużywające alkoholu, w tym 5,1% – jedną osobę, 44,9% – kilka takich osób, a 11,5% – wiele takich osób,
- 19,3% ankietowanych zna w swoim otoczeniu osoby nadużywające narkotyków, w tym 9,0% zna jedną taką osobę, 3,9% – kilka osób, a 6,4% – wiele takich osób,
- 29,5% badanych zna w swoim otoczeniu osoby podejmujące się nadmiernie różnego rodzaju czynności, w tym 3,9% – jedną osobę, 20,5% – kilka takich osób, a 5,1% – wiele takich osób.

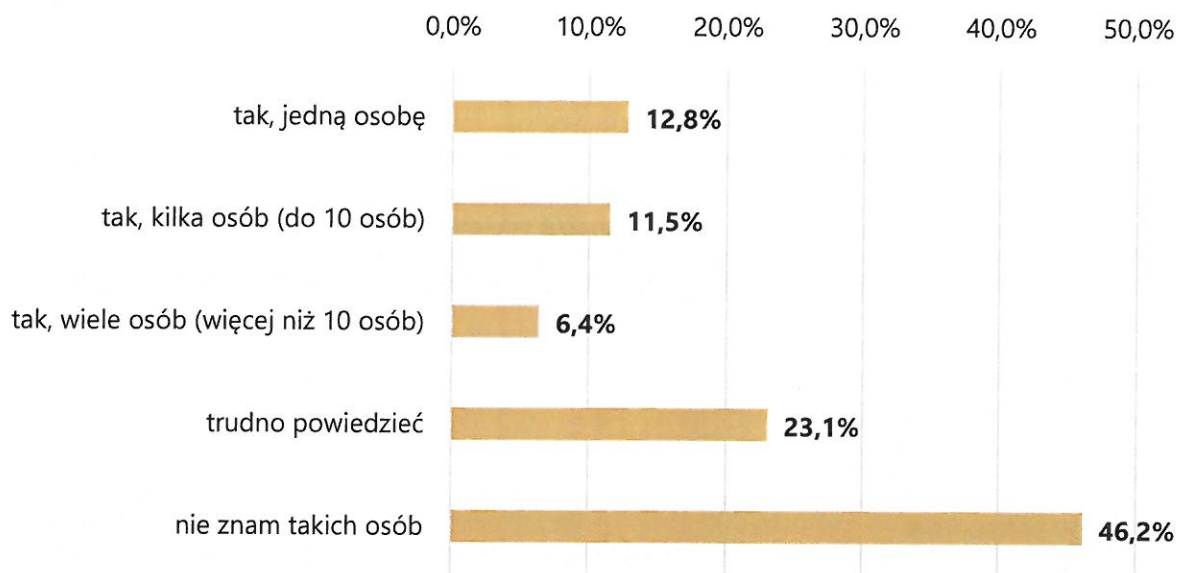

Wykres 30. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.)? N=78

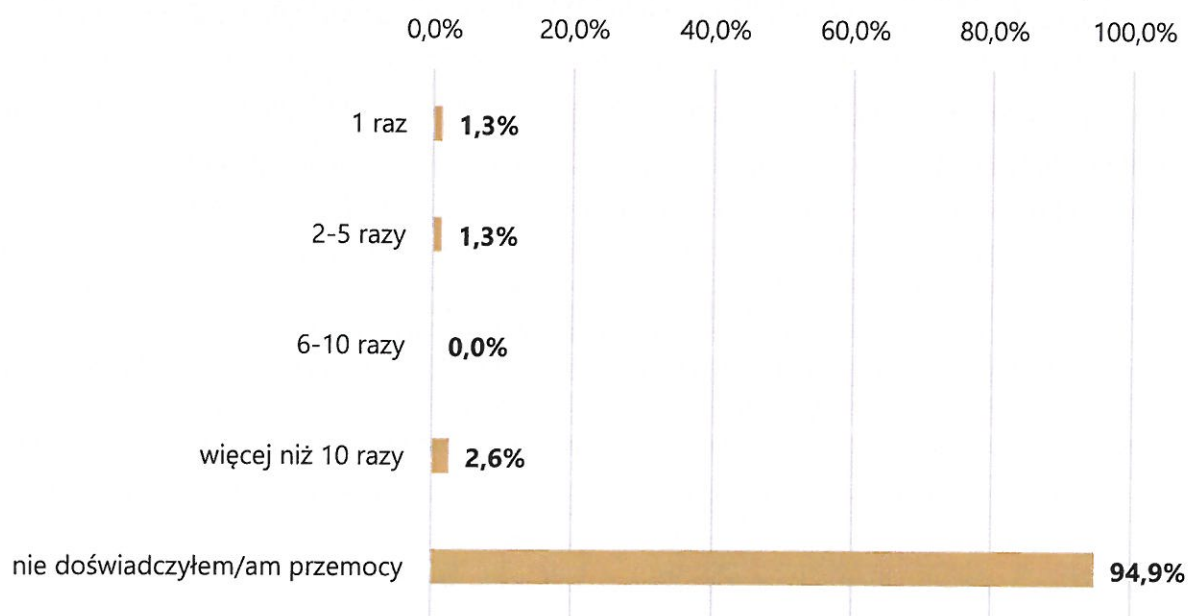

10. Problem przemocy

W kolejnej części raportu oszacowana została skala występowania problemu przemocy wśród dorosłych mieszkańców Miasta Imielin. Respondenci zostali poproszeni o stwierdzenie, czy w swoim otoczeniu znają osoby, które doświadczają przemocy w swoim domu. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, znajomość takich osób potwierdziło 30,7% badanych, spośród których 12,8% stwierdziło, iż zna jedną taką osobę, 11,5% respondentów podało, że zna kilka osób dotkniętych przemocą domową (do 10 osób), a 6,4% – wiele takich osób (więcej niż 10 osób). Należy zauważyć, iż 23,1% uczestników badania nie jest pewnych, czy zna taką osobę, co może świadczyć o ukrytym charakterze zjawiska przemocy domowej, trudnościach w jej jednoznacznym rozpoznawaniu oraz potrzebie prowadzenia działań edukacyjnych i informacyjnych w tym zakresie.

Wykres 31. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy w swoim domu? N=78

Skala problemu przemocy na terenie Miasta została oszacowana również dzięki deklaracjom respondentów w zakresie doświadczania przez nich samych tego problemu. Analiza uzyskanych odpowiedzi wskazuje, że w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie przemocy doznało 5,2% dorosłych mieszkańców, spośród których po 1,3% doświadczyło jej jednokrotnie lub 2-5 razy, natomiast 2,6% wskazało na odpowiedź „więcej niż 10 razy”.

Wykres 32. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=78

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że wszyscy ankietowani doświadczyli przemocy psychicznej (4 osoby, tj. 100,0%), z kolei na przemoc fizyczną i ekonomiczną wskazały pojedyncze osoby (po 25,0%).

Tabela 15. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=4

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	100,0	4
przemoc fizyczna	25,0	1
przemoc ekonomiczna	25,0	1
zaniedbanie	0,0	0
przemoc seksualna	0,0	0
nie wiem	0,0	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

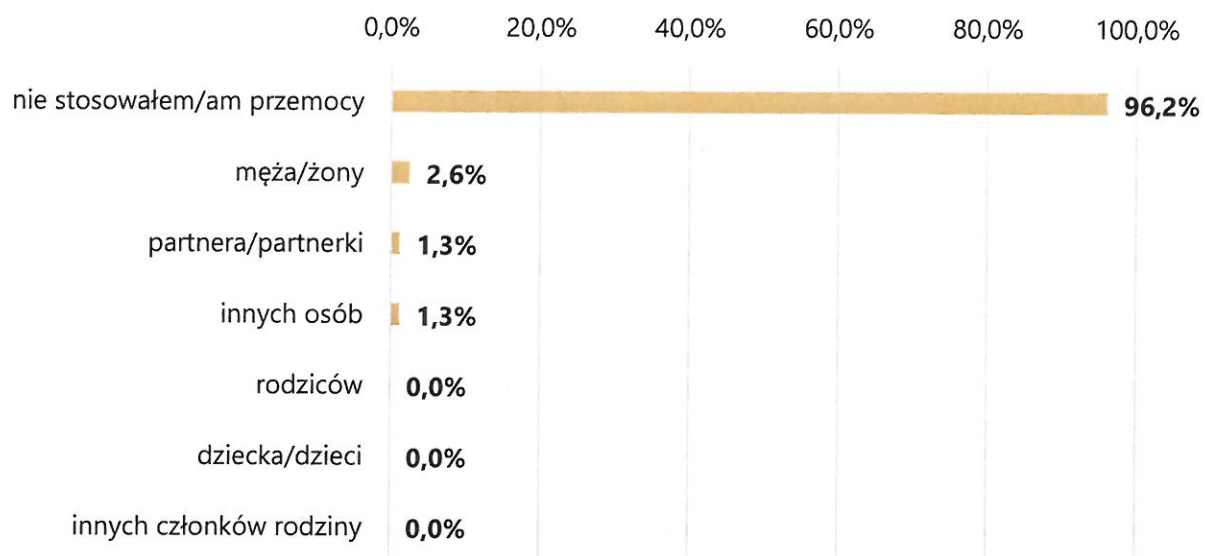
W dalszej części respondentów poproszono o wskazanie osób, które stosowały wobec nich przemoc. Analiza materiału badawczego pozwala stwierdzić, że 2 osoby doznały przemocy ze strony męża/żony (50,0%), natomiast po 1 badanym wskazało na innych członków rodziny, partnera/partnerkę oraz inne, bliżej nieokreślone osoby (po 25,0%).

Tabela 16. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=4

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mąż/żona	50,0	2
inni członkowie rodziny	25,0	1
partner/partnerka	25,0	1
inne osoby	25,0	1
rodzice	0,0	0

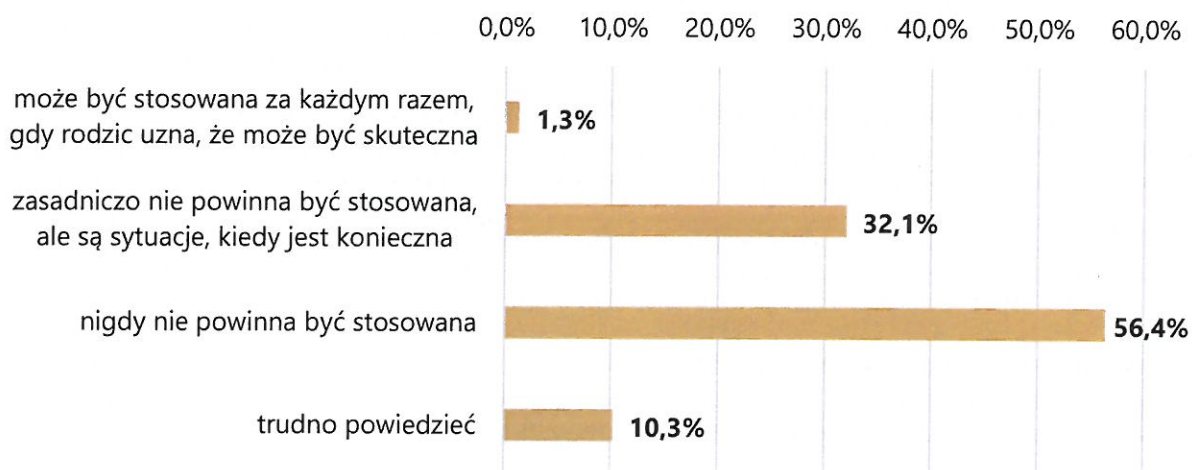
**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W kolejnym pytaniu respondenci zostali poproszeni o wskazanie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zastosowali oni przemoc wobec drugiej osoby. Zebrane w procesie badawczym dane pokazują, iż do takich zachowań przyznało się 3,8% badanych, spośród których 2,6% stosowało je wobec męża/żony, a po 1,3% względem partnera/partnerki lub innych, bliżej nieokreślonych osób. Większość mieszkańców Miasta nie stosowała przemocy w analizowanym okresie (96,2%).

Wykres 33. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=78

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

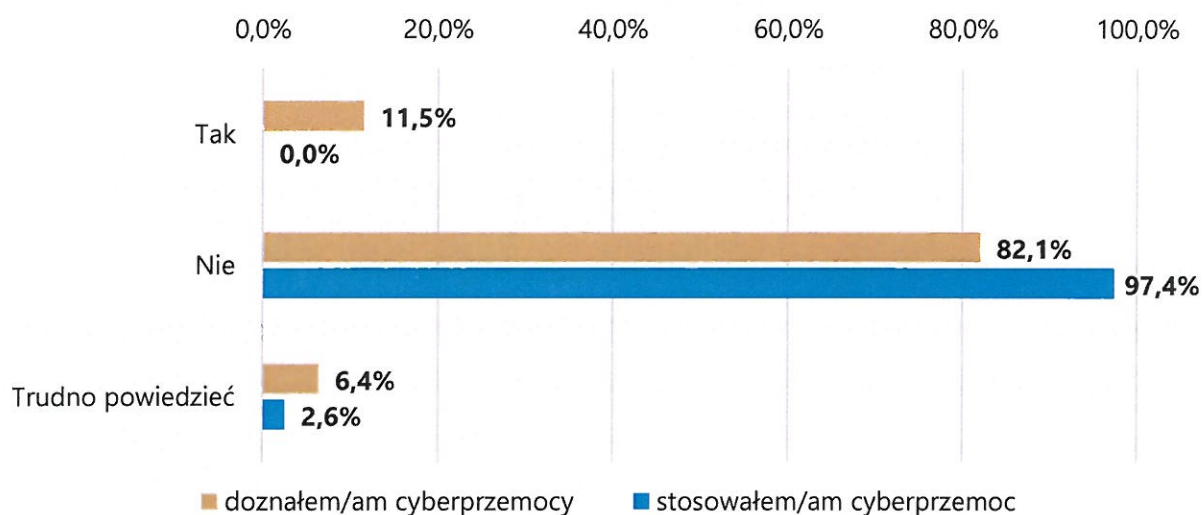
Istotnym aspektem badania dotyczącego problemów społecznych w Mieście Imielin była również opinia mieszkańców na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci jako metody wychowawczej. W świetle ich odpowiedzi można stwierdzić, iż ponad połowa badanych nie toleruje przemocy jako metody wychowawczej (56,4%), 32,1% ankietowanych uważa, że nie powinna być ona stosowana, jednakże są sytuacje, w których jest konieczna, a w opinii 1,3% respondentów kary fizyczne wobec dzieci mogą być stosowane, jeśli rodzic uzna, że są skuteczne. Jednocześnie 10,3% ankietowanym trudno było określić swoje stanowisko w tej sprawie.

Wykres 34. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=78

Kolejne pytanie z zakresu problemu przemocy ujęte w kwestionariuszu ankiety dotyczyło zjawiska cyberprzemocy i miało na celu oszacowanie skali jej występowania wśród dorosłych mieszkańców Miasta. Anketowani zostali poproszeni o wskazanie, czy zdarzyło im się kiedykolwiek doświadczyć oraz stosować cyberprzemoc. Z deklaracji badanych wynika, że takiego problemu doświadczyło 11,5% badanych, a 6,4% miało trudności z odpowiedzią na to pytanie. Do stosowania cyberprzemocy nie przyznał się żaden z ankietowanych mieszkańców, a 2,6% nie potrafiło jednoznacznie określić swojego zdania w tym aspekcie, udzielając odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

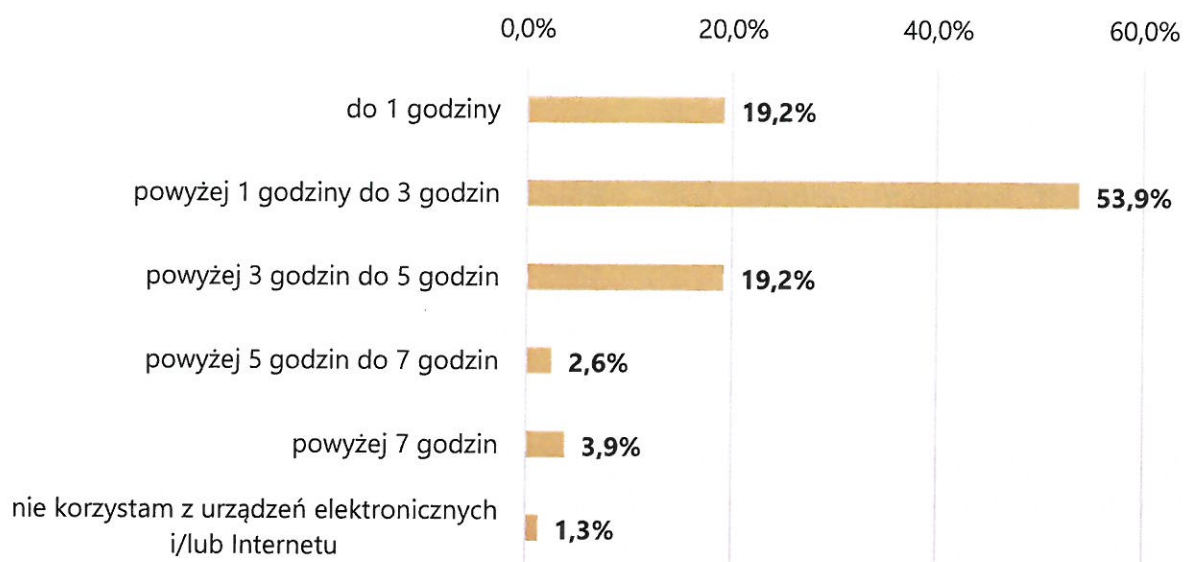
Wykres 35. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=78

11. Korzystanie z urządzeń elektronicznych

W następnym obszarze tematycznym zapytano mieszkańców o korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu. Anketowani zostali poproszeni o wskazanie, jaką ilość czasu poświęcają na to w ciągu dnia. Jak wynika z deklaracji, zdecydowana większość respondentów korzysta z tego typu urządzeń i Internetu, przy czym po 19,2% respondentów robi to do 1 godziny lub pomiędzy 3 a 5 godzinami dziennie, natomiast 53,9% wskazało na przedział od 1 do 3 godzin. 2,6% respondentów poświęca na to znaczną ilość czasu, tj. powyżej 5 godzin do 7 godzin, z kolei 3,9% – powyżej 7 godzin w ciągu dnia.

Wykres 36. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=78

Odpowiadając na kolejne pytanie mieszkańcy, którzy korzystają z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu określili, czy zdarza się im poświęcać na to dłużej niż wstępnie zakładali. Jak wynika z zebranego materiału badawczego, 35 respondentów odpowiedziało twierdząco na to pytanie (45,5%), natomiast 18 mieszkańców wskazało, że w ich przypadku takie sytuacje się nie zdarzają (23,4%). 15 ankietowanych stwierdziło, że nie przewiduje określonego czasu (19,5%), a 9 osób biorących udział w badaniu miało trudność w określeniu takich sytuacji (11,7%).

Tabela 17. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=77

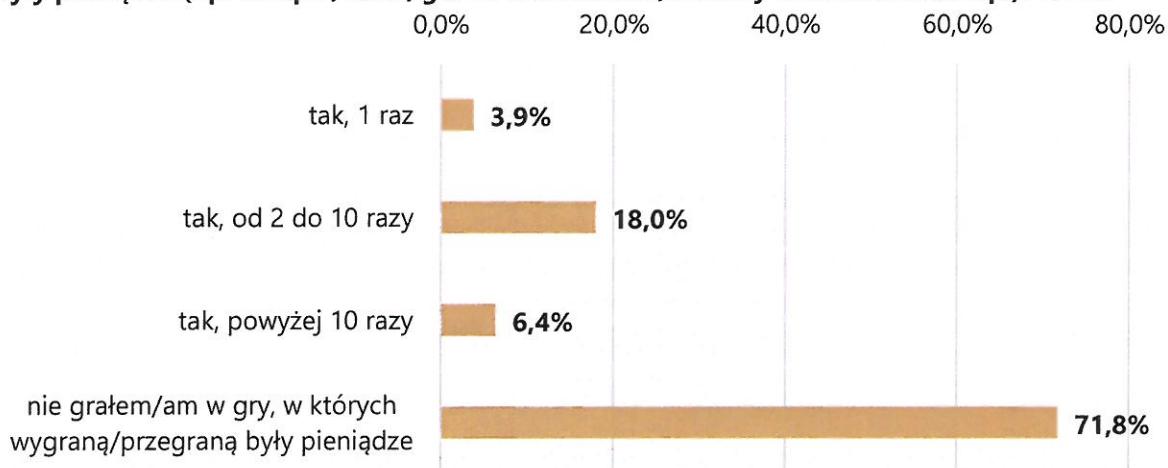
Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	45,5	35
nie	23,4	18
trudno powiedzieć	11,7	9
nie przewiduję określonego czasu	19,5	15

12. Uczestnictwo w grach hazardowych

W dalszej części badania określona została skala podejmowania zachowań hazardowych przez pełnoletnich mieszkańców. Ankietowani udzielili odpowiedzi na pytanie, czy w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie grali w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze. Jak wskazuje zebrany materiał badawczy, styczność z nimi miał średnio co czwarty dorosły respondent (28,3%), wśród których 3,9% grało w takie gry 1 raz, 18,0% – od 2 do 10 razy, z kolei 6,4% osób przyznało się do grania w tego typu gry więcej niż 10 razy.

Wykres 37. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/ przegraną były pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=78

Kolejne pytanie dotyczyło motywacji, które kierowały mieszkańcami korzystającymi z gier hazardowych, a mianowicie odnosiło się do tego, czy badani kiedykolwiek grali w tego typu gry z powodu trudności finansowych lub w celu poprawy swojej sytuacji ekonomicznej. 2 ankietowanych potwierdziło zaistnienie takiej sytuacji w swoim życiu (9,1%), 19 osób temu zaprzeczyło (86,4%), z kolei 1 respondent miał trudność w odpowiedzi na to pytanie (4,6%).

Tabela 18. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=22

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	9,1	2
nie	86,4	19
trudno powiedzieć	4,6	1

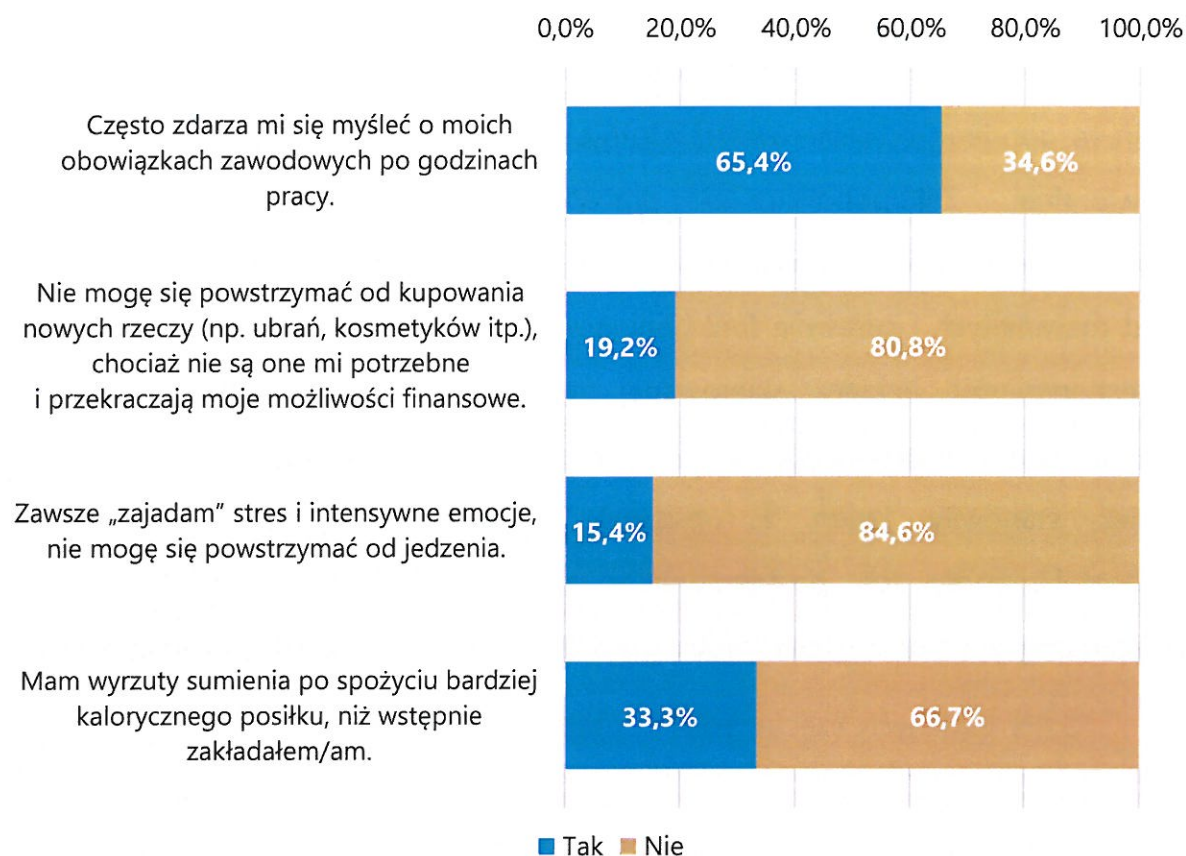
13. Inne uzależnienia behawioralne

W dalszej części badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców Miasta Imielin, respondenci udzielili również istotnych informacji na temat problemów natury behawioralnej. Zakupoholizm i pracoholizm są przykładami uzależnień behawioralnych, które w okresie ostatnich lat zwiększyły swoją skalę, w szczególności wśród rozwiniętych i sprawnie funkcjonujących społeczeństw, dlatego pytania ujęte w kwestionariuszu ankiety skierowanej do respondentów dotyczyły również występowania tych problemów wśród lokalnej społeczności. Zaburzenia odżywiania również stanowiły jeden z obszarów objętych badaniem, co pozwoliło na zidentyfikowanie ich postrzegania i skali w kontekście innych trudności doświadczanych przez respondentów. Uzyskane wyniki przedstawiają się następująco:

- 65,4% badanych często myśli o obowiązkach zawodowych poza godzinami pracy,
- 19,2% mieszkańców przyznało, że nie mogą się powstrzymać od kupowania nowych przedmiotów, których nie potrzebują i na które nie posiadają odpowiednich środków finansowych,
- 15,4% osób biorących udział w badaniu zawsze zajada stres i intensywne emocje,
- 33,3% ankietowanych ma wyrzuty sumienia po spożyciu bardziej kalorycznego posiłku.

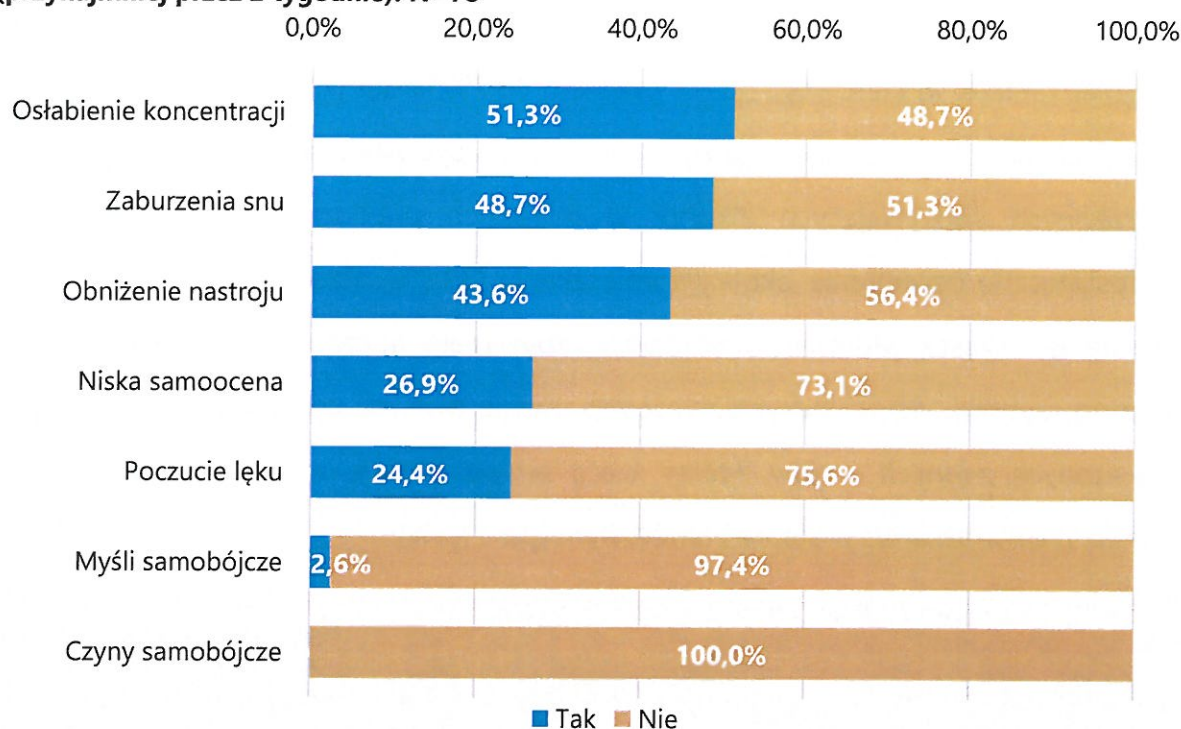
Wykres 38. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=78

14. Zdrowie psychiczne

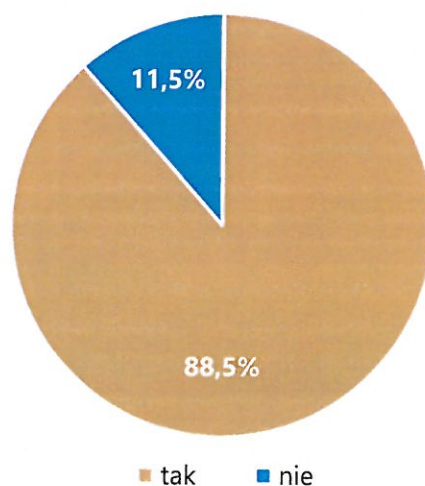
W pytaniu dotyczącym zdrowia psychicznego badani mieszkańcy Miasta Imielin mieli określić, czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u nich przynajmniej przez 2 tygodnie wymienione stany. Z poniższego wykresu wynika, że:

- 51,3% doznało osłabienia koncentracji;
- 48,7% doświadczyło zaburzeń snu;
- 43,6% osób miało obniżony nastrój;
- 26,9% miało niską samoocenę;
- 24,4% odczuwało lęk;
- 2,6% miało myśli samobójcze;
- nikt spośród uczestników badania nie podejmował się czynów samobójczych.

Wykres 39. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=78

15. Bezpieczeństwo

W ramach badania mieszkańcy zostali zapytani o poczucie bezpieczeństwa na terenie Miasta. Zdecydowana większość respondentów, bo aż 88,5%, zadeklarowała, że czuje się bezpiecznie. Jedynie 11,5% badanych wskazało odpowiedź negatywną, co pokazuje, że choć dominujące jest poczucie stabilności i bezpieczeństwa w lokalnym środowisku, to nadal istnieje niewielka grupa mieszkańców, dla której kwestia ta stanowi obszar wymagający uwagi.

Wykres 40. Czy czuje się Pan/i bezpiecznie na terenie Miasta? N=78

Wśród mieszkańców, którzy zadeklarowali brak poczucia bezpieczeństwa na terenie Miasta, najczęściej wskazywanymi czynnikami były zagrożenia na drodze (piraci drogowi, nietrzeźwi kierowcy), na co wskazało 66,7% badanych oraz niewystarczająca liczba patroli policji – 55,6%. Istotnym problemem pozostaje również obecność osób nietrzeźwych spożywających alkohol w miejscach publicznych (44,4%), a także niedostateczne oświetlenie okolicy zamieszkania (33,3%). Rzadziej wymieniano takie kwestie jak częste włamania i kradzieże, zbyt małą liczbą kamer monitorujących czy inne czynniki, wśród których zwrócono uwagę m.in. na *coraz większą liczbę osób przyjezdnych z innych krajów, którzy kręcą się po okolicy, zaglądając na prywatne posesje, niejednokrotnie w stanie nietrzeźwym* (po 11,1%).

Tabela 19. Co wpływa na Pana/i brak poczucia bezpieczeństwa na terenie Miasta? N=9

odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
zagrożenia na drodze (piraci drogowi, nietrzeźwi kierowcy)	66,7	6
niewystarczająca liczba patroli policji	55,6	5
osoby nietrzeźwe, spożywające alkohol w miejscach publicznych	44,4	4
okolica, w której mieszkam, nie jest wystarczająco oświetlona	33,3	3
częste włamania i kradzieże	11,1	1
zbyt mała liczba kamer monitorujących centrum Miasta i rejony szczególnie niebezpieczne	11,1	1
inne	11,1	1
bójki, rozboje	0,0	0
trudno powiedzieć	0,0	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

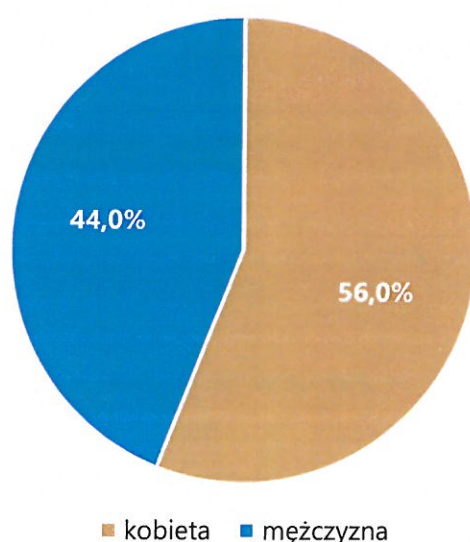
V. Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród uczniów

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały problemy społeczne z perspektywy dzieci i młodzieży. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety, miały na celu oszacowanie występujących wśród uczniów problemów związanych ze spożywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków, sięganiem po papierosy i e-papierosy, przemocą domową, rówieśniczą, cyberprzemocą oraz uzależnieniami behawioralnymi. Dodatkowo zbadano wiedzę uczniów na temat zaburzeń odżywiania oraz poddano ocenie ich samopoczucie.

1. Struktura badanej próby

Uczniowie ze szkół znajdujących się na terenie Miasta Imielin wypełnili 309 ankiet. Poniższy rysunek przedstawia strukturę badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że w badaniu diagnozującym problemy społeczne przewagę miały dziewczynki – stanowiły one 56,0% ogółu. Chłopcy wypełnili pozostałe 44,0% kwestionariuszy.

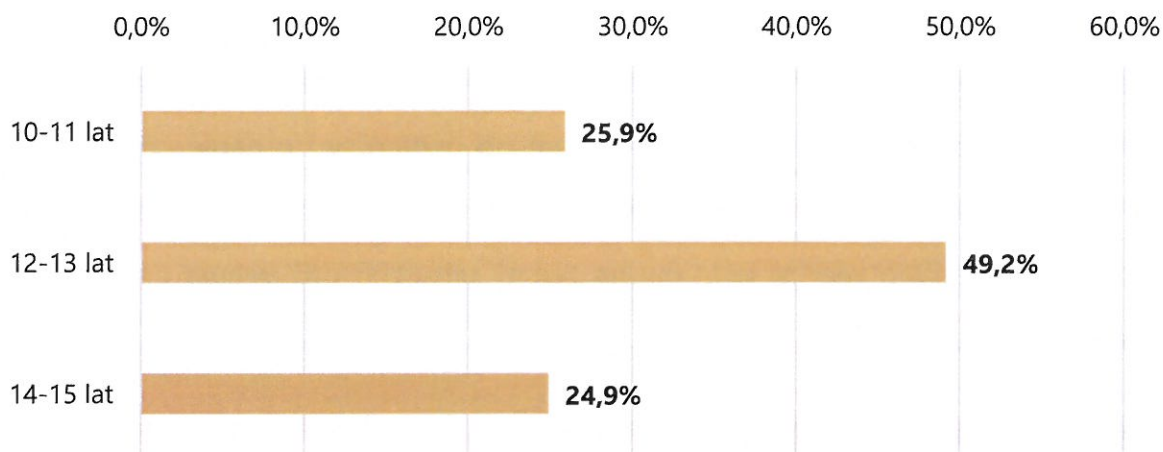
Wykres 41. Płeć uczniów: N=309

Wśród uczniów biorących udział w badaniu, blisko połowę kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci mający 12-13 lat (49,2%), z kolei co czwarty w momencie badania miał 10-11 lat (25,9%) lub 14-15 lat (24,9%).

Wykres 42. Wiek uczniów: N=309

Kolejny wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. Dostrzegalne jest zróżnicowanie pod tym względem. Najwięcej, bo 27,2% osób biorących udział w badaniu uczęszczało do VI klasy szkoły podstawowej, 26,5% wskazało na klasę V, 26,2% to uczniowie VIII klasy, a najmniejszy odsetek ankietowanych uczył się w VII klasie szkoły podstawowej (20,1%).

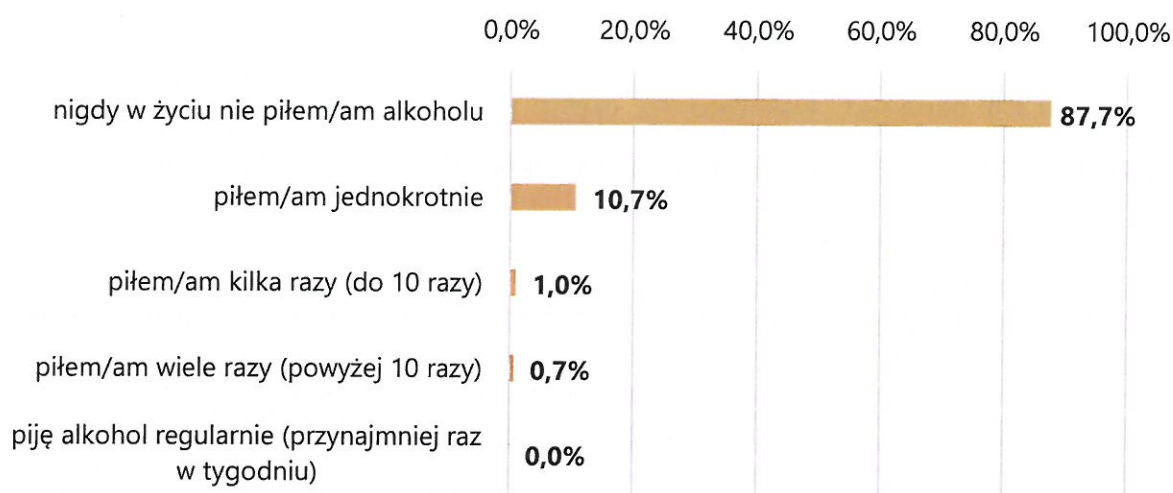
Wykres 43. Klasa: N=309

2. Problem alkoholowy

Pierwsze z pytań skierowanych do uczniów, odnosiło się do częstotliwości spożywania przez nich alkoholu. Zebrany materiał badawczy wykazał, że kontakt z nim miało 12,4% badanych. 10,7% osób, które oświadczyły, że sięgnęły po alkohol to uczniowie, którzy spożywali go jednokrotnie, 1,0% respondentów piło napoje alkoholowe kilka razy (do 10), natomiast 0,7% badanych przyznało, że sięgnęło po tego typu substancje wiele razy (powyżej 10 razy).

Wykres 44. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=309

Następne pytanie zadane uczniom ze szkół znajdujących się na terenie Miasta Imielin, odnosiło się do częstotliwości spożycia alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie. Zdecydowana większość uczniów nie piła alkoholu w tym okresie (27 osób, tj. 71,1%). 10 respondentów, którzy sięgnęli wtedy po alkohol spożywało go 1-2 razy (26,3%), natomiast 1 badany wskazał na częstotliwość 3-4 razy (2,6%).

Tabela 20. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=38

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie piłem/am alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni	71,1	27
1 – 2 razy	26,3	10
3 – 4 razy	2,6	1
5 – 7 razy	0,0	0
więcej niż 7 razy	0,0	0

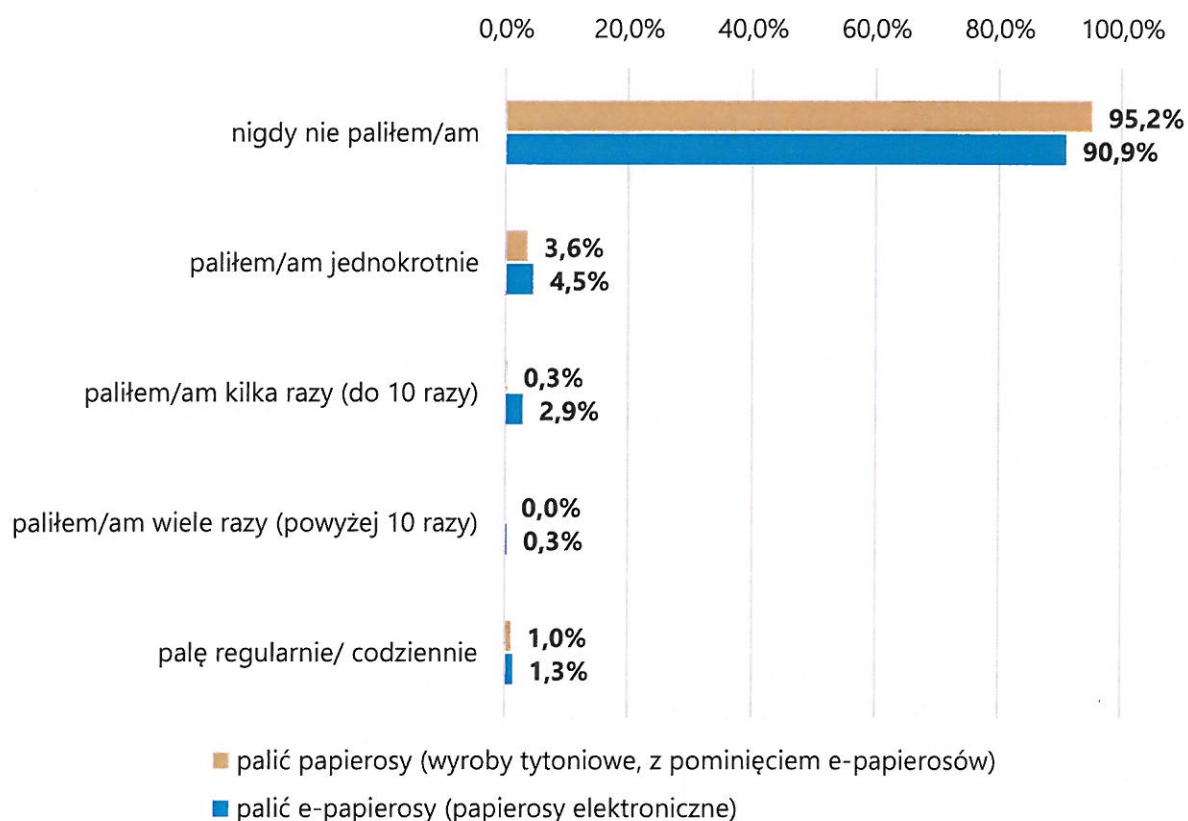

3. Problem nikotynowy

W dalszej kolejności badaniu poddana została częstotliwość sięgania przez uczniów po papierosy tradycyjne (wyroby tytoniowe, z pominięciem e-papierosów) oraz e-papierosy. Z deklaracji respondentów wynika, że kontakt z papierosami tradycyjnymi miało 4,9% ankietowanych, spośród których 3,6% sięgnęło po nie jednokrotnie, 0,3% – kilka razy (do 10), natomiast 1,0% badanych deklaruje codzienne palenie.

Jak wynika z badań, po e-papierosy sięgnęło 9,0% ankietowanych, przy czym 4,5% paliło je jednokrotnie, 2,9% respondentów przyznało, że miało to miejsce kilka razy (do 10), 0,3% badanych wskazało na częstotliwość wiele razy (powyżej 10 razy), natomiast 1,3% uczniów pali e-papierosy codziennie.

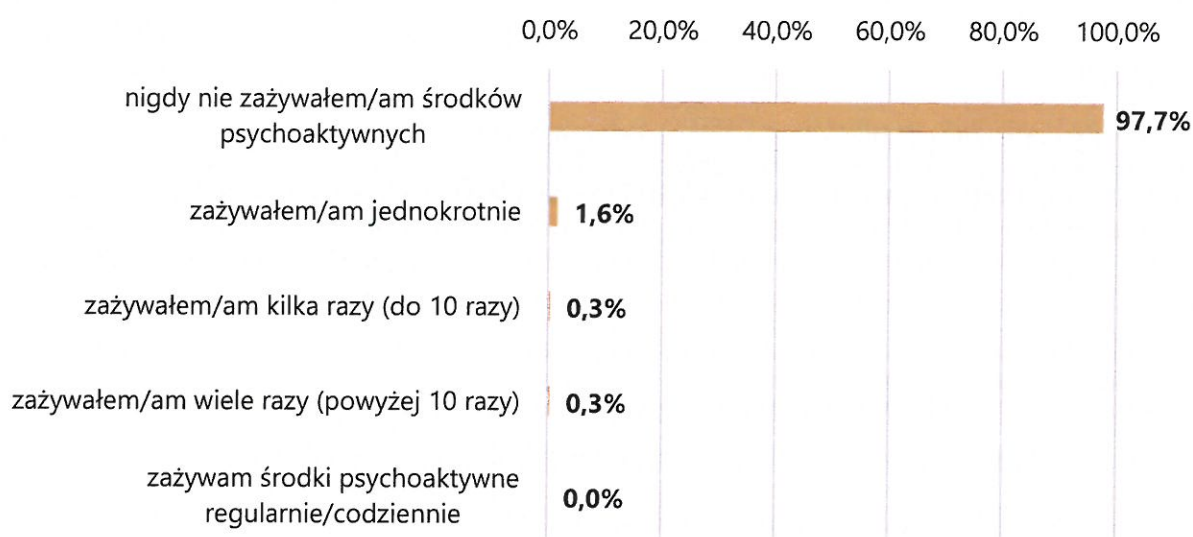
Wykres 45. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N=309

4. Problem narkotykowy

Następny z analizowanych w Diagnozie obszarów dotyczył zażywania środków psychoaktywnych. W celu dogłębnej analizy tego problemu, respondentom zadano pytanie o to, ile razy w życiu zdarzyło im się zażywać tego typu substancje. Z odpowiedzi uczniów wynika, że kontakt z nimi miało 2,2% ankietowanych, spośród których 1,6% przyznało, że sięgnęli po nie jednokrotnie, z kolei po 0,3% respondentów wskazało, że miało to miejsce kilka (do 10 razy) lub wiele razy (powyżej 10 razy).

Wykres 46. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=309

Zdecydowana większość respondentów zadeklarowała, że w ciągu ostatnich 30 dni nie zażywała narkotyków, dopalaczy ani leków w celu odurzenia (5 osób, 71,4%). Jednocześnie 28,6% badanych przyznało, że miało kontakt z tymi substancjami 5-7 razy w analizowanym okresie (2 osoby). Wyniki te sugerują, że choć większość mieszkańców nie sięga po substancje psychoaktywne, to wśród osób, które je zażywają, występuje stosunkowo wysoka częstotliwość używania, co może stanowić sygnał ostrzegawczy w kontekście ryzyka rozwoju uzależnienia.

Tabela 21. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=7

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zażywałem/am narkotyków/dopalaczy/leków w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni	71,4	5
1 – 2 razy	0,0	0
3 – 4 razy	0,0	0
5 – 7 razy	28,6	2
więcej niż 7 razy	0,0	0

Najczęściej zażywaną substancją psychoaktywną wśród uczniów z terenu Miasta Imielin okazała się marihuana (2 osoby, tj. 40,0%). Po 20,0% respondentów przyznało się do sięgania po mefedron, dopalacze oraz leki w celu odurzenia (po 1 osobie). 2 osoby pominęły to pytanie.

Tabela 22. Jakie były to substancje? Można zaznaczyć kilka odpowiedzi N=5

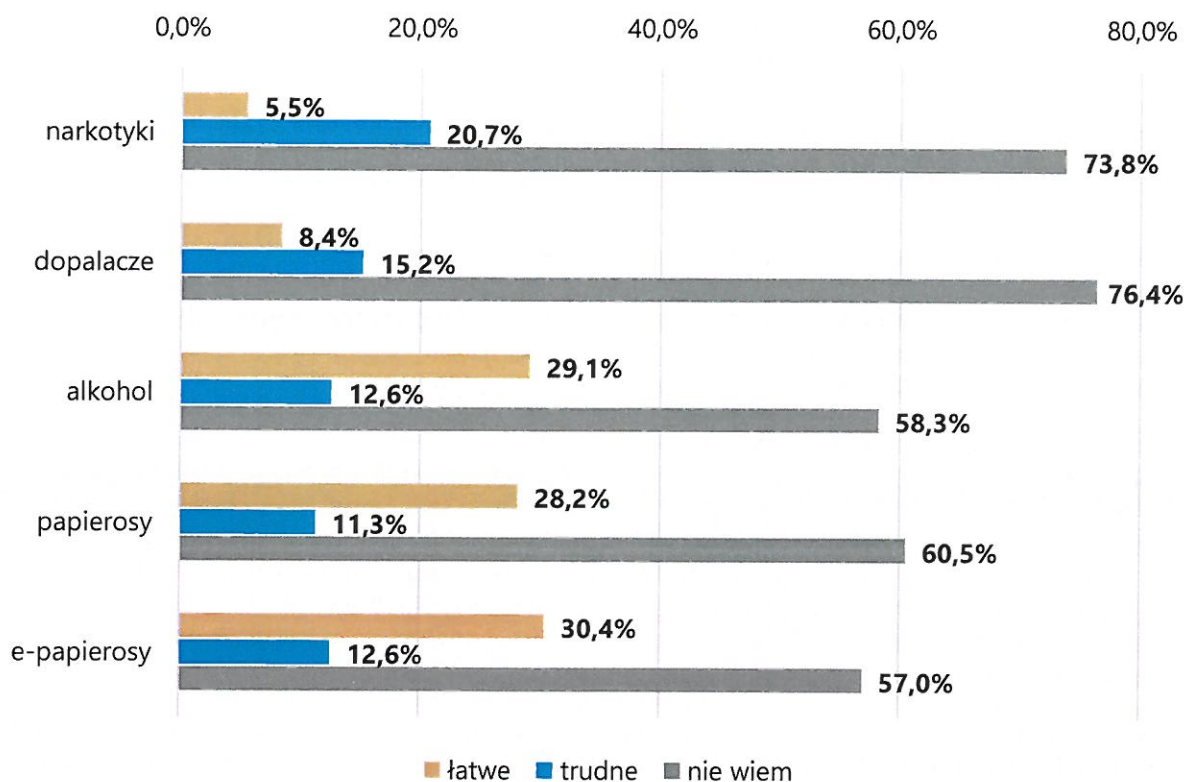
Odpowiedź	%	Liczba odp.
marihuana	40,0	2
mefedron	20,0	1
dopalacze	20,0	1
leki w celu odurzenia	20,0	1
amfetamina	0,0	0
inne	0,0	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W następnej kolejności uczniowie zostali poproszeni o ocenę dostępności narkotyków, dopalaczy, alkoholu, papierosów i e-papierosów w swojej miejscowości. Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- narkotyki są łatwe do zdobycia dla 5,5% ankietowanych, a trudne dla 20,7%,
- dopalacze są łatwe do zdobycia dla 8,4% badanych, a trudne dla 15,2%,
- alkohol jest łatwy do zdobycia dla 29,1% respondentów, a trudny dla 12,6%,
- papierosy są łatwe do zdobycia dla 28,2% ankietowanych, a trudne dla 11,3%,
- e-papierosy są łatwe do zdobycia dla 30,4% osób, a trudne dla 12,6%.

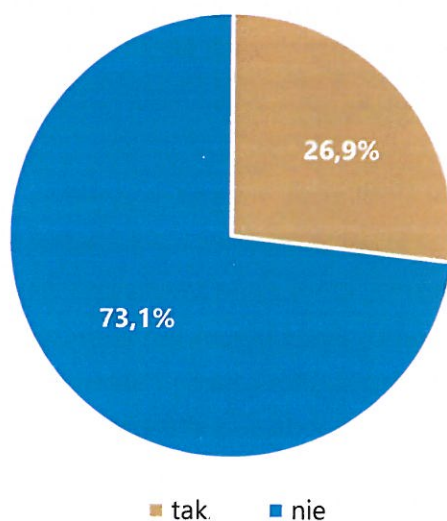
Wykres 47. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy, e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=309

5. Problem przemocy

Kolejne pytanie zadane respondentom miało na celu oszacowanie skali problemu przemocy wśród dzieci i młodzieży z terenu Miasta Imielin. Zapytano uczniów o to, czy zdarzyło im się w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyć przemocy. Twierdzącej odpowiedzi udzielił średnio co czwarty badany (26,9%).

Wykres 48. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=309

W celu pogłębionej analizy określono również to, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów. Na podstawie udzielonych odpowiedzi można stwierdzić, że ankietowani najczęściej doświadczali przemocy ze strony uczniów ze swojej szkoły – przyznało to 29 osób (39,7%), z kolei 28 respondentów wskazało na rodzeństwo (38,4%). 19 badanych doznało przemocy ze strony kolegów/koleżanek spoza szkoły (26,0%), 13 ankietowanych wyróżniło rodziców (17,8%), natomiast 7 uczniów wskazało na inne osoby, wśród których wymieniono m.in. *osoby dorosłe i mamę* (9,6%). 10 osób nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 23. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=73

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniowie z mojej szkoły	39,7	29
rodzeństwo	38,4	28
koledzy/koleżanki spoza szkoły	26,0	19
rodzice	17,8	13
inne osoby	9,6	7

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Kolejna tabela przedstawia odpowiedzi uczniów na pytanie o rodzaje doznawanej przemocy. Można zauważyć, że:

- przemocy fizycznej doznało 45 badanych (62,5%),
- przemocy psychicznej doświadczyło 40 uczniów (55,6%),
- przemocy seksualnej doznało 11 respondentów (15,3%),
- zaniedbania doświadczyło 7 ankietowanych (9,7%).

11 badanych pominęło to pytanie.

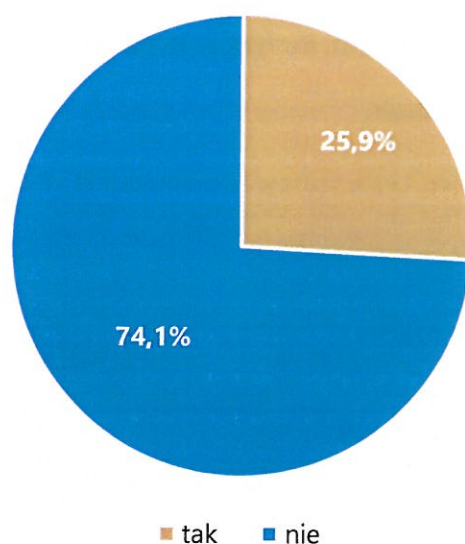
Tabela 24. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=72

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	62,5	45
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	55,6	40
ktoś mnie dotykał w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, ktoś mówił o moim ciele w sposób, który mnie zawstydział itp.	15,3	11
nie miałem/am zapewnionej opieki, kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów, kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia, dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	9,7	7

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W kolejnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni o określenie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowali oni przemoc wobec innych osób. Twierdząco na to pytanie odpowiedziało 25,9% ankietowanych.

Wykres 49. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=309

W dalszej kolejności respondenci odpowiedzieli na pytanie, jakiego rodzaju przemoc zastosowali. Z odpowiedzi respondentów wynika, że:

- przemoc fizyczną stosowało 46 respondentów (62,2%),
- przemoc psychiczną zastosowało 37 ankietowanych (50,0%),
- przemoc seksualnej dopuściło się 2 uczniów (2,7%).

6 badanych pominęło to pytanie.

Tabela 25. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=74

Odpowiedź	%	Liczba odp.
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/aśm dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	62,2	46
przeżywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	50,0	37
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które ta osoba tego sobie nie życzyła, mówiłem/am o czyimś ciele w sposób który go zawstydział itp.	2,7	2

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W dalszej kolejności analizie poddane zostały odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Największa część ankietowanych przyznała się do przemocy wobec rodzeństwa – wskazały na to 42 osoby (53,9%). Odpowiedzi 23 respondentów padły na kolegów/koleżanki spoza szkoły (29,5%), 20 badanych wytypowało uczniów ze swojej szkoły (25,6%), z kolei 5 uczniów podało inne osoby, gdzie wymieniono m.in. *kuzynów oraz kolegów z klubu sportowego* (6,4%). 2 badanych pominęło to pytanie.

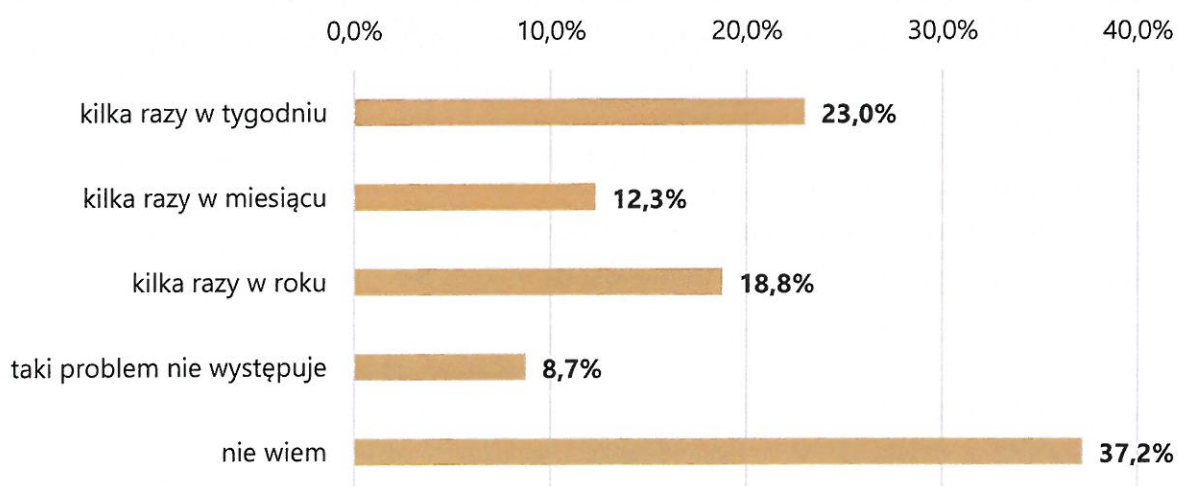
Tabela 26. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=78

Odpowiedź	%	Liczba odp.
rodzeństwa	53,9	42
kolegów/koleżanek spoza szkoły	29,5	23
uczniów z mojej szkoły	25,6	20
innych osób	6,4	5

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

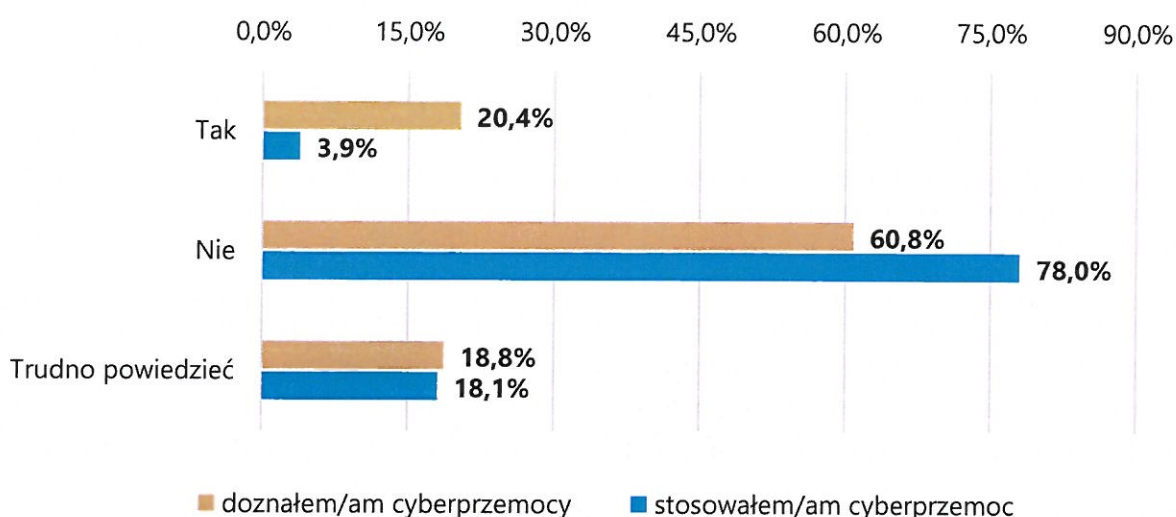
Następne pytanie dotyczyło częstotliwości występowania przemocy między uczniami w szkole. 37,2% osób nie potrafiło określić, czy ten problem jest obecny, z kolei zdaniem 8,7% przemoc między uczniami w szkole nie występuje. Respondenci, którzy przyznali, że w ich szkole się to zdarza stanowią 54,1% wszystkich badanych, przy czym 18,8% z nich przyznało, że takie sytuacje mają miejsce kilka razy w roku, w opinii 12,3% uczniów zdarza się to kilka razy w miesiącu, natomiast 23,0% uczestników badania jest świadkiem podobnej sytuacji nawet kilka razy w tygodniu.

Wykres 50. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=309

Następnie uczniowie biorący udział w badaniu mieli odpowiedzieć na pytanie, czy stosowali lub doświadczyli cyberprzemocy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy. 20,4% uczniów stwierdziło, że doświadczyło cyberprzemocy, natomiast 18,8% osób nie potrafiło jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie. Z udzielonych odpowiedzi wynika, że odsetek 3,9% respondentów przyznał się do stosowania przemocy w Internecie, a 18,1% osób wybrało odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Wykres 51. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/ filmów)? N=309

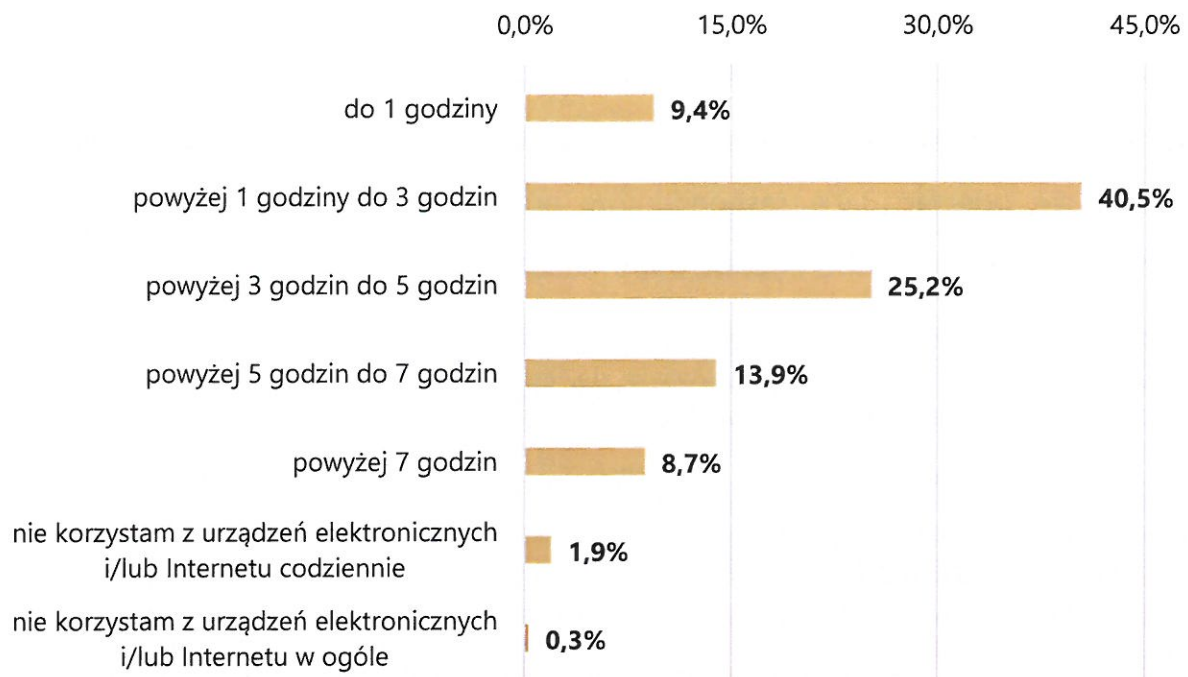

6. Korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zweryfikowanie, jak często uczniowie z Miasta Imielin korzystają z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Pierwsze pytanie miało zweryfikować, ile czasu w ciągu dnia uczniowie poświęcają na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Badanie wykazało, że znaczna część młodych mieszkańców poświęca na korzystanie z tego typu urządzeń powyżej 1 godziny do 3 godzin dziennie (40,5%) oraz powyżej 3 godzin do 5 godzin dziennie (25,2%). 13,9% ankietowanych przeznacza na to powyżej 5 do 7 godzin, 9,4% – do 1 godziny w ciągu dnia, z kolei 8,7% badanych – powyżej 7 godzin dziennie. Ponadto 1,9% badanych zadeklarowało, że nie korzysta z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu codziennie, natomiast 0,3% uczestników badania nie robi tego w ogóle.

Wykres 52. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=309

W ostatnim pytaniu bloku tematycznego dotyczącego korzystania z urządzeń elektronicznych, uczniowie zostali poproszeni o odpowiedź na pytanie, czy zdarzyło im się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Tego typu zachowanie zadeklarowało 145 osób (47,6%), w tym 9 badanych zdarza się to bardzo często (3,0%), 12 uczniom – często (3,9%), 89 respondentom – czasami (29,2%), natomiast 35 ankietowanych zadeklarowało, że skłamało w tej sprawie jeden raz (11,5%). 3 osoby pominęły to pytanie.

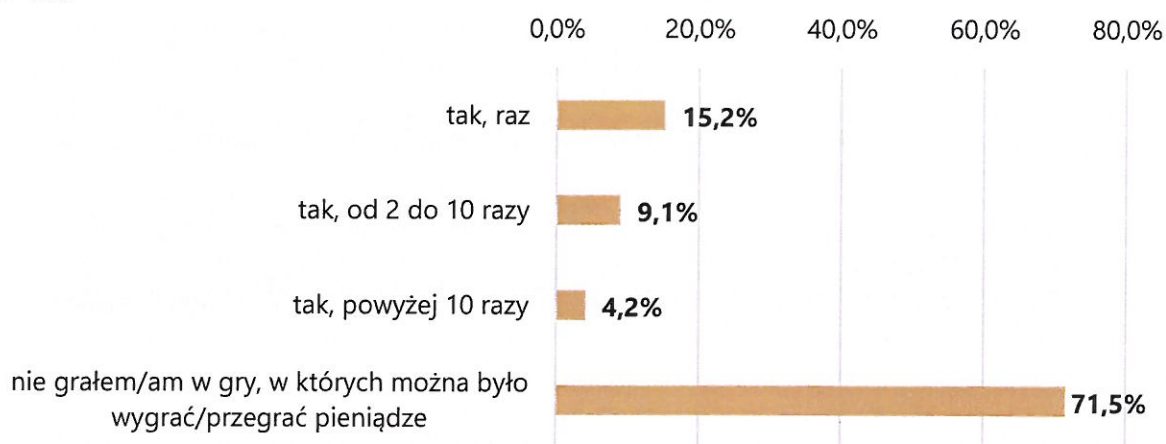
Tabela 27. Czy zdarzyło Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu np. przed rodzicami? N=305

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak, bardzo często	3,0	9
tak, często	3,9	12
tak, czasami	29,2	89
tak, jednokrotnie	11,5	35
nie	52,5	160

7. Uczestnictwo w grach hazardowych

W celu określenia skali i zasięgu problemu grania w gry na pieniądze przez uczniów, respondentom zadano pytanie o to, czy zdarzyło im się grać w gry, w których wygraną lub przegraną były pieniądze w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Zebrany materiał badawczy wykazał, że w omawianym okresie podejmowało się tego 28,5% badanych. Wśród tych osób 15,2% grało w nie jednokrotnie, 9,1% – od 2 do 10 razy, z kolei 4,2% – powyżej 10 razy.

Wykres 53. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=309

8. Zdrowie psychiczne

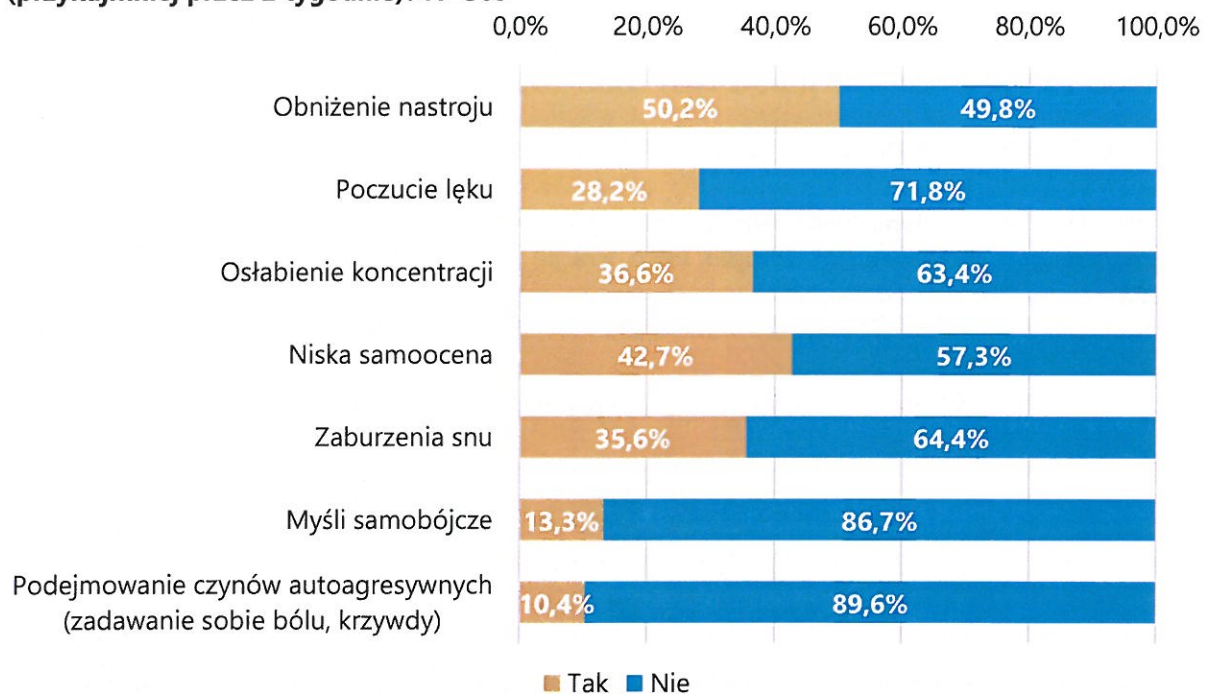
W kolejnej części badania przeprowadzonego wśród młodych mieszkańców Miasta Imielin, zostali oni poproszeni o subiektywną ocenę swojego stanu zdrowia psychicznego. Pytanie skierowane do uczniów miało na celu identyfikację problemów zdrowia psychicznego i negatywnych stanów, jakich doświadczyli w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie, które utrzymywały się u nich przynajmniej przez 2 tygodnie. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi:

- 50,2% badanych doświadczyło obniżenia nastroju,
- 28,2% odczuwało lęk,
- 36,6% doznało osłabienia koncentracji,
- 42,7% miało niską samoocenę,

- 35,6% doświadczyło zaburzeń snu,
- 13,3% miało myśli samobójcze,
- 10,4% podejmowało się czynów samobójczych.

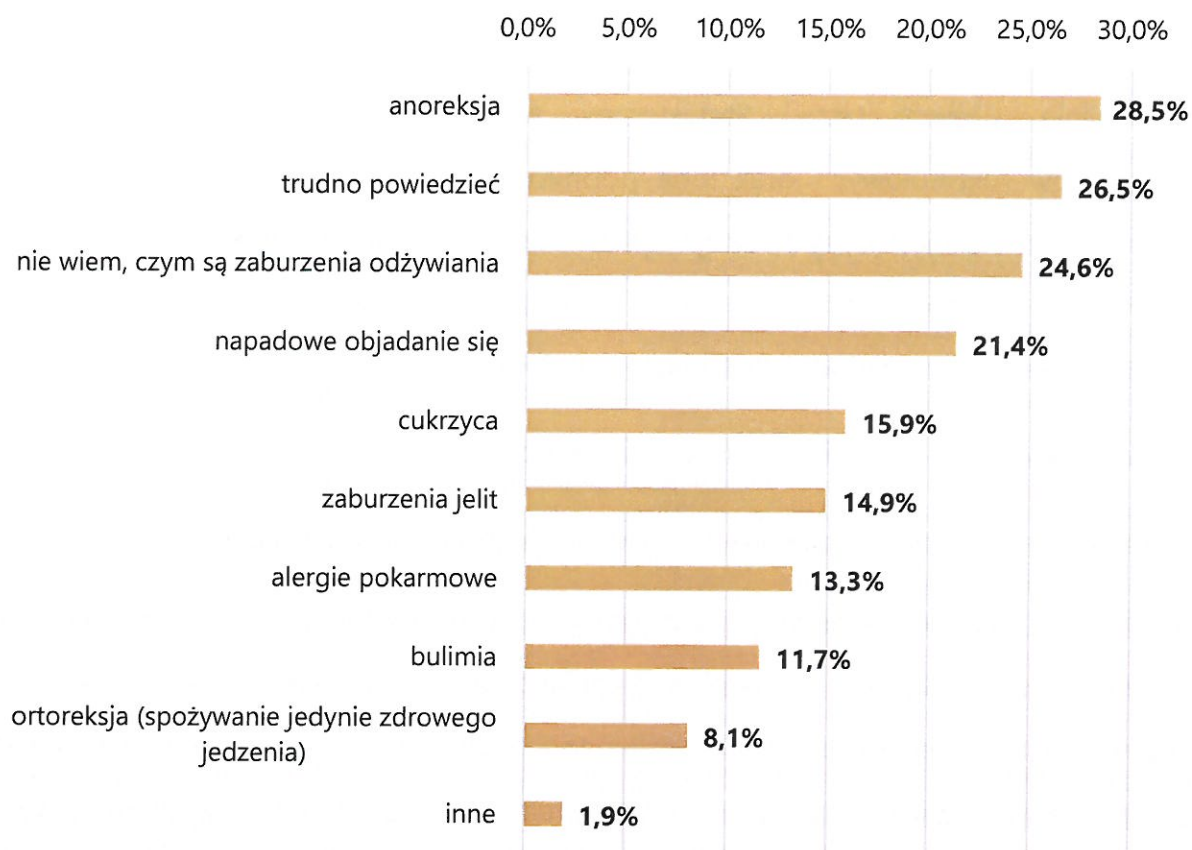
Wykres 54. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Ciebie takie stany (przynajmniej przez 2 tygodnie)? N=309

9. Zaburzenia odżywiania

Ostatnia część badania przeprowadzonego wśród uczniów z Miasta Imielin dotyczyła zaburzeń odżywiania, z którymi zmagają się coraz więcej młodych osób. Uczniowie mieli wskazać, które odpowiedzi z kafeterii zaliczamy według nich do zaburzeń odżywiania. Największy odsetek wskazał na anoreksję (28,5%), 21,4% uczniów wyróżniło napadowe objadanie się, a 11,7% – bulimię. 8,1% ankietowanych wytypowało ortoreksję, brak wiedzy, o tym czym są zaburzenia odżywiania zadeklarowało 24,6% uczniów, natomiast 26,5% uczestnikom badania trudno było odpowiedzieć na to pytanie. Z odpowiedzi wynika, iż błędną wiedzę w tym zakresie ma 15,9% uczniów, w opinii których do zaburzeń odżywiania zalicza się cukrzycę, 14,9% typujących zaburzenia jelit oraz 13,3% badanych, którzy wskazali na alergie pokarmowe. Wśród innych zaburzeń wymieniono m.in. *veganizm* (1,9%).

Wykres 55. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=309

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

VI. Sytuacja społeczna Miasta Imielin

W oparciu o dane udostępnione przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Imielinie, Główny Urząd Statystyczny, Miejską Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz inne podmioty, dokonano szczegółowej diagnozy sytuacji społecznej. Analizy te obejmują opis kluczowych problemów, ich zasięg oraz ocenę dotychczas podejmowanych działań interwencyjnych w odniesieniu do poszczególnych obszarów wskazanych w Strategii.

1. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie rodzin mających trudności w pełnieniu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych polega na realizacji zaplanowanych działań, których celem jest przywrócenie im zdolności do samodzielnego radzenia sobie z wyzwaniami. Działania te są realizowane za zgodą rodziny oraz z jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zarówno zasoby własne, jak i dostępne zewnętrzne formy wsparcia. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka (w tym pomocy finansowej).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Imielinie pełni kluczową rolę w zakresie wspierania rodzin z obszaru Miasta, które borykają się z trudnościami życiowymi. Jednostka ta prowadzi działania mające na celu zaspokojenie podstawowych potrzeb rodzin oraz zapewnienie im warunków umożliwiających życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Imielinie realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49), która kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została instytucja asystenta rodziny, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym.

W omawianym okresie MOPS w Imielinach zatrudniał 1 asystenta rodziny, z którego pomocy w 2022 roku korzystało 5 rodzin, w 2023 roku – 6, z kolei w 2024 roku było to 9 rodzin z terenu Miasta. Systematyczny wzrost liczby rodzin, a tym samym osób, w tym dzieci, objętych wsparciem, świadczy zarówno o rosnącej skali potrzeb w obszarze wsparcia rodzin, jak i o skuteczności narzędzia pracy asystenta w docieraniu do najbardziej potrzebujących. Podkreśla to znaczenie dalszego wzmocnienia roli asystenta rodziny w lokalnym systemie pomocy społecznej.

Tabela 28. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba asystentów rodziny	1	1	1
liczba rodzin	5	6	9
liczba osób	26	30	39
liczba dzieci	16	21	26

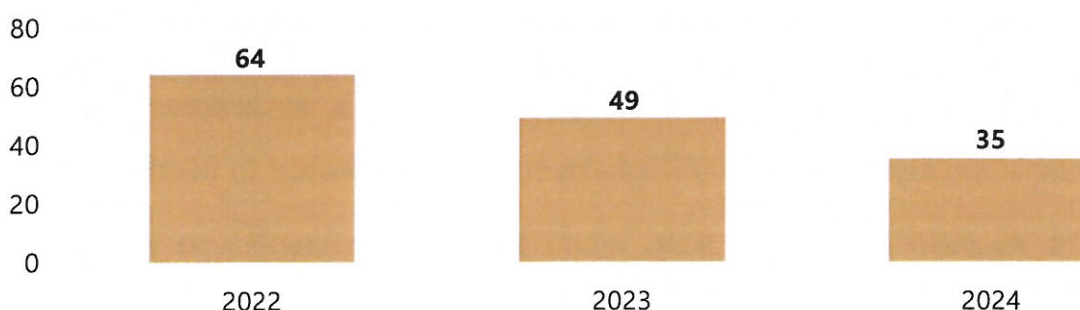
Źródło: Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w 2024 roku.

W roku 2024, jak i w dwóch latach poprzednich w Mieście Imielin nie było rodzin wspierających, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce racjonalnego gospodarowania budżetem rodzinnym oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

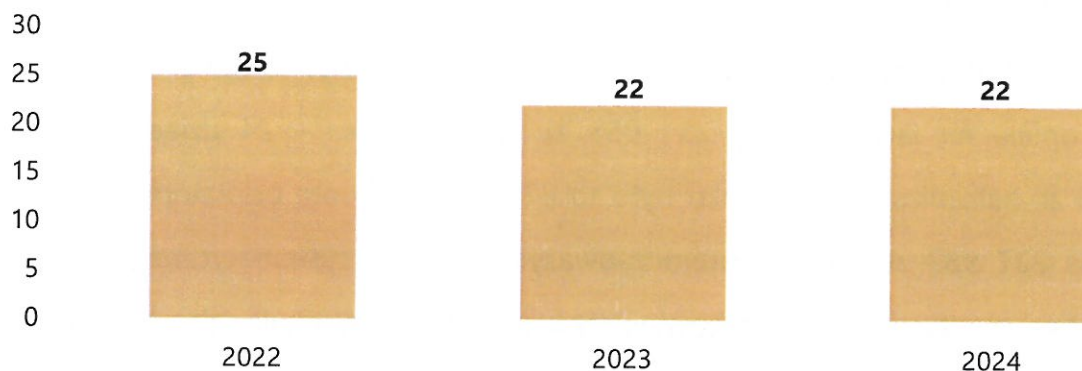
Na kolejnym wykresie zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2022-2024. Można zauważyć, że ze świadczeń tych w 2022 roku korzystały 64 rodziny, w 2023 roku – 49, z kolei w 2024 roku – 35 rodzin. W omawianym okresie dostrzegalny jest zatem systematyczny spadek średniomiesięcznej liczby rodzin korzystających z tego typu świadczeń, co ma związek ze spadkiem wskaźnika przyrostu naturalnego na przestrzeni ostatnich lat, ale również niezmienną się w ostatnich latach poziomem kryterium dochodowego.

Wykres 56. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2022-2024

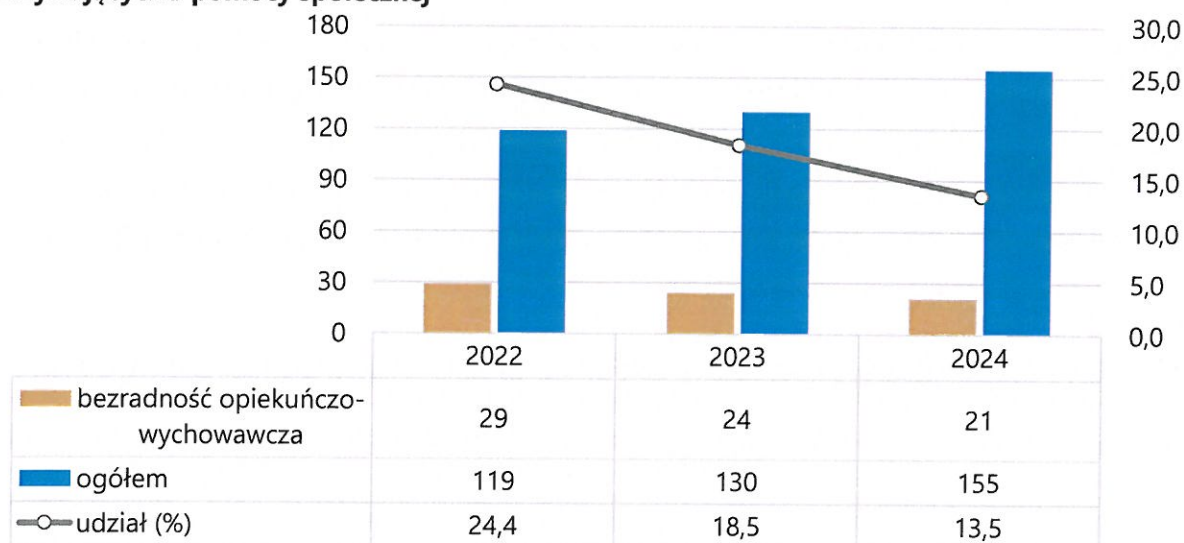
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

W przypadku, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. Bazując na przedstawionych poniżej danych można dostrzec, że liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w omawianym okresie odnotowała spadek – w 2022 roku było to 25 osób, natomiast w latach 2023-2024 – po 22 osoby.

Wykres 57. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

Na przestrzeni analizowanych lat liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego uległa spadkowi z 29 w 2022 roku do 21 w 2024 roku. Tendencja spadkowa widoczna jest również w przypadku ich udziału w ogólnej liczbie rodzin będących beneficjentami MOPS – w 2022 było to 24,4%, w 2023 roku – 18,5%, z kolei w ostatnim roku poddanym analizie – 13,5%. Szczegółowe dane przedstawiono na kolejnym wykresie.

Wykres 58. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek współfinansowania kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej. W 2022 roku MOPS poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt 18 dzieci w zastępczej formie opieki na łączną kwotę 231 058 zł, w 2023 roku – 24 dzieci na kwotę 191 068 zł, natomiast w 2024 roku było to 27 dzieci, a kwota odpłatności wyniosła wówczas 227 982 zł. Można zatem zauważyć, iż mimo systematycznego wzrostu liczby dzieci objętych wsparciem kwota przeznaczana na ten cel ulegała wahaniom.

Tabela 29. Liczba dzieci z terenu Miasta Imielin przebywających w pieczy zastępczej oraz kwota odpłatności za ich pobyt w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba dzieci w pieczy zastępczej	18	24	27
kwota odpłatności (w złotych)	231 058	191 068	227 982

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok oraz Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w 2024 roku.

Na terenie Miasta funkcjonuje specjalistyczna placówka wsparcia dziennego – Świetlica Socjoterapeutyczna, która w 2024 roku objęła opieką 19 dzieci. W placówce zatrudnionych jest 2 wychowawców. Świetlica realizuje cele socjoterapeutyczne, wspierając dzieci w nauce, rozwijaniu zainteresowań, poszerzaniu wiedzy i ekspresji twórczej, a także przełamując stereotypy dotyczące spędzania czasu wolnego. W ramach zajęć prowadzone są różnorodne formy wsparcia edukacyjno-terapeutycznego, obejmujące m.in. zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, kulinarne, sportowo-rekreacyjne, techniczne, plastyczne, muzyczne i taneczne. Placówka pełni tym samym istotną rolę w systemie pomocy rodzinie i profilaktyki społecznej na terenie Miasta.

Jednym z elementów polityki prorodzinnej na terenie Miasta jest Karta Dużej Rodziny. Jej głównym celem jest promowanie modelu rodziny wielodzietnej, a także wzmocnienie szans rozwojowych dzieci wychowujących się w rodzinach wielodzietnych dzięki oferowanym ulgom oraz zniżkom przez podmioty publiczne i prywatne, które podpisały umowy z Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej.

Karta przysługuje rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie nie mniej niż troje dzieci.

W latach 2022-2024 na terenie Miasta Imielin realizowano program „Za życiem”, którego celem jest wsparcie rodziców wychowujących dzieci z ciężkimi i nieodwracalnymi wadami rozwojowymi lub chorobami zagrażającymi życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Wysokość tego świadczenia wynosi 4 000 zł. W każdym roku przyznano 1 świadczenie z tego tytułu. Obecność tego instrumentu ma istotne znaczenie – zapewnia wsparcie finansowe i umożliwia korzystanie z dodatkowych form pomocy społecznej oraz usług specjalistycznych, co stanowi ważny element systemu zabezpieczenia socjalnego.

2. Wsparcie osób z niepełnosprawnością

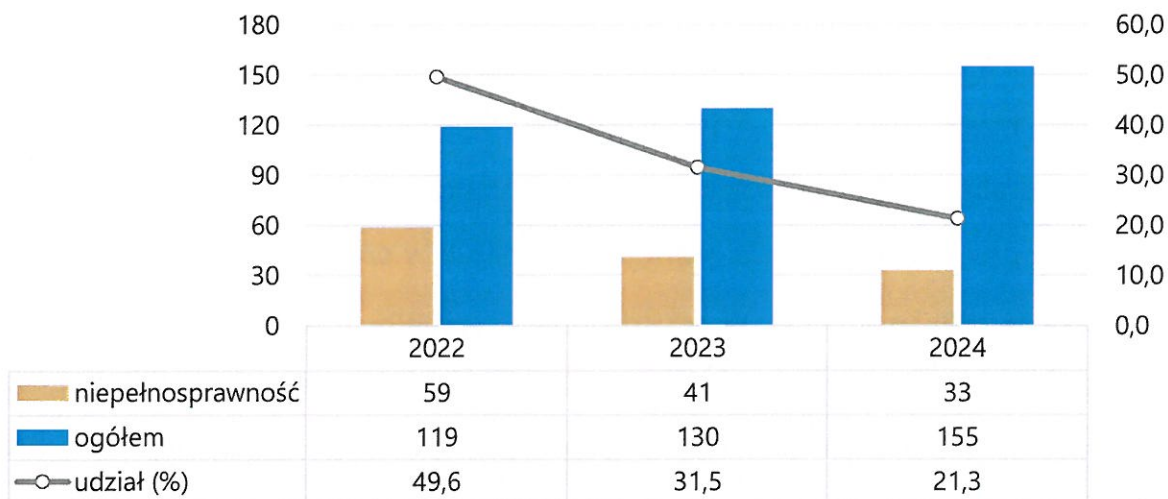
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, niepełnosprawność oznacza *trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy*. Osoby z niepełnosprawnościami można klasyfikować na podstawie różnych kryteriów, takich jak typ schorzenia, moment wystąpienia ograniczeń w życiu oraz stopnia niepełnosprawności. Należy jednak zaznaczyć, że jest to grupa niezwykle zróżnicowana, co sprawia, że wszelkie działania wspierające powinny być dostosowane do indywidualnych potrzeb wynikających z konkretnych trudności i ograniczeń zdrowotnych.

W 2024 roku ze wsparcia MOPS w Imielinie z powodu niepełnosprawności korzystały 33 rodziny, co stanowiło 21,3% wszystkich rodzin objętych wsparciem Ośrodka. Z prezentowanych danych wynika, że na przestrzeni lat 2022-2024 liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu niepełnosprawności uległa spadkowi. Podobne tendencje zaobserwowano w przypadku ich udziału w ogólnej liczbie rodzin będących beneficjentami MOPS. Szczegółowe dane przedstawiono na kolejnym wykresie.

Wykres 59. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok.

Kolejna tabela przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla dziecka z niepełnosprawnością na przestrzeni lat 2022-2024. W omawianym okresie liczba przyznanych świadczeń uległa wzrostowi z 703 w roku bazowym do 834 w 2024 roku. Analogiczne tendencje dostrzegalne są w przypadku kwoty świadczeń. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 30. Zasiłek pielęgnacyjny dla dziecka z niepełnosprawnością na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba świadczeń	703	774	834
kwota świadczeń (zł)	151 736	167 061	180 011

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

W latach 2022-2024 liczba przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz przeznaczona na ten cel kwota uległy wzrostowi. W 2022 roku przyznano 431 świadczeń na kwotę 93 028 zł, w 2023 roku – 441 na kwotę 95 186 zł, natomiast w 2024 roku – 564 na kwotę 121 734 zł.

Tabela 31. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba świadczeń	431	441	564
kwota świadczeń (zł)	93 028	95 186	121 734

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

W 2024 roku przyznano 694 świadczenia dla osób z niepełnosprawnością powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia, a kwota świadczeń kształtowała się na poziomie 149 795 zł. Na przestrzeni lat widoczne są wahania analizowanych uwarunkowań, a szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 32. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba świadczeń	660	632	694
kwota świadczeń (zł)	142 454	136 413	149 795

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: koniecznością stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. W latach 2022-2024 nie wypłacono świadczeń z powyższego tytułu¹⁷.

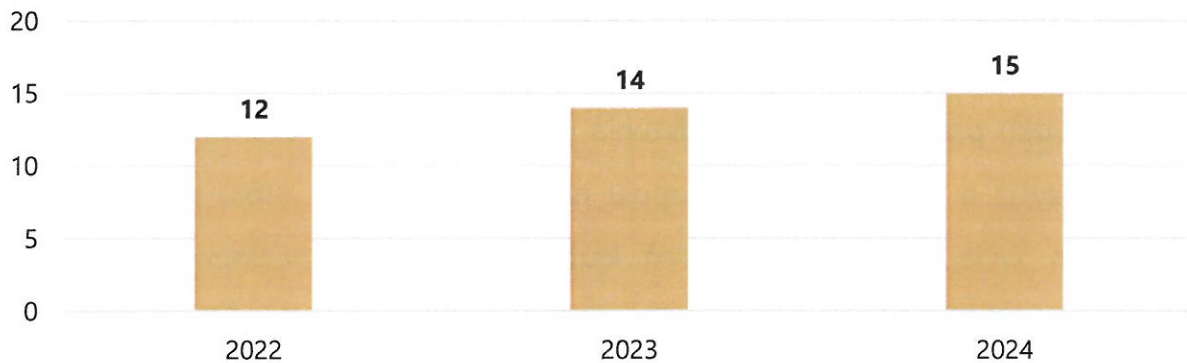
Zadaniem gmin, które jest realizowane przez ośrodki pomocy społecznej jest również świadczenie usług opiekuńczych osobom chorym, samotnym oraz osobom z niepełnosprawnościami. Zakres usług obejmuje pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną i pielęgnacyjną oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. W omawianym okresie liczba osób korzystających z usług opiekuńczych uległa nieznacznemu wzrostowi – w 2022 roku

¹⁷ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok

było to 12 osób, w 2023 roku – 14, z kolei w 2024 roku z tego typu świadczeń korzystało 15 mieszkańców Miasta.

Wykres 60. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

Dla osób wymagających szczególnego wsparcia świadczone są specjalistyczne usługi opiekuńcze, które są dostosowane do potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności i są realizowane przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. W latach 2022-2024 z tego typu wsparcia nie korzystał żaden mieszkaniec Miasta¹⁸.

W latach 2022-2024 MOPS w Imielinie realizował Program „Opieka wytchnieniowa”. Ma on na celu wzmocnienie istniejącego systemu wsparcia poprzez odciążenie osób opiekujących się na co dzień osobami z niepełnosprawnościami. Liczba osób korzystających z omawianej formy wsparcia wyniosła w 2024 roku 25, w tym 22 dorosłych z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz 3 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności. Łączna liczba godzin opieki kształtowała się wówczas na poziomie 3 950¹⁹.

¹⁸ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

¹⁹ Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej za 2024 rok

3. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę spełniając trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Trzecim wskaźnikiem choroby są zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny²⁰.

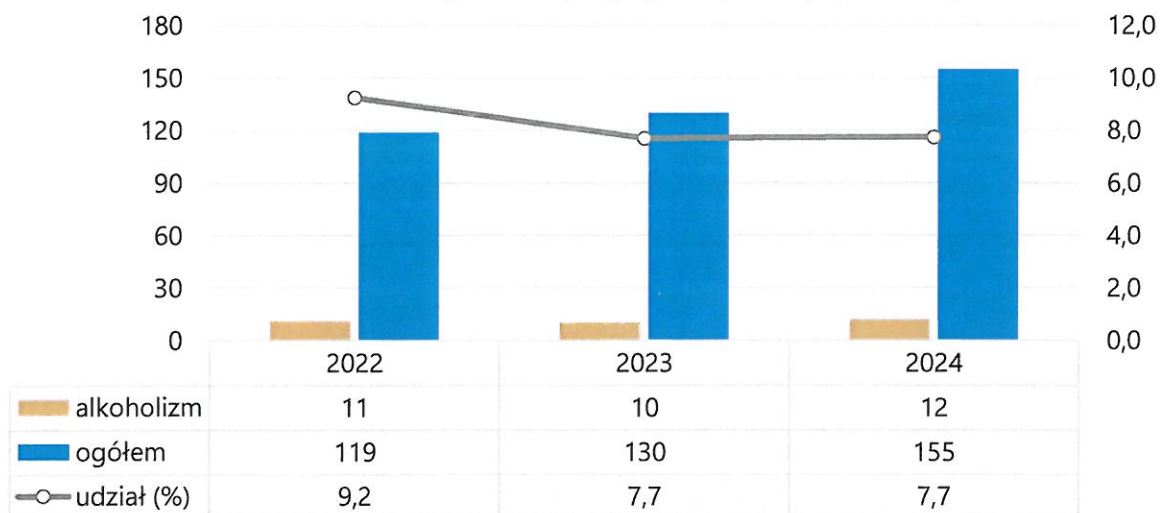
Działaniami określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zajmuje się Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zadania przez nią podejmowane wynikają między innymi z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

W 2024 roku ze wsparcia MOPS w Imielinie z powodu alkoholizmu korzystało 12 rodzin, co stanowiło 7,7% wszystkich rodzin objętych wsparciem Ośrodka. Z prezentowanych danych wynika, że na przestrzeni analizowanych lat liczba rodzin korzystających z pomocy z tego tytułu ulegała wahaniom – w 2022 roku było to 11 rodzin, w 2023 roku – 10, z kolei w 2024 roku – 12. W przypadku ich udział w ogólnej liczbie rodzin będących beneficjentami MOPS zaobserwowano spadek.

²⁰ Kinney J., Leaton G., *Zrozumieć alkohol*, Warszawa 1996 r.

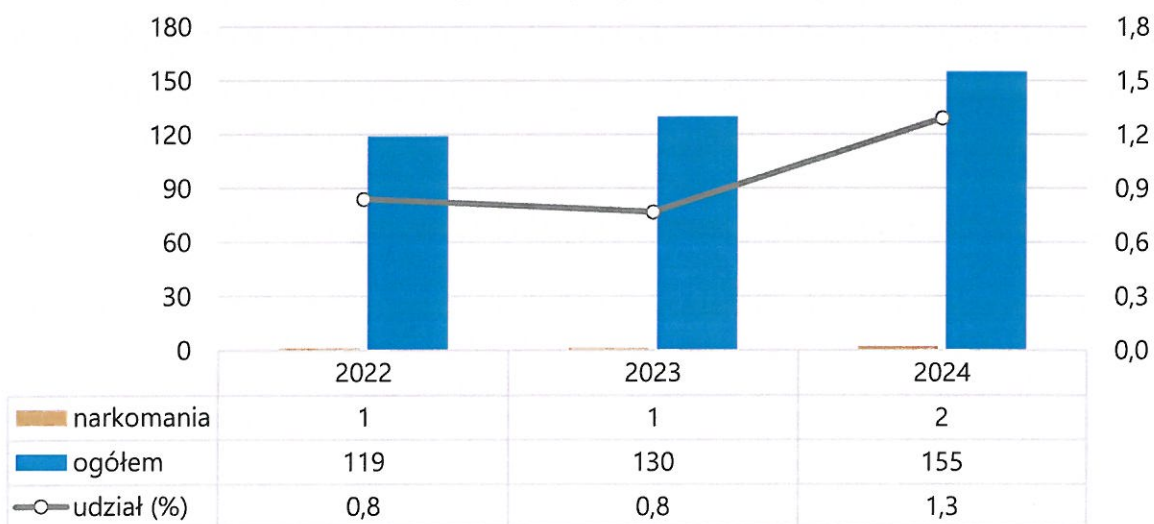
Wykres 61. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu alkoholizmu w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok.

W analizowanym okresie MOPS udzielał wsparcia również osobom dotkniętym problemem narkomanii. W latach 2022-2023 liczba rodzin z problemem narkomanii korzystających ze wsparcia utrzymywała się na poziomie 1 rodziny (po 0,8%), natomiast w 2024 roku wzrosła do 2 (1,3%). Choć skala zjawiska jest stosunkowo niewielka, zauważalny wzrost wskazuje na potrzebę dalszego monitorowania oraz prowadzenia działań profilaktycznych.

Wykres 62. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu narkomanii w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają działania podejmowane przez Miejską Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach przysługujących jej uprawnień. W 2024 roku MKdsRPA liczyła 3 członków.

W analizowanym czasie liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy wzrosła z 11 w 2023 roku do 26 w 2024 roku. Tendencje wzrostowe dostrzegalne są również w przypadku liczby przeprowadzonych rozmów z członkami rodzin osób uzależnionych. W 2023 roku nie odnotowano przypadków skierowania do sądu wniosku o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie podjęto takie działania wobec 2 osób. Szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 33. Działania Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób uzależnionych w latach 2023-2024

wyszczególnienie	2023	2024
liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	11	26
liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	6	25
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	2

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2023 i 2024 rok.

W omawianym okresie na terenie Miasta Imielin nie funkcjonował Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, działający ze środków pochodzących z koncesji przyznawanych na sprzedaż napojów alkoholowych (tzw. korkowe), co może świadczyć o niewykorzystaniu dostępnych zasobów finansowych w obszarze profilaktyki uzależnień i ograniczeniu dostępu mieszkańców do dodatkowych form wsparcia.

Na terenie Miasta funkcjonuje samopomocowa grupa wsparcia dla osób z problemem alkoholowym, stanowiąca ważny element lokalnego systemu pomocy. Grupa umożliwia osobom zmagającym się z uzależnieniem regularne spotkania w bezpiecznym i wspierającym środowisku, sprzyjając utrzymaniu abstynencji.

Miasto Imielin nie posiada obecnie podpisanej umowy z Izbą Wytrzeźwień, co ogranicza dostęp mieszkańców do tego rodzaju usług oraz konieczność poszukiwania alternatywnych rozwiązań w sytuacjach wymagających interwencji. W związku z tym istotnym zadaniem pozostaje nawiązanie współpracy z podmiotem prowadzącym izbę wytrzeźwień lub wypracowanie innych mechanizmów zapewniających mieszkańcom Miasta odpowiednie wsparcie w tym obszarze.

MKdsRPA zajmuje się także profilaktyką zachowań ryzykownych. W 2024 roku w Mieście Imielin realizowano programy profilaktyczne rekomendowane w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez KCPU, ORE, IPiN, w tym program „Spójrz inaczej – dla klas 4-6” oraz „Szkoła dla rodziców i wychowawców”. Zgromadziły one łącznie 34 uczestników, w tym 26 uczniów, 2 nauczycieli oraz 6 rodziców²¹.

W omawianym okresie prowadzono również inne programy profilaktyczne, finansowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii skierowane do dzieci i młodzieży, w których w 2024 roku udział wzięło 500 uczniów, 50 nauczycieli/wychowawców oraz 100 rodziców²².

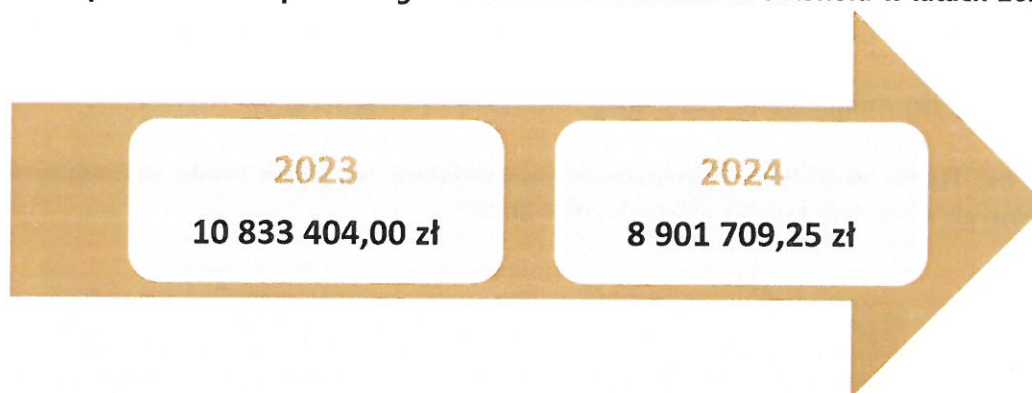
W dalszej części przedstawione zostały dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w Mieście Imielin. W roku 2024 wartość alkoholu sprzedanego na terenie Miasta wyniosła łącznie 8 901 709,25 zł, w tym 4 127 865,77 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 1 169 077,14 zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) oraz 3 604 766,34 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. W 2024 roku w stosunku do roku poprzedniego łączna wartość sprzedanego na terenie Miasta alkoholu uległa spadkowi na poziomie 17,8%. Należy jednak zaznaczyć, że dane te nie uwzględniają wzrostu cen wynikającego z inflacji, co oznacza, że faktyczny spadek wartości sprzedanego alkoholu jest jeszcze bardziej znaczący. Na spadek realnego spożycia

²¹ Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2024 rok

²² tamże

alkoholu mogła mieć wpływ rosnąca świadomość zdrowotna mieszkańców, a także działania profilaktyczne i edukacyjne prowadzone zarówno na poziomie lokalnym, jak i ogólnokrajowym.

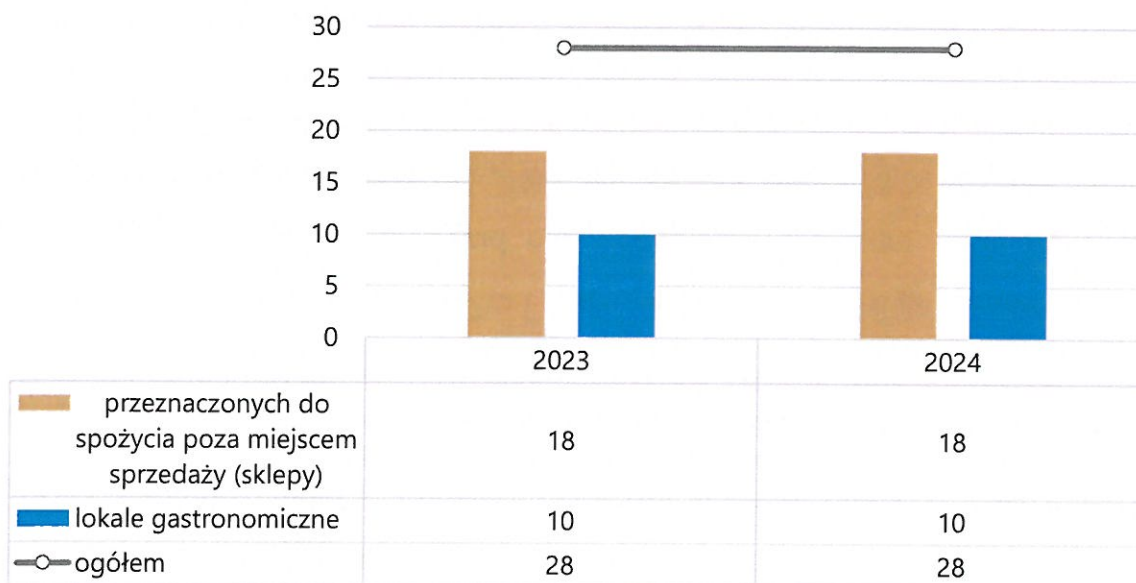
Rysunek 6. Łączna wartość sprzedanego na terenie Miasta Imielin alkoholu w latach 2023-2024

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2023 i 2024 rok.

W omawianym okresie liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych utrzymywała się na stałym poziomie. W latach 2023-2024 na terenie Miasta znajdowało się po 28 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 18 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz 10 lokali gastronomicznych.

Wykres 63. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Mieście Imielin na przestrzeni lat 2023-2024

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2023 i 2024 rok.

Kolejną analizowaną kwestią dotyczącą rynku napojów alkoholowych jest liczba dorosłych mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Mieście Imielin w ostatnich dwóch latach. Jak wynika z danych przedstawionych na kolejnym wykresie, liczba dorosłych mieszkańców Miasta przypadająca na jeden punkt uległa wzrostowi, co świadczy o nieznacznie mniejszej dostępności do miejsc sprzedaży alkoholu na tym obszarze.

Wykres 64. Liczba dorosłych mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Mieście Imielin w latach 2023-2024

Źródło: BDL GUS oraz Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2023 i 2024 rok.

4. Przeciwdziałanie przemocy domowej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Przemoc to intencjonalne i celowe działanie człowieka mające na celu kontrolowanie i podporządkowanie drugiej osoby. Pod pojęciem przemocy domowej wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej należy rozumieć: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej (...)”.

W 2022 roku z pomocy MOPS w Imielinie z powodu przemocy domowej korzystały 3 rodziny, natomiast w kolejnych latach nie odnotowano podobnych przypadków²³.

²³ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy istnieje potrzeba podejmowania interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości wdrożenia czynności prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w Mieście Imielin zajmuje się Miejski Zespół Interdyscyplinarny, którego celem funkcjonowania jest skoordynowanie wszystkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie przemocy domowej. W celu bezpośredniej pracy z rodzinami, w których dochodzi do zachowań przemocowych, w ramach Zespołu powoływane są grupy diagnostyczno-pomocowe (wcześniej grupy robocze).

Kolejną analizowaną kwestią są dostępne dane statystyczne dotyczące działań Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych. W 2022 roku odbyło się 14 spotkań MZI, w 2023 roku – 26, z kolei w 2024 roku – 36, co wskazuje na wyraźne tendencje wzrostowe. Wahania zaobserwowano natomiast w przypadku liczby spotkań grup diagnostyczno-pomocowych – w 2022 roku było ich 10, w 2023 roku – 41, a w 2024 roku – 34.

Tabela 34. Dane statystyczne dotyczące działań Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	14	26	36
liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych	10	41	34

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Imielinie w 2022, 2023 i 2024 roku.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę

„Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Na przestrzeni lat 2022-2024 dostrzec można wzrost liczby wszczętych procedur z 17 w 2022 roku do 39 w 2024 roku. Podobne tendencje zaobserwowano w przypadku liczby rodzin objętych procedurą. Wahania widoczne są natomiast w zakresie liczby kontynuowanych procedur NK, gdzie najwyższą wartość odnotowano w 2024 roku (22). Analiza danych dotyczących liczby zawiadomień przekazanych do prokuratury w latach 2022-2024 wskazuje na wyraźne zmiany w tym obszarze. W 2022 roku przekazano 16 zawiadomień, w 2023 roku liczba ta wzrosła do 21, natomiast w 2024 roku spadła do 8. Biorąc pod uwagę fakt, że w tym samym okresie rosła liczba zakładanych NK, może to świadczyć o skuteczniejszym rozwiązywaniu części spraw na etapie działań pomocowych.

Tabela 35. Dane statystyczne dotyczące wszczętych procedur NK w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba wszczętych procedur NK	17	32	39
liczba kontynuowanych procedur NK	14	10	22
liczba rodzin objętych procedurą NK	14	24	32
liczba zawiadomień przekazanych do prokuratury	16	21	8

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Imielinie w 2022, 2023 i 2024 roku.

W 2024 roku zakończono łącznie 45 procedur NK, w tym 42 na skutek ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej, a 3 powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowanych działań. Na przestrzeni analizowanych lat można zaobserwować ponad czterokrotny wzrost w zakresie zakończonych procedur. Należy podkreślić, że jedynie w 2022 roku wszystkie procedury zakończono na skutek ustania przemocy domowej, natomiast w kolejnych latach, mimo że jednostkowe, dostrzegalne są również przypadki ich zakończenia z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowanych działań. Szczegółowe informacje znajdują się w poniższej tabeli.

Tabela 36. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba zakończonych procedur NK, w tym:	10	20	45
z powodu ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej	10	19	42
z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowanych działań	0	1	3

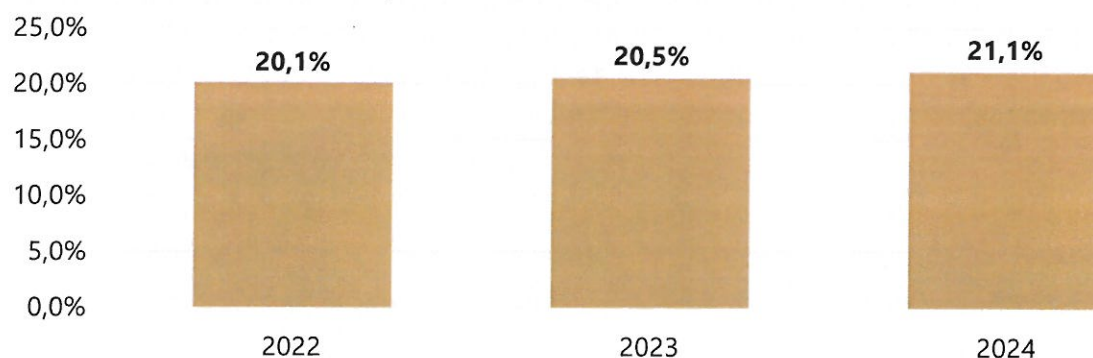
Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Imielinie w 2022, 2023 i 2024 roku.

5. Aktywność i integracja społeczna seniorów

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Proces starzenia się społeczeństwa to wyzwanie wymagające szczególnej uwagi w planowaniu działań społecznych. Seniorzy stanowią ważną część wspólnoty, a ich potrzeby i oczekiwania zasługują na priorytetowe miejsce w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Wspieranie aktywności osób starszych, tworzenie przestrzeni do integracji międzypokoleniowej oraz budowanie oferty, która odpowiada ich zainteresowaniom i potencjałowi, to kluczowe elementy skutecznej polityki społecznej. Dążenie do zwiększenia jakości życia seniorów nie tylko poprawia ich dobrostan, ale także wzmacnia spójność społeczną.

Na przestrzeni ostatnich lat można zauważyć, że procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle populacji Miasta Imielin wykazuje tendencje wzrostowe: w 2022 roku było to 20,1%, w 2023 roku – 20,5%, z kolei w 2024 roku – 21,1%.

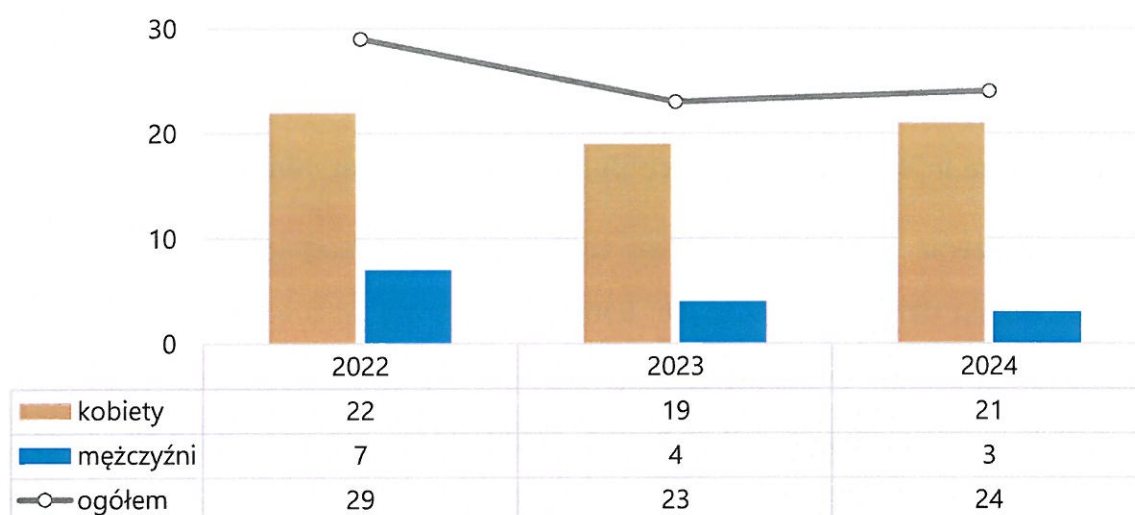
Wykres 65. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w Mieście Imielin na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

W 2024 roku z pomocy społecznej korzystały 24 osoby w wieku poprodukcyjnym, z czego 21 stanowiły kobiety, a 3 – mężczyźni. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba beneficjentów pomocy społecznej będących w wieku poprodukcyjnym ulegała wahaniom, a każdorazowo liczba kobiet była znacząco większa niż liczba mężczyzn. Szczegółowe dane przedstawiono na kolejnym wykresie.

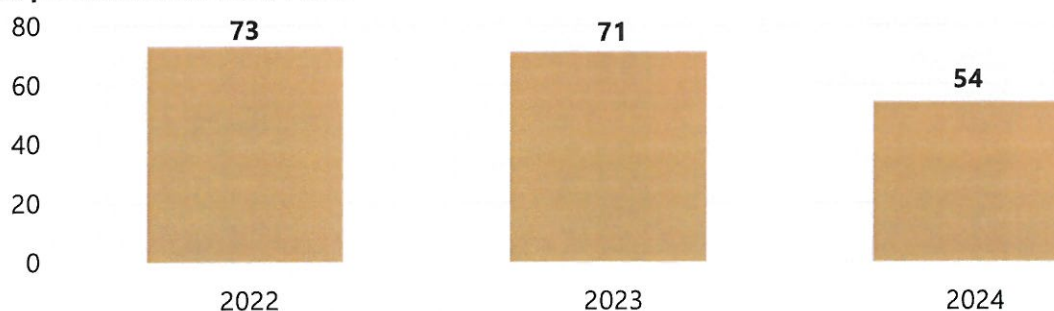
Wykres 66. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

Osoba, która ukończyła 75 rok życia, jest uprawniona do zasiłku pielęgnacyjnego bez potrzeby weryfikowania jej stanu zdrowia w drodze badania lekarza orzecznika ZUS, jak ma to miejsce wobec pozostałej grupy uprawnionych. Na przestrzeni analizowanych lat widoczne jest spadek liczby świadczeń dotyczących zasiłku pielęgnacyjnego dla osoby powyżej 75 roku życia – w 2022 roku były to 73 świadczenia, w 2023 roku wydano ich 71, z kolei w 2024 roku – 54.

Wykres 67. Liczba świadczeń zasiłku pielęgnacyjnego dla osoby, która ukończyła 75 lat na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

Kluczowym zasobem w zakresie wsparcia seniorów są domy pomocy społecznej, świadczące usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności i nie są zdolne do samodzielnej egzystencji. Kierowanie do DPS i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w Domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniec, jednak nie więcej niż 70% swojego dochodu. Jeżeli nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą małżonek, zstępni przed wstępnymi, a w przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300% kryterium dochodowego, koszty ponosi gmina. W latach 2022-2024 liczba mieszkańców, za których pobyt w DPS odpłatność ponosiło Miasto, uległa spadkowi – w roku bazowym było to 8 osób, z kolei w latach 2023-2024 – po 6 mieszkańców Miasta. Tendencje wzrostowe widoczne są natomiast w przypadku przeznaczanej na ten cel kwoty. Szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 37. Odpłatność Miasta za pobyt w domu pomocy społecznej na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba osób przebywających w DPS	8	6	6
kwota świadczeń (w zł)	250 294	336 782	391 547

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok.

Kluczową rolę w aktywizacji społecznej i integracji osób starszych odgrywają kluby seniora. W strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Imielinie od stycznia 2024 roku funkcjonuje Klub Senior+, dysponujący 30 miejscami. Klub oferuje osobom starszym różne formy aktywności dostosowane do ich wieku i potrzeb. Klub promuje aktywne starzenie się, integrację społeczną i wsparcie funkcjonalne seniorów. Program zajęć kładzie nacisk na profilaktykę zdrowotną, rozwój zainteresowań, wzmacnianie relacji społecznych a także do integracji międzypokoleniowej, angażując dzieci w wybrane działania.

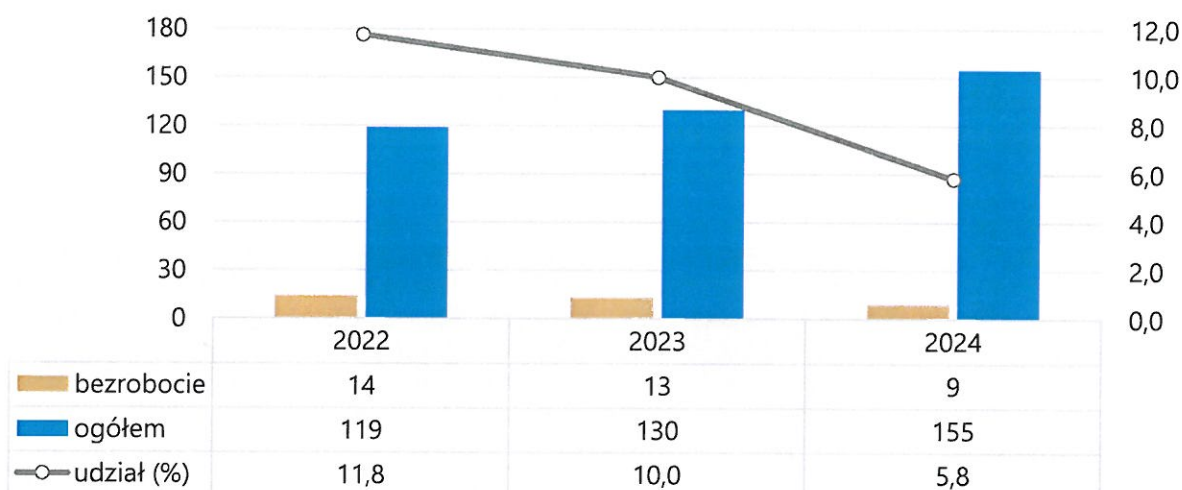
Kolejną istotną formą aktywizacji seniorów w Mieście Imielin jest działalność Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Prowadzony jest on we współpracy Miejskiego Centrum Kultury w Imielinie z firmą szkoleniowo-konsultingową „Nowe Perspektywy”. Działalność UTW obejmuje m.in. wykłady, warsztaty tematyczne, zajęcia ruchowe, językowe i komputerowe, a także spotkania o charakterze kulturalnym i towarzyskim. Funkcjonowanie Uniwersytetu sprzyja podnoszeniu kompetencji, poprawie kondycji psychofizycznej oraz przeciwdziałaniu izolacji społecznej osób starszych.

6. Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

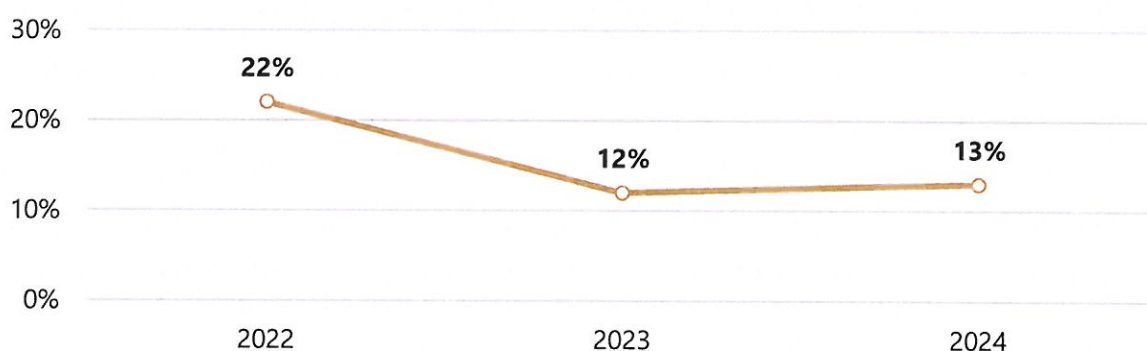
Wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej i zawodowej to istotny element budowania spójnej i aktywnej społeczności lokalnej. Tworzenie warunków do podjęcia pracy, rozwijanie kompetencji zawodowych oraz działania integrujące osoby zagrożone marginalizacją przyczyniają się do wzmacniania ich niezależności i poprawy jakości życia. W rozdziale tym omówiono działania podejmowane na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców, które nie tylko pomagają przezwyciężyć trudności indywidualne, ale również wzmacniają rozwój gospodarczy i społeczny Miasta.

W 2022 roku wsparcia z powodu bezrobocia udzielono 14 rodzinom korzystającym z pomocy społecznej, w 2023 roku – 13, z kolei w 2024 roku było to 9 rodzin. Spadek widoczny jest również w przypadku ich udziału w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Wykres 68. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok.

Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej obliczany jest jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. Na przestrzeni lat zauważalne są wahania wartości – w 2022 roku było to 22%, w 2023 roku wskaźnik spadł do 12%, z kolei w 2024 roku odnotowano wzrost do 13%.

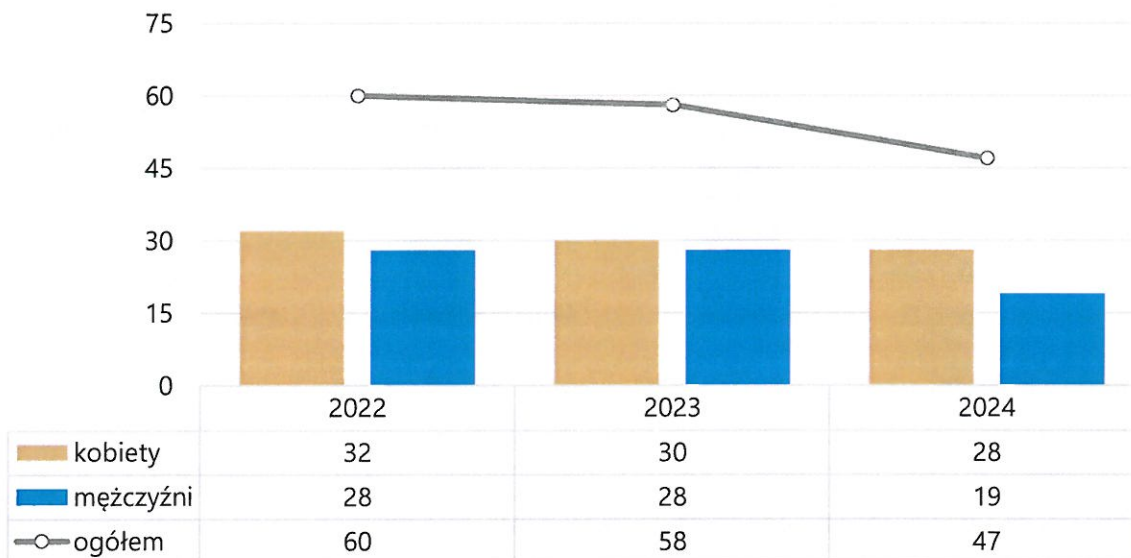
Wykres 69. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

Na koniec 2024 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach zarejestrowanych było łącznie 47 mieszkańców Miasta Imielin, z czego 28 stanowiły kobiety, a 19 – mężczyźni. W omawianym okresie widoczny jest spadek liczby osób zarejestrowanych w PUP, a pod względem płci dostrzegalne są pewne dysproporcje – w każdym z analizowanych lat pozostających bez pracy kobiet było więcej niż mężczyzn. Szczegółowe dane przedstawiono na kolejnym wykresie.

Wykres 70. Mieszkańcy Miasta Imielin zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową można zauważyć, że w omawianym okresie udział osób do 25 roku życia w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Miasta ulegał wahaniom, a różnica między 2022 a 2024 rokiem wynosi 5,3 pp. Podobne tendencje widoczne są w przypadku mieszkańców Miasta do 30 roku życia – w roku bazowym było to 23,3%, w 2023 roku – 31,0%, a w 2024 roku – 27,7%, a także w grupie osób powyżej 50 roku życia, gdyż ich udział w ogólnej liczbie mieszkańców Miasta zarejestrowanych w PUP zmniejszył się o 8,5 pp. w stosunku do roku 2022, a jednocześnie wzrósł o 10,8 pp. w zestawieniu z rokiem 2023. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia następująca tabela.

Tabela 38. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców Miasta Imielin w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Miasta w latach 2022-2024

kategoria wiekowa	31 grudnia 2022		31 grudnia 2023		31 grudnia 2024	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
do 25 roku życia	7	11,7	12	20,7	8	17,0
do 30 roku życia	14	23,3	18	31,0	13	27,7
powyżej 50 roku życia	23	38,3	11	19,0	14	29,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Długotrwałe bezrobocie odnosi się do sytuacji, w której osoba pozostaje zarejestrowana jako bezrobotna przez ponad 12 miesięcy w ciągu ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. Zjawisko to stanowi poważne wyzwanie dla rynku pracy, gdyż często wskazuje na brak możliwości lub chęci podjęcia zatrudnienia przez bezrobotnych, a w niektórych przypadkach może być związane z osiągnięciem dochodów z nieformalnych źródeł. Długotrwałe pozostawanie bez pracy nie tylko ogranicza rozwój zawodowy jednostki, ale również obciąża systemy wsparcia społecznego i wpływa na integrację społeczną. W związku z tym istotne jest podejmowanie kompleksowych działań aktywizacyjnych, uwzględniających indywidualne potrzeby i potencjał osób dotkniętych tym problemem.

Kolejna tabela przedstawia liczbę długotrwałe bezrobotnych mieszkańców Miasta Imielin oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Miasta, w porównaniu do danych z całego powiatu bieruńsko-lędzkiego. Na przestrzeni analizowanych lat w Mieście zauważalny jest spadek liczby osób długotrwałe bezrobotnych z 16 w 2022 roku do 12 w latach 2023-2024. Nieco odmienne tendencje widoczne są w przypadku udziału osób długotrwałe bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców Miasta zarejestrowanych w PUP, gdzie odnotowano wahania. W przypadku powiatu bieruńsko-lędzkiego dostrzegalny jest spadek liczby osób długotrwałe bezrobotnych ze 129 w roku bazowym do 78 w ostatnim roku poddanym analizie. Również ich udział w ogólnej liczbie mieszkańców zarejestrowanych w PUP wykazywał tendencje spadkowe. Szczegółowe dane widoczne są w kolejnej tabeli.

Tabela 39. Liczba długotrwałe bezrobotnych mieszkańców Miasta Imielin oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Miasta w porównaniu do powiatu bieruńsko-lędzkiego na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie		2022	2023	2024
Miasto	liczba osób	16	12	12
	udział (%)	26,7	20,7	25,5
Powiat	liczba osób	129	82	78
	udział (%)	31,2	25,0	21,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

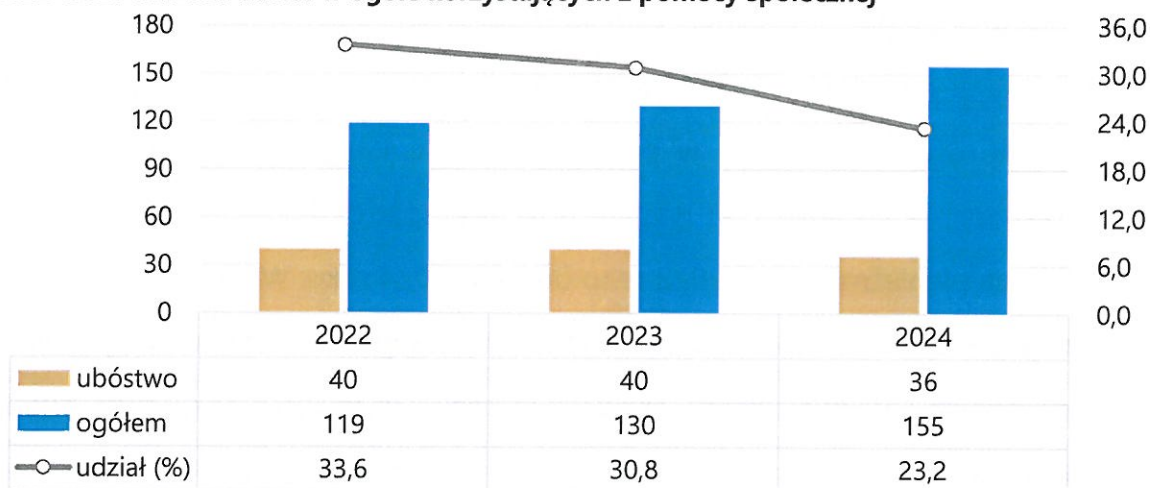
Miasto Imielin prowadzi ścisłą współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Tychach w zakresie aktywizacji osób pozostających bez zatrudnienia. PUP oferuje m.in. aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, do których należą m.in. staże, szkolenia, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, bon na zasiedlenie, dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej i inne.

7. Wsparcie osób z problemem ubóstwa

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Ubóstwo to złożony problem społeczny, który wykracza poza brak wystarczających środków finansowych. Jest to zjawisko prowadzące do wykluczenia społecznego, ograniczenia dostępu do edukacji, ochrony zdrowia czy możliwości rozwoju zawodowego. Ubóstwo nie tylko dotyczy poszczególnych osób, ale także wpływa negatywnie na całe społeczności, pogłębiając różnice społeczne i gospodarcze. Analiza poziomu ubóstwa w Mieście została przeprowadzona w oparciu o dostępne dane statystyczne dotyczące liczby osób korzystających z pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń. Zgromadzone informacje pozwoliły na kompleksowe zbadanie aktualnej sytuacji, a także na ocenę dynamiki zmian w tym obszarze na przestrzeni ostatnich lat.

W 2024 roku w Mieście wystąpiła konieczność udzielenia pomocy i wsparcia MOPS z powodu ubóstwa w przypadku 36 spośród 155 rodzin objętych wsparciem z pomocy społecznej, w wyniku czego ich udział kształtował się na poziomie 23,2%. W omawianym okresie liczba rodzin będących beneficjentami MOPS z powodu ubóstwa zmniejszyła się z 40 w latach 2022-2023 do 36 w 2024 roku, zaś ich udział procentowy w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej zmniejszył się o 10,4 pp. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejny wykres.

Wykres 71. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok.

Liczba osób otrzymujących zasiłek stały na przestrzeni analizowanych lat ulegała niewielkim wahaniom – w 2022 roku było to 17 osób, w 2023 roku – 16, natomiast w 2024 roku ich liczba wzrosła do 18 osób. Kwota przeznaczona na ten rodzaj zasiłku również ulegała wahaniom, wynosząc odpowiednio: 105 805 zł w 2022 roku, 96 701 zł w 2023 roku i 133 694 zł w 2024 roku. Podobne tendencje odnotowano w przypadku zasiłków okresowych – w 2022 roku pomocą tą objęto 20 osób, w 2023 roku – 15, z kolei w 2024 roku – 17 mieszkańców Miasta, natomiast kwota świadczeń przedstawiała się następująco: 45 263 zł w 2022 roku, 21 625 zł w 2023 roku oraz 27 548 zł w 2024 roku. Z zasiłków celowych w 2022 roku korzystało 71 osób, w 2023 roku – 55, a w 2024 roku – 50 mieszkańców Miasta, co świadczy o postępującym spadku. Biorąc pod uwagę kwotę środków przeznaczonych na ten cel, w roku bazowym było to 107 882 zł, w 2023 roku – 92 232 zł, z kolei w ostatnim roku poddanym analizie kwota ta spadła do 73 427 zł.

Tabela 40. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2022-2024

rodzaj zasiłku	2022		2023		2024	
	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń
zasiłek stały	17	105 805	16	96 701	18	133 694
zasiłek okresowy	20	45 263	15	21 625	17	27 548
zasiłek celowy	71	107 882	55	92 232	50	73 427

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Imielinie realizuje program „Posiłek w szkole i w domu”. Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, w podeszłym wieku i osób z niepełnosprawnością. Na przestrzeni omawianych lat dostrzegalne jest spadek liczby osób otrzymujących świadczenia pieniężne z 46 w 2022 roku do 34 w 2024 roku. W analizowanym okresie dostrzegalne są również wahania liczby przyznanych świadczeń niepieniężnych, których odbiorcami były dzieci: 18 w 2022 roku, 23 w 2023 roku oraz ponownie 18 w 2024 roku.

Tabela 41. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
świadczenie pieniężne	46	36	34
świadczenie niepieniężne:	18	23	18
w tym dzieci	18	23	18

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok.

Osoby uzyskujące niskie dochody lub pozbawione dochodów mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. W latach 2022-2024 zarówno liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatków mieszkaniowych, jak i kwota świadczeń przeznaczonej na ten cel ulegały wahaniom – najwyższe wartości odnotowano w 2022 roku. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

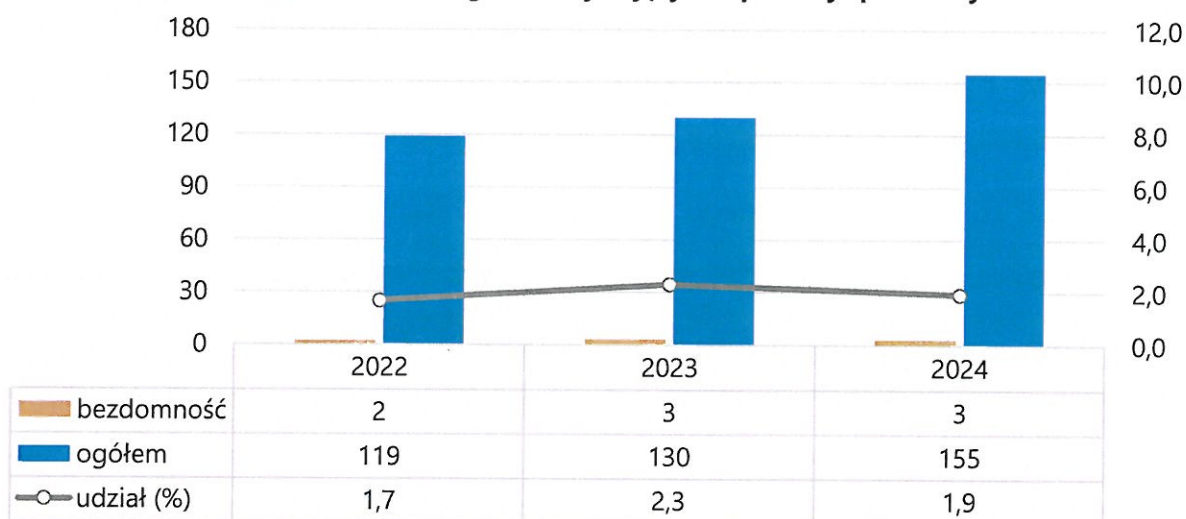
Tabela 42. Liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatków mieszkaniowych oraz kwota świadczeń w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba gospodarstw domowych	5	2	4
kwota świadczeń (zł)	8 866	4 705	6 534

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok.

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem bezdomności – jest często zarówno przyczyną ubóstwa, jak i jego skutkiem. W 2022 roku z pomocy społecznej z powodu bezdomności skorzystały 2 osoby, natomiast w latach 2023-2024 odnotowano po 3 takie przypadki²⁴.

Wykres 72. Liczba osób, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezdomności w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok.

8. Zdrowie psychiczne

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zgodnie z definicją Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), zdrowie psychiczne to stan dobrego samopoczucia, który umożliwia radzenie sobie ze stresem, rozwijanie umiejętności, naukę, pracę i aktywny udział w społeczności. Jest kluczowym elementem zdrowia i dobrego funkcjonowania, stanowiąc podstawę podejmowania decyzji, budowania relacji i kształtowania świata, w którym żyjemy. To fundamentalne prawo człowieka, istotne dla rozwoju osobistego i społecznego²⁵.

Zdrowie psychiczne stanowi jeden z kluczowych filarów dobrostanu mieszkańców Miasta. Wspieranie zdrowia psychicznego oraz przeciwdziałanie problemom z nim związanym to wyzwania, które wymagają kompleksowych działań w zakresie

²⁴ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

²⁵ Mental health, 2022, online: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/mental-health-strengthening-our-response> [dostęp: 05.09.2025]

profilaktyki, edukacji i dostępu do odpowiednich form wsparcia. Celem podejmowanych inicjatyw jest nie tylko poprawa jakości życia mieszkańców, ale również budowanie świadomości społecznej w zakresie znaczenia zdrowia psychicznego oraz rozwijanie lokalnych zasobów, które mogą skutecznie wspierać osoby w kryzysie.

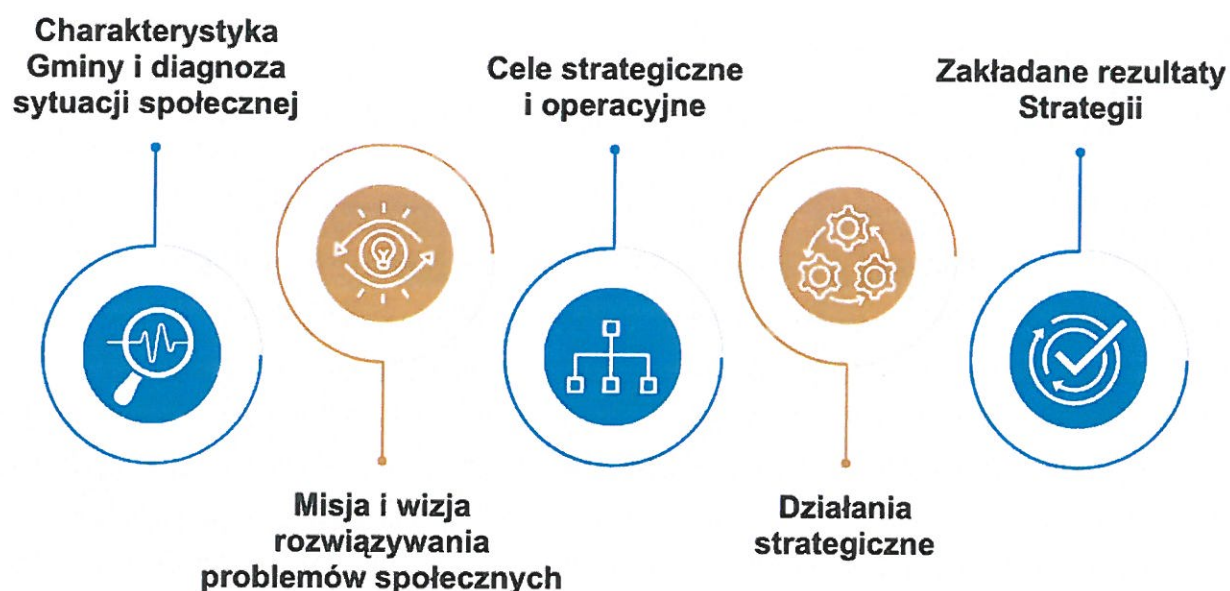
Jedną z form wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego są specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi te przeznaczone są dla osób dorosłych i dzieci, wykazujących zaburzenia wymienione w art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego: chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychiatryczne), upośledzonych umysłowo, osób wykazujących inne poważne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga takiej formy pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym. W latach 2022-2024 z tego typu usług nie korzystał żaden mieszkaniec Miasta²⁶.

²⁶ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

VII. Część programowa

Programowa część Strategii obejmuje takie elementy jak: misja i wizja, dotyczące rozwiązywania problemów społecznych, wyznaczenie celów strategicznych i operacyjnych, planowane działania, oczekiwane rezultaty, system aktualizacji oraz zasady monitorowania i ewaluacji. W jej skład wchodzi także ramy finansowe oraz regulacje dotyczące realizacji dokumentu. Podstawą dla prognoz zawartych w tej części była szczegółowa diagnoza społeczna, która umożliwiła ocenę kluczowych uwarunkowań strategicznych. Zgromadzone w ramach analizy dane pozwoliły na wyznaczenie priorytetów działań oraz opracowanie kierunków, które mają na celu skuteczne rozwiązanie zidentyfikowanych problemów społecznych.

Rysunek 7. Elementy procesu planowania strategicznego

Źródło: Opracowanie własne.

1. Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych

Wizja Strategii służy do opisu obrazu Miasta w relatywnie odległej przyszłości. Przedstawia ona pożądaną obraz Miasta w przyszłości, odzwierciedlając aspiracje społeczności i wyznaczając priorytety w podejmowanych działaniach na rzecz integracji, wsparcia oraz poprawy warunków życia wszystkich grup społecznych.

Wizja rozwiązywania problemów społecznych w gminie Imielin została stworzona na podstawie analizy sytuacji społecznej oraz identyfikacji kluczowych obszarów problemowych zawartych w diagnozie. Jej sformułowanie umożliwia wyznaczenie misji, która określa ogólny cel i wskazuje kierunek działań, jakie Miasto planuje podjąć.

MISJA

Systematyczne i skoordynowane wspieranie mieszkańców w przezwyciężaniu trudności życiowych poprzez budowanie zintegrowanego systemu pomocy społecznej, opartego na współpracy instytucji samorządowych, organizacji pozarządowych, środowisk lokalnych oraz samych rodzin.

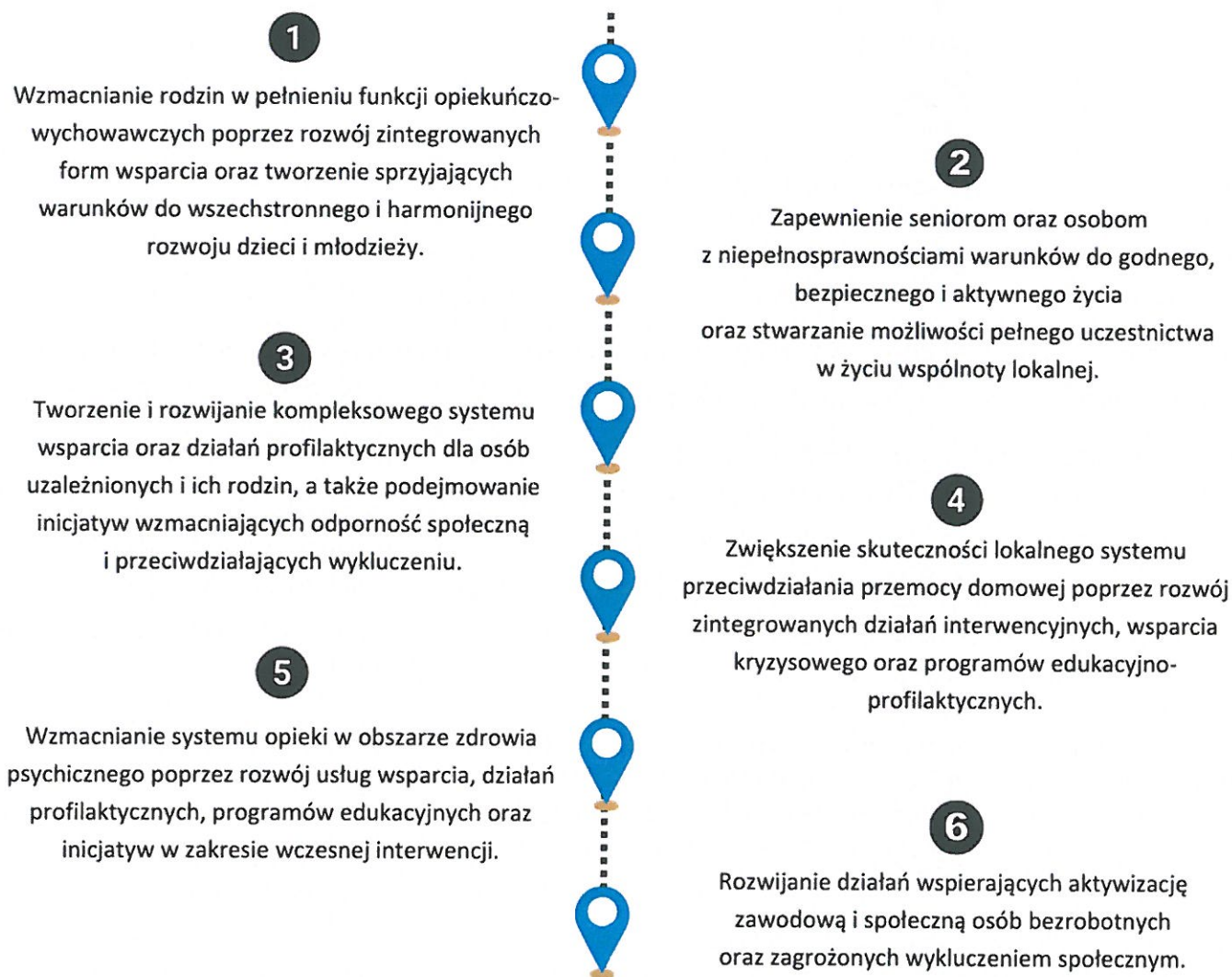
WIZJA

Miasto Imielin charakteryzuje społeczność solidarna, bezpieczna i otwarta, w której mieszkańcy – niezależnie od wieku, statusu materialnego, stanu zdrowia czy sytuacji rodzinnej – mają zapewnione wsparcie umożliwiające godne i aktywne życie.

2. Kierunki rozwiązywania problemów społecznych

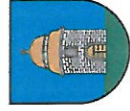
Na podstawie przeprowadzonej analizy poszczególnych obszarów wyznaczono 6 celów strategicznych, mających na celu ograniczenie występowania negatywnych zjawisk społecznych. Dla każdego celu opracowano szczegółowe cele operacyjne, którym towarzyszy opis działań niezbędnych do ich osiągnięcia. Wskazano również odpowiedzialne za ich realizację podmioty, partnerów współpracujących, wskaźniki mierzące postęp, planowane rezultaty oraz potencjalne źródła finansowania. Takie podejście ma na celu zapewnienie kompleksowego i skutecznego wdrażania zaplanowanych działań strategicznych.

2.1. Cel strategiczny nr 1. Wzmacnianie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez rozwój zintegrowanych form wsparcia oraz tworzenie sprzyjających warunków do wszechstronnego i harmonijnego rozwoju dzieci i młodzieży.

Cel operacyjny 1.1. Zapewnienie rodzinom i opiekunom narzędzi oraz zasobów niezbędnych do właściwego wypełniania ról opiekuńczo-wychowawczych.					
Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1.	Udzielanie wsparcia rodzinom zmagającym się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi poprzez pomoc asystenta rodziny.	Poprawa sytuacji rodzin zmagających się z wyzwaniami o charakterze opiekuńczo-wychowawczymi.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	MOPS	Budżet Miasta
2.	Zabezpieczenie pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.	Stworzenie dzieciom warunków sprzyjających prawidłowemu rozwojowi emocjonalnemu, społecznemu i edukacyjnemu poprzez zapewnienie opieki w stabilnym i wspierającym środowisku rodzinnej pieczy zastępczej.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	MOPS, PPP, PCPR	Budżet Miasta
3.	Informowanie rodzin o dostępnych formach wsparcia, takich jak poradnictwo rodzinne, psychologiczne i prawne oraz o możliwościach uzyskania pomocy w sytuacjach kryzysowych.	Wzrost świadomości mieszkańców o możliwości uzyskania wsparcia na terenie Miasta.	Liczba rozpowszechnionych informacji.	MOPS, MKdsRPA, UM, NGO, placówki oświatowe	Budżet Miasta
4.	Zapewnienie potrzeb bytowych rodzin poprzez udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej.	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej i niematerialnej.	MOPS	Budżet Miasta

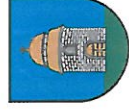
Cel operacyjny 1.1. Zapewnienie rodzinom i opiekunom narzędzi oraz zasobów niezbędnych do właściwego wypełniania ról opiekuńczo-wychowawczych.					
Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
5.	Organizowanie szkoleń/warsztatów rozwijających kompetencje zawodowe pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny.	Podniesienie poziomu i jakości usług świadczonych w stosunku do rodzin.	Liczba zorganizowanych warsztatów/szkoleń.	MOPS, MKdsRPA, MZI, UM, placówki oświatowe	Budżet Miasta
6.	Kontynuowanie działalności placówek zapewniającej opiekę nad dziećmi do lat 3 oraz inicjowanie powstawania nowych.	Umożliwienie rodzicom podjęcia zatrudnienia oraz pomoc w realizacji codziennych spraw.	Liczba działających placówek opieki nad dziećmi do lat 3.	UM, NGO, podmioty sektora prywatnego	Budżet Miasta, Budżet Państwa
Cel operacyjny 1.2. Tworzenie środowiska wspierającego rozwój dzieci i młodzieży oraz zapewniającego równe szanse edukacyjne i społeczne.					
1.	Rozwój Placówek Wsparcia Dziennego dla dzieci i młodzieży.	Poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży, organizacja ich czasu wolnego. Zapewnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	Liczba funkcjonujących Placówek Wsparcia Dziennego.	MOPS, UM, NGO	Budżet Miasta
2.	Systematyczne doposażanie placówek oświatowych w profesjonalny sprzęt.	Podniesienie poziomu edukacji i jakości kształcenia w szkołach.	Liczba podjętych działań w celu doposażenia placówek oświatowych.	UM, placówki oświatowe	Budżet Miasta, Budżet Państwa
3.	Współpraca z placówkami oświatowymi w celu dostosowywania podejmowanych działań do problemów występujących wśród dzieci, młodzieży oraz ich rodzin.	Poprawa jakości i stopnia dostosowania usług skierowanych do dzieci i młodzieży.	Liczba placówek oświatowych, z którymi podjęto współpracę.	MOPS, UM, placówki oświatowe	Brak kosztów

Cel operacyjny 1.2. Tworzenie środowiska wspierającego rozwój dzieci i młodzieży oraz zapewniającego równe szanse edukacyjne i społeczne.					
Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
4.	Organizowanie, wspieranie i promowanie wydarzeń oraz inicjatyw skierowanych do rodzin z dziećmi.	Zwiększenie zaangażowania rodzin w życie społeczności lokalnej oraz wzmocnienie więzi rodzinnych poprzez udział w wydarzeniach integracyjnych i kulturalnych.	Liczba zorganizowanych imprez.	MOPS, UM, NGO, MCK, ŚS, placówki oświatowe	Budżet Miasta
			Szacunkowa liczba uczestników.		
5.	Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej na terenie Miasta.	Organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży oraz rozwijanie form spędzania czasu wolnego przez uczniów.	Liczba dostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych.	UM, NGO, MCK, placówki oświatowe	Budżet Miasta, Budżet Państwa
6.	Wspieranie prawidłowego rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży.	Podnoszenie poziomu funkcjonowania psychospołecznego dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem psychologicznym i socjalnym.	MOPS, placówki oświatowe	Budżet Miasta
7.	Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z terenu Miasta.	Przeciwdziałanie podejmowaniu przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych.	Liczba miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.	UM, MKdsRPA, NGO, MCK, ŚS, placówki oświatowe	Budżet Miasta

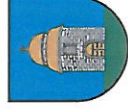
2.2. Cel strategiczny nr 2. Zapewnienie seniorom oraz osobom z niepełnosprawnościami warunków do godnego, bezpiecznego i aktywnego życia oraz stwarzanie możliwości pełnego uczestnictwa w życiu wspólnoty lokalnej.

Cel operacyjny 2.1. Zapewnienie seniorom i osobom z niepełnosprawnościami dostępu do usług społecznych, umożliwiających im samodzielne funkcjonowanie w ich dotychczasowym środowisku.					
Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1.	Inicjowanie działań służących dostosowywaniu infrastruktury miejskiej (punktów handlowych, usługowych, kulturowych, sportowych itp.) do potrzeb osób o ograniczonej mobilności.	Zwiększenie możliwości przemieszczania się osób o ograniczonej mobilności, po obiektach infrastruktury miejskiej.	Liczba obiektów infrastruktury miejskiej dostosowanych do potrzeb osób o ograniczonej mobilności.	UM	Budżet Miasta, Budżet Państwa, PFRON, Fundusze Europejskie
2.	Współpraca z sektorem pozarządowym w obszarze wsparcia seniorów i osób z niepełnosprawnościami oraz wspieranie ich działalności.	Intensyfikacja działań mających na celu współpracę z sektorem pozarządowym.	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.	MOPS, KS, NGO, UM	Budżet Miasta
3.	Kontynuowanie, inicjowanie i wdrażanie programów osłonowych na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnościami.	Zwiększenie aktywności i integracji społecznej seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.	Liczba osób objętych programami.	UM, MOPS, NGO	Budżet Miasta, PFRON, Budżet Państwa, Fundusz Solidarnościowy
4.	Zapewnienie wsparcia członkom rodzin lub opiekunów sprawujących opiekę nad opieką nad osobami z niepełnosprawnościami.	Poprawa jakości życia członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie czasu na odpoczynek i regenerację.	Liczba osób korzystających z opieki wytnieniowej.	UM, MOPS, NGO	Budżet Miasta, Fundusz Solidarnościowy, Budżet Państwa

Cel operacyjny 2.1. Zapewnienie seniorom i osobom z niepełnosprawnościami dostępu do usług społecznych, umożliwiających im samodzielne funkcjonowanie w ich dotychczasowym środowisku.					
Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
5.	Zapewnienie specjalistycznego wsparcia osobom z niepełnosprawnościami poprzez zainicjowanie działalności asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością.	Wsparcie samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami oraz zapewnienie im specjalistycznej opieki.	Liczba asystentów osobistych osoby z niepełnosprawnością.	MOPS, UM, NGO	Budżet Miasta, Fundusz Solidarnościowy, Budżet Państwa
			Liczba osób objętych wsparciem asystentów.		
6.	Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych.	Poprawa jakości usług opiekuńczych i stopnia ich powszechności.	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi.	UM, MOPS	Budżet Miasta, Budżet Państwa, PFRON
			Liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych.		
7.	Udzielanie pomocy materialnej osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnościami.	Poprawa warunków bytowych osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.	Liczba osób objętych pomocą materialną.	MOPS	Budżet Miasta, Budżet Państwa
8.	Zapewnienie dostępu do opieki w Domach Pomocy Społecznej dla osób potrzebujących wsparcia.	Poprawa warunków bytowych osób wymagających całodobowej opieki.	Liczba mieszkańców przebywających w Domach Pomocy Społecznej.	MOPS	Budżet Miasta,

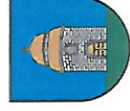
Cel operacyjny 2.2. Tworzenie sprzyjających warunków do zaangażowania społecznego i kulturalnego osób starszych oraz z niepełnosprawnościami.					
Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1.	Organizacja zajęć promujących zdrowy i aktywny tryb życia, mających na celu integrację społeczną, a także rozwijanie kompetencji i umiejętności seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.	Wzrost zaangażowania seniorów i osób z niepełnosprawnościami w życie społeczne, poprawa ich kondycji fizycznej i psychicznej oraz rozwój nowych umiejętności i zainteresowań.	Liczba seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami uczestniczących w zajęciach.	MOPS, UM, NGO, MCK, KS	Budżet Miasta, Fundusze Europejskie
2.	Promowanie pozytywnego wizerunku seniora i osoby z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej.	Zmiana postaw i zachowań środowiska lokalnego wobec seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.	Liczba podjętych działań promujących.	MOPS, UM, NGO, MCK, KS, UTW, placówki oświatowe,	Budżet Miasta
3.	Informowanie i kierowanie osób z niepełnosprawnościami na warsztaty terapii zajęciowej w porozumieniu z sąsiednimi gminami.	Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnością, poprzez udział w zajęciach organizowanych przez Warsztat Terapii Zajęciowej.	Liczba uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej.	UM, MOPS	Budżet Miasta, PFRON, Budżet Państwa
4.	Kontynuowanie działalności Klubu Senior+ na terenie Miasta.	Organizacja czasu wolnego osób starszych oraz ich integracja społeczna.	Liczba działających klubów seniora. Liczba uczestników.	UM, NGO, MOPS, KS	Budżet Miasta, Budżet Państwa

2.3. Cel strategiczny nr 3. Tworzenie i rozwijanie kompleksowego systemu wsparcia oraz działań profilaktycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin, a także podejmowanie inicjatyw wzmacniających odporność społeczną i przeciwdziałających wykluczeniu.

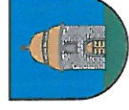
Cel operacyjny 3.1. Zmniejszenie skali uzależnień oraz prowadzenie skutecznych działań profilaktycznych i terapeutycznych wśród osób potrzebujących wsparcia.					
Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1.	Zapewnienie wsparcia w formie materialnej i niematerialnej rodzinom zmagających się z problemem uzależnień.	Poprawa sytuacji życiowej i funkcjonowania rodzin borykających się z problemem uzależnień.	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna i niematerialna.	MOPS	Budżet Miasta
2.	Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.	Zwiększenie liczby osób podejmujących terapię odwykową, poprawa stanu zdrowia psychicznego i fizycznego osób uzależnionych oraz wzmocnienie ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, a także poprawa jakości życia ich rodzin.	Liczba osób, wobec których podjęte zostały rozmowy motywujące.	MKdsRPA, MOPS	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
3.	Kontynuacja działalności samopomocowej grupy wsparcia dla osób z problemem alkoholowym.	Motywowanie oraz utrzymanie w abstynencji osoby uzależnionej/nadmiernie pijącej.	Liczba funkcjonujących grup samopomocowych dla osób uzależnionych.	UM, MOPS, MKdsRPA, NGO	Budżet Miasta, Budżet Państwa
4.	Zainicjowanie utworzenia Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego na terenie Miasta.	Zapewnienie dostępności do wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin.	Liczba działających PIK w zakresie wsparcia dla osób zmagających się z problemem uzależnień.	UM, MKdsRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie

Cel operacyjny 3.1. Zmniejszenie skali uzależnień oraz prowadzenie skutecznych działań profilaktycznych i terapeutycznych wśród osób potrzebujących wsparcia.					
Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
5.	Podjęmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu; kierowanie wniosków do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia oraz kierowanie wniosków do sądu.	Zwiększenie liczby osób kończących leczenie odwykowe.	Liczba wniosków skierowanych do sądu. Liczba wydanych opinii.	MKdsRPA	zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Cel operacyjny 3.2. Rozwijanie kompleksowych działań w zakresie profilaktyki uzależnień i promocji zdrowia wśród mieszkańców Miasta.					
1.	Wdrażanie programów profilaktycznych w szkołach, rekomendowanych przez KCPU, ORE oraz IPiN dotyczących problemu uzależnień.	Zwiększenie świadomości uczniów na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami. Rozwój psychospołeczny uczniów.	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki. Liczba przeprowadzonych programów.	UM, MKdsRPA, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Cel operacyjny 3.2. Rozwijanie kompleksowych działań w zakresie profilaktyki uzależnień i promocji zdrowia wśród mieszkańców Miasta.					
Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
2.	Prowadzenie warsztatów i innych zajęć edukacyjnych w szkołach, obejmujących tematykę uzależnień oraz organizacja pozalekcyjnych aktywności z elementami profilaktyki.	Zwiększenie świadomości uczniów na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami. Rozwój psychospołeczny uczniów.	Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych.	UM, MKdsRPA, KPP, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
3.	Przeprowadzanie szkoleń dla właścicieli i sprzedawców w punktach sprzedaży napojów alkoholowych dotyczących konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.	Spadek dostępności alkoholu dla dzieci i młodzieży. Podwyższenie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży.	Liczba właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz sprzedawców objętych szkoleniami.	MKdsRPA, UM	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
4.	Organizowanie wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin zmagających się z problemami uzależnień.	Ograniczenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży. Poprawa kondycji psychicznej i emocjonalnej dzieci poprzez zapewnienie im bezpiecznego środowiska, sprzyjającego nawiązywaniu pozytywnych relacji i rozwoju umiejętności społecznych.	Liczba dzieci biorących udział w wypoczynku z programem profilaktycznym.	MKdsRPA, UM	Budżet Miasta, Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

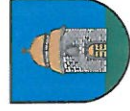
Cel operacyjny 3.2. Rozwijanie kompleksowych działań w zakresie profilaktyki uzależnień i promocji zdrowia wśród mieszkańców Miasta.					
Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
5.	Zaangażowanie w ogólnopolskie i lokalne kampanie oraz działania informacyjno-edukacyjne, skierowane do różnych grup społecznych, mające na celu profilaktykę i przeciwdziałanie problemom związanym z uzależnieniami.	Zwiększenie świadomości społecznej na temat przyczyn, skutków i możliwości zapobiegania uzależnieniom.	Liczba zrealizowanych ogólnopolskich i lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych.	MKdsRPA, MOPS, KPP, UM, NGO, MCK, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Miasta, Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
6.	Organizowanie szkoleń dla członków MKdsRPA i innych grup zawodowych (m.in. pedagogów, nauczycieli, pracowników socjalnych, policjantów) dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	Podniesienie kompetencji zawodowych uczestników szkoleń w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych.	Liczba uczestników zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	MKdsRPA, MOPS, UM, KPP, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
7.	Organizowanie imprez, festynów, konkursów, wydarzeń promujących zdrowy styl życia przy współpracy instytucjonalnej.	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości zdrowotnych oraz korzyści zdrowego stylu życia.	Liczba zorganizowanych imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia. Liczba uczestników.	MKdsRPA, UM, NGO, MCK	Budżet Miasta, Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Cel operacyjny 3.2. Rozwijanie kompleksowych działań w zakresie profilaktyki uzależnień i promocji zdrowia wśród mieszkańców Miasta.					
Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
8.	Wzmocnienie działań funkcjonariuszy Policji w zakresie ograniczania dystrybucji substancji psychoaktywnych na terenie Miasta.	Spadek dostępności do nielegalnych substancji psychoaktywnych na terenie Miasta.	Liczba działań podjętych przez funkcjonariuszy Policji.	UM, KPP	Budżet Miasta
9.	Zapewnienie kompleksowego wsparcia osobom uzależnionym oraz interwencji w sytuacjach kryzysowych, z uwzględnieniem organizacji miejsc pobytu dla osób w stanie nietrzeźwości.	Podjęcie współpracy z podmiotem prowadzącym Izbę Wyróżnień lub inną placówką o podobnym charakterze w celu zapewnienia mieszkańcom Miasta dostępu do tego rodzaju usług.	Liczba osób skierowanych do placówki.	UM, KPP, MOPS	Budżet Miasta

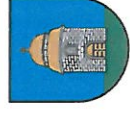
2.4. Cel strategiczny nr 4. Zwiększenie skuteczności lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej poprzez rozwój zintegrowanych działań interwencyjnych, wsparcia kryzysowego oraz programów edukacyjno-profilaktycznych.

Cel operacyjny 4.1. Zapewnienie pomocy rodzinom zmagającym się z problemem przemocy domowej.					
Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1.	Udzielanie pomocy rodzinom doświadczającym przemocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Ograniczenie zjawiska przemocy domowej na terenie Miasta.	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”. Liczba wszczętych procedur. Liczba zakończonych procedur.	MOPS, MKdsRPA, KPP, MZI, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Miasta
2.	Udostępnianie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na stronach internetowych oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy.	Zwiększenie dostępu do informacji na temat pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba podjętych działań informacyjnych.	MOPS, UM, MKdsRPA, MZI, placówki ochrony zdrowia	Budżet Miasta
3.	Organizacja szkoleń dla pracowników instytucji w zakresie obowiązujących przepisów prawa dotyczących przemocy domowej oraz zasad realizacji procedury „Niebieskie Karty”.	Poszerzenie i utrwalenie wiedzy pracowników instytucji pomocowych z zakresu realizacji procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uczestników szkoleń.	MOPS, MKdsRPA, KPP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Miasta

Cel operacyjny 4.1. Zapewnienie pomocy rodzinom zmagającym się z problemem przemocy domowej.					
Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
4.	Udzielanie poradnictwa osobom i rodzinom doznającym problemu przemocy domowej.	Objęcie osób i rodzin profesjonalnym wsparciem w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba udzielonych porad. Liczba osób korzystających z poradnictwa.	MOPS, MKdsRPA, MZI	Budżet Miasta
5.	Kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych.	Ograniczanie zjawiska przemocy domowej, poprzez resocjalizację osób stosujących przemoc domową.	Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych.	MOPS, MKdsRPA, MZI	Budżet Miasta
6.	Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej.	Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej.	Liczba osób korzystających ze schronienia z powodu doświadczania przemocy domowej.	MOPS, MZI, UM, PCPR	Budżet Miasta
7.	Systematyczne monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy domowej.	Dostosowanie działań interwencyjnych i profilaktycznych do zidentyfikowanych potrzeb lokalnej społeczności.	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy domowej.	UM, MOPS, MKdsRPA, MZI, KPP, placówki oświatowe	Budżet Miasta

Cel operacyjny 4.2. Rozwój działań edukacyjnych i informacyjnych na rzecz przeciwdziałania przemocy oraz zwiększania świadomości społecznej.					
Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1.	Udział w kampaniach społecznych o zasięgu lokalnym i ogólnopolskim, ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy.	Zwiększenie świadomości społecznej na temat problemu przemocy domowej.	Liczba działań podjętych w ramach kampanii.	MOPS, MKdsRPA, MZI, KPP, UM, placówki oświatowe	Budżet Miasta
			Liczba osób uczestniczących w kampanii.		
2.	Realizacja warsztatów dla uczniów dotyczących przemocy domowej, rówieśniczej oraz cyberprzemocy, a także komunikacji interpersonalnej i umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.	Podniesienie świadomości uczniów na temat przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy. Rozwój umiejętności rozwiązywania konfliktów w sposób konstruktywny i bez użycia przemocy.	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach.	UM, KPP, placówki oświatowe	Budżet Miasta
			Liczba zorganizowanych warsztatów.		
3.	Przeprowadzanie akcji informacyjnych wśród mieszkańców w zakresie cyberprzemocy.	Ograniczenie zjawiska cyberprzemocy oraz poszerzenie wiedzy lokalnej społeczności na temat przemocy w Internecie.	Liczba zorganizowanych akcji informacyjno-profilaktycznych z zakresu cyberzagrożeń.	UM, MOPS, KPP, placówki oświatowe	Budżet Miasta

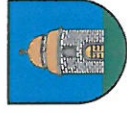

2.5. Cel strategiczny nr 5. Wzmacnianie systemu opieki w obszarze zdrowia psychicznego poprzez rozwój usług wsparcia, działań profilaktycznych, programów edukacyjnych oraz inicjatyw w zakresie wczesnej interwencji.

Cel operacyjny 5.1. Tworzenie efektywnego systemu wsparcia oraz podnoszenie świadomości społeczności lokalnej na temat zdrowia psychicznego.					
Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1.	Wczesna profilaktyka szkolna dotycząca kwestii zdrowia psychicznego – prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.	Zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego.	Liczba przeprowadzonych programów/warsztatów. Liczba uczestników.	UM, placówki oświatowe	Budżet Miasta
2.	Udzielanie pomocy psychologicznej i psychiatrycznej dzieciom i młodzieży oraz osobom dorosłym.	Poprawa dobrostanu psychicznego mieszkańców Miasta.	Liczba osób, którym udzielono pomocy psychologicznej i psychiatrycznej.	MOPS, NGO, PPP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Miasta

2.6. Cel strategiczny nr 6. Rozwijanie działań wspierających aktywizację zawodową i społeczną osób bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cel operacyjny 6.1. Zwiększenie możliwości zatrudnienia poprzez skuteczne wsparcie osób pozostających bez pracy.					
Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1.	Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w celu zapewnienia doradztwa zawodowego, organizacji szkoleń dla osób bezrobotnych oraz wspierania ich w podnoszeniu kwalifikacji i zwiększaniu możliwości zatrudnienia.	Ograniczenie skali problemu bezrobocia na terenie Miasta.	Liczba zorganizowanych szkoleń.	UM, MOPS, PUP	Budżet Miasta, Budżet Państwa, Fundusze Europejskie
			Liczba osób biorących w nich udział.		
2.	Realizowanie działań informacyjnych w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych.	Podniesienie świadomości osób pozostających bez pracy na temat oferowanych form pomocy.	Liczba podjętych działań informacyjnych.	MOPS, PUP, UM	Budżet Miasta
3.	Korzystanie w pracy socjalnej z kontraktów socjalnych w celu aktywizacji zawodowej i zwiększeniu szans na podjęcie zatrudnienia, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych.	Zwiększenie udziału osób bezrobotnych w programach aktywizacyjnych opartych na kontraktach socjalnych.	Liczba beneficjentów pomocy społecznej, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne.	MOPS	Budżet Miasta

Cel operacyjny 6.2. Wzmacnianie działań na rzecz ograniczenia problemu ubóstwa oraz wspieranie mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym.					
Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1.	Zapewnienie niezbędnego wsparcia dla osób w trudnej sytuacji życiowej poprzez dostęp do świadczeń pomocy społecznej.	Zaspokojenie potrzeb bytowych mieszkańców Miasta.	Liczba osób/rodzin objętych pomocą materialną.	MOPS	Budżet Miasta, Budżet Państwa
2.	Wsparcie w zakresie dożywiania w postaci zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej – posiłku.	Zaspokojenie podstawowych potrzeb żywieniowych osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie zasiłku.	MOPS, NGO, placówki oświatowe	Budżet Miasta, Budżet Państwa
			Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie posiłku.		
3.	Zapewnienie wsparcia uczniom poprzez przyznawanie stypendiów i zasiłków szkolnych.	Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci z rodzin o ograniczonych środkach materialnych.	Liczba uczniów, którym udzielono pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	UM, MOPS, placówki oświatowe	Budżet Miasta, Budżet Państwa
4.	Realizacja zadania własnego Miasta w zakresie udzielania schronienia osobom w kryzysie bezdomności.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalnych osobom z problemem bezdomności.	Liczba osób w kryzysie bezdomności korzystających ze wsparcia ze schronisk.	UM, MOPS, NGO	Budżet Miasta, Budżet Państwa

3. Ramy finansowe Strategii

Potrzeba określenia ram finansowych strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jej finansowanie.

Podstawowym źródłem finansowania powyższej Strategii będą środki pochodzące z budżetu Miasta Imielin. Zaplanowane zadania w niniejszej Strategii będą finansowane także przez:

- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- Fundusz Solidarnościowy,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.

Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych Miasta. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez Miasto oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych. Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Imielin na lata 2026-2030 przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2023-2024, która została opracowana na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej. W prognozie na lata 2026-2030 zastosowano średnią wzrostu 2,5% w skali roku wydatków na pomoc społeczną przewidywanego na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Imielinie.

Tabela 43. Ramy finansowe Strategii

rok	Dział					ogółem
	851	852	853	854	855	
	ochrona zdrowia	pomoc społeczna	pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	edukacyjna opieka wychowawcza	rodzina	
2023	219 565	1 827 350	1 963 633	46 550	5 127 230	9 184 328
2024	149 839	1 932 977	212 840	37 150	6 566 889	8 899 695
2025²⁷	132 300	2 401 895	165 000	47 000	6 115 977	8 862 172
PROGNOZA						
2026	135 608	2 461 943	169 125	48 175	6 268 877	9 083 728
2027	138 998	2 523 491	173 354	49 380	6 425 599	9 310 822
2028	142 473	2 586 579	177 687	50 614	6 586 239	9 543 592
2029	146 035	2 651 243	182 130	51 880	6 750 894	9 782 182
2030	149 689	2 717 524	186 683	53 177	6 919 667	10 026 740

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

4. System wdrażania Strategii

Wdrażanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Imielin na lata 2026-2030 zakłada realizację kompleksowego modelu polityki społecznej. Ze względu na długookresowy charakter dokumentu oraz jego perspektywiczne cele, kluczowym aspektem jest regularne monitorowanie, a w przypadku wystąpienia niekorzystnych tendencji – aktualizowanie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Imielin na lata 2026-2030 wyznacza działania wymagające zaangażowania zarówno społeczności lokalnej, jak i instytucji publicznych oraz prywatnych. Partnerstwo oraz współpraca wszystkich podmiotów stanowią fundament skutecznej polityki społecznej. Ze względu na różnorodność zadań oraz udział wielu podmiotów, realizacja Strategii wymaga sprawnej koordynacji działań oraz ścisłej współpracy wszystkich jednostek zaangażowanych w działania rozwojowe. Głównym inicjatorem i koordynatorem

²⁷ Wartość za rok 2025 pochodzi z prognozy zamieszczonej w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

planowanych działań jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Imielinie, odpowiedzialny za zarządzanie wdrażaniem dokumentu.

Harmonogram wdrażania założeń Strategii przewiduje cztery podstawowe etapy, przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 44. Harmonogram wdrażania Strategii

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Miasta Imielin o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Imielin na lata 2026-2030”.	IV kwartał 2025 r.
Etap II	Koordinacja realizacji działań objętych Strategią.	I kwartał 2026 r. – IV kwartał 2030 r.
Etap III	Monitoring.	na początku każdego roku za rok ubiegły od 2027 r. do 2030 r.
Etap IV	Ewaluacja Strategii.	II kwartał 2031 r.

Źródło: Opracowanie własne.

5. System aktualizacji Strategii

Strategia jest dokumentem „żywym” i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, ale w niektórych sytuacjach wręcz konieczne. Jednak należy pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków Strategii. Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie Strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do tego, który towarzyszył tworzeniu Strategii. Kierownik MOPS przy wyborze zadań do realizacji będzie brał pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego oraz możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego podczas aktualizacji dokumentu Strategii MOPS powinien uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Imielin na lata 2026-2030, ale również nowe, nieujęte w niej zadania, których w obecnym czasie uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć.

6. Komunikacja społeczna i promocja Strategii

W celu sprawnego funkcjonowania Strategii należy umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie jej tworzenia i realizacji. Partnerzy mają możliwość zgłoszenia zmian w treści Strategii w zakresie wymagającym ich współpracy. Władze samorządowe w trakcie wdrażania Strategii muszą znaleźć skuteczną metodę przekazywania informacji do otoczenia. Powinny także zwrócić uwagę na sprawny system przyjmowania informacji z otoczenia, od partnerów społecznych.

Władze samorządowe mogą wspierać współpracę i utrzymywać stały kontakt zarówno z podmiotami wewnętrznymi, obejmującymi pracowników zaangażowanych bezpośrednio w administrowanie Miastem, wykorzystując ich wiedzę, motywację, umiejętności praktyczne oraz kompetencje interpersonalne, ale też korzystać z technologii i zasobów organizacji.

Jednocześnie kluczowa będzie efektywna komunikacja z otoczeniem zewnętrznym obejmującym: ogół mieszkańców Miasta, grupy, organizacje, stowarzyszenia, instytucje czy przedsiębiorstwa.

Otoczenie zewnętrzne dalsze to natomiast otoczenie Miasta jako wspólnoty terytorialnej: sąsiednie gminy, struktury powiatowe, wojewódzkie i ogólnopństwowe. Obszarami działań w zakresie komunikacji społecznej są:

- możliwość wnioskowania zmian zapisów Strategii przed jej uchwaleniem;
- informacja o postępach wdrażania Strategii;
- współpraca z mediami – podawanie informacji o wdrażanych projektach w mediach;
- informacje zamieszczane na stronach internetowych.

Promocja Strategii ma na celu stanowienie i utrzymywanie współpracy między samorządem a społeczeństwem. Informowanie oraz promocja odbywać się będzie poprzez podawanie w prasie lokalnej oraz w Internecie danych na temat zaangażowania finansowego Unii Europejskiej w realizację projektów oraz stanie zaawansowania realizacji zadań i ich efektów w ramach Strategii.

7. Monitoring i ewaluacja

Proces monitoringu Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą między innymi przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. Dla oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów). Dane do monitoringu pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UM, Policji, PUP, ze sprawozdań MOPS, MKdsRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Informacja na temat realizacji Strategii przygotowywana będzie przez MOPS i zawarta w corocznie składanych sprawozdaniach z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Imielinie.

Końcowa ewaluacja (ex-post) posłuży samorządowi Miasta Imielin do oceny realnej sytuacji i stanu rozwiązywania problemów społecznych w Gminie, a także będzie pomocnym narzędziem pomagającym w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących kształtu polityki i pomocy społecznej Miasta w kolejnych latach. W ramach końcowej ewaluacji Strategii zostanie przygotowany raport ukazujący kumulatywne osiągnięcie założonych celów strategicznych. Końcowa ewaluacja Strategii pozwoli ocenić w jakim stopniu założone wartości w zestawieniu kumulatywnym, kilkuletnim zostały zrealizowane oraz ukaże realne nakłady finansowe, a w efekcie końcowym pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy założone kierunki działań były odpowiednio zaplanowane.

Wskaźniki monitoringowe, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, określone zostały w oparciu o przewidywane rezultaty zadań, a także przewidywane dane, zaplanowane do osiągnięcia w całym okresie realizacji działań. Zostały one szczegółowo przedstawione w oparciu o aktualny stan faktyczny. Katalog wskaźników może być uzupełniany bądź modyfikowany w zależności od dostępnych źródeł informacji i zasobów. Wartości bazowe przedstawiają statystyki z 2024 roku, natomiast wartości docelowe wskazują oczekiwany trend zmian w najbliższych latach, tj. do roku 2030.

Tabela 45. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych

Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa	Oczekiwany trend zmian
Wzmacnianie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez rozwój zintegrowanych form wsparcia oraz tworzenie sprzyjających warunków do wszechstronnego i harmonijnego rozwoju dzieci i młodzieży.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	9	wzrost
	Liczba asystentów rodziny.	1	wzrost
	Liczba rodzin wspierających.	0	wzrost
	Liczba dzieci objętych opieką w Świetlicy Socjoterapeutycznej	19	wzrost
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	13,5	spadek
	Wskaźnik deprywacji lokalnej (%).	0,98	spadek
	Liczba żłobków/klubów dziecięcych.	1	wzrost
	Liczba działających PWD dla dzieci i młodzieży.	1	wzrost
	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej.	27	spadek
Zapewnienie seniorom oraz osobom z niepełnosprawnościami warunków do godnego, bezpiecznego i aktywnego życia oraz stwarzanie możliwości pełnego uczestnictwa w życiu wspólnoty lokalnej.	Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności Miasta (%).	21,1%	stabilizacja
	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej.	24	stabilizacja
	Liczba osób objętych opieką wytchnieniową.	25	wzrost
	Liczba osób w DPS, za których Miasto ponosi odpłatność.	6	stabilizacja
	Liczba dostępnych miejsc w Klubie Senior+.	30	wzrost

Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa	Oczekiwany trend zmian
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	21,3	spadek
	Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych.	15	stabilizacja
Tworzenie i rozwijanie kompleksowego systemu wsparcia oraz działań profilaktycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin, a także podejmowanie inicjatyw wzmacniających odporność społeczną i przeciwdziałających wykluczeniu.	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	7,7	spadek
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu narkomanii w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	1,3	spadek
	Liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.	2	spadek
	Liczba dorosłych mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych.	267	wzrost
	Liczba uczniów objętych rekomendowanymi programami.	26	wzrost
	Liczba nauczycieli objętych rekomendowanymi programami.	2	wzrost
	Liczba rodziców objętych rekomendowanymi programami.	6	wzrost
	Liczba PIK dla osób zmagających się z problemem uzależnień.	0	wzrost
Zwiększenie skuteczności lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej poprzez rozwój zintegrowanych działań interwencyjnych, wsparcia kryzysowego oraz programów edukacyjno-profilaktycznych.	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	0,0	stabilizacja
	Liczba wszczętych procedur NK.	39	spadek
	Liczba kontynuowanych procedur NK.	22	spadek
	Liczba zakończonych procedur NK.	45	spadek
	Liczba rodzin objętych działaniami w ramach procedury NK.	32	spadek
	Liczba spotkań MZI.	36	min. 6/rok

Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa	Oczekiwany trend zmian
Wzmacnianie systemu opieki w obszarze zdrowia psychicznego poprzez rozwój usług wsparcia, działań profilaktycznych, programów edukacyjnych oraz inicjatyw w zakresie wczesnej interwencji.	Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	0	wzrost
	Liczba zrealizowanych programów wśród dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego.	1	wzrost
Rozwijanie działań wspierających aktywizację zawodową i społeczną osób bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.	Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej (%).	13,0	spadek
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	5,8	spadek
	Udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP (%).	25,5	spadek
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	23,2	spadek
	Liczba osób korzystających z zasiłku stałego.	18	stabilizacja
	Liczba osób korzystających z zasiłku okresowego.	17	stabilizacja
	Liczba osób korzystających z zasiłku celowego.	50	stabilizacja
	Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”	34	spadek
	Liczba osób korzystających ze świadczeń niepieniężnych w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”	18	stabilizacja
	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	1,9	spadek

Źródło: Opracowanie własne.

8. Wnioski i podsumowanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Imielin na lata 2026-2030 stanowi kontynuację istniejącego systemu wsparcia i tworzy możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. Jej założenia są dostosowane do zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów i potrzeb społecznych i przewidują planowane sposoby ich zaspokajania.

W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia zakłada rozszerzenie i pogłębienie form wsparcia w zakresie pomocy społecznej, a także szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w jej obszarze. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

Analiza problemów społecznych będących przedmiotem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Imielin na lata 2026-2030 zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne, czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnych od możliwości finansowych. Będzie podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców gminy Imielin i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej

poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym. Przyjmuje się w niniejszym dokumencie, że osiągnięcie zamierzonego rezultatu będzie możliwe dzięki:

- podejmowaniu działań wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców oraz ścisłej korelacji tych działań z potrzebą zapewnienia osobom pracującym warunków do wychowywania dzieci,
- dostosowaniu oferty usług do potrzeb starzejącego się społeczeństwa; działania będą ukierunkowane na wspieranie rozwoju rynku usług dla seniorów, ale również na ich wszechstronną aktywizację,
- podniesieniu kapitału społecznego poprzez wzmacnianie potencjału istniejących i nowopowstających organizacji pozarządowych i podmiotów pożytku publicznego, które swoją działalnością wspierają społeczeństwo,
- wspieraniu działań prospołecznych, wolontarystycznych i samopomocowych oraz rozwijaniu umiejętności współpracy,
- promowaniu i rozwijaniu inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej,
- doskonaleniu dialogu społecznego poprzez badanie opinii i potrzeb lokalnych, propagowaniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- zwiększeniu dostępu do informacji o działaniach w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej oraz wsparciu rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnościami, chorych i starszych,
- interdyscyplinarnej i wielosektorowej współpracy z instytucjami i organizacjami mającymi wpływ na budowanie kolejnych narzędzi na rzecz zabezpieczenia potrzeb mieszkańców.

Realizacja głównych założeń dokumentu powinna przyczynić się do podniesienia jakości życia mieszkańców Miasta, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki

społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Miasta, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

VIII. Bibliografia

1. Bendyk E., Buras P., Polska wobec wojny, Polska w świecie po wojnie. Zadania na nowy czas, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 2022.
2. Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
3. Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.
4. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej.
5. Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.
6. Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019.
7. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok.
8. Pikula N.G., Grewiński M., Zdebska E., Glanc W., Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa, Kraków 2020.
9. Raport o stanie Miasta Imielin za 2022, 2023 i 2024 rok.
10. Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej za 2024 rok.
11. Sprawozdanie z działalności Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Imielinie w 2022, 2023 i 2024 roku.
12. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2023 rok i 2024 rok.
13. Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w 2024 roku.
14. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.
15. Strategia Rozwoju Miasta Imielin na lata 2021-2028.
16. Szatur-Jaworska B., Diagnoza i diagnozowanie w polityce społecznej.
17. Sztumski J., Wstęp do metod i technik badań społecznych, Katowice 2005.
18. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.).
19. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939).
20. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673).

Źródła internetowe:

1. Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (<https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>) [data dostępu: 02.09.2025]
2. Mapa Egzaminów (www.mapa.wyniki.edu.pl) [data dostępu: 02.09.2025]
3. Mental health, 2022 (www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/mental-health-strengthening-our-response) [data dostępu: 05.09.2025]
4. Rejestr Jednostek Polityki Społecznej (<https://rjps.mrips.gov.pl/>) [data dostępu: 02.09.2025]
5. Urząd Miasta Imielin (<https://www.imielin.pl>) [data dostępu: 02.09.2025]

IX. Spis rysunków, tabel, wykresów

1. Spis rysunków

Rysunek 1. Wykorzystane metody i techniki badawcze.....	17
Rysunek 2. Położenie Miasta Imielin na tle powiatu, województwa i kraju	19
Rysunek 3. Liczba podmiotów z terenu Miasta Imielin zarejestrowanych w rejestrze REGON według klas wielkości (stan na koniec 2024 roku)	24
Rysunek 4. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej	33
Rysunek 5. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej	34
Rysunek 6. Łączna wartość sprzedanego na terenie Miasta Imielin alkoholu w latach 2023-2024.....	99
Rysunek 7. Elementy procesu planowania strategicznego	115

2. Spis tabel

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	10
Tabela 2. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w Mieście Imielin w porównaniu do powiatu bieruńsko-lędzińskiego i województwa śląskiego na przestrzeni lat 2022-2024.....	21
Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności Miasta Imielin w latach 2022-2024 (w procentach)	22
Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe w Mieście Imielin na przestrzeni lat 2022-2024.....	25
Tabela 5. Liczba uczniów w szkołach podstawowych w Mieście Imielin w latach 2022-2024.....	28
Tabela 6. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli w Mieście Imielin w latach 2022-2024.....	29
Tabela 7. Dane statystyczne dotyczące publicznej opieki zdrowotnej w Mieście Imielin w porównaniu do powiatu bieruńsko-lędzińskiego w 2024 roku	31
Tabela 8. Zakres usług społecznych i przypisane do nich zadania publiczne.....	35

Tabela 9. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w Mieście Imielin na przestrzeni lat 2022-2024.....	38
Tabela 10. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2022-2024.....	41
Tabela 11. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń niepieniężnych i pieniężnych w latach 2022-2024.....	42
Tabela 12. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w latach 2022-2024.....	42
Tabela 13. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=65.....	56
Tabela 14. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=65.....	57
Tabela 15. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=4.....	62
Tabela 16. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=4.....	62
Tabela 17. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=77.....	65
Tabela 18. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=22.....	66
Tabela 19. Co wpływa na Pana/i brak poczucia bezpieczeństwa na terenie Miasta? N=9.....	70
Tabela 20. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=38.....	73
Tabela 21. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=7.....	76
Tabela 22. Jakie były to substancje? Można zaznaczyć kilka odpowiedzi N=5.....	76
Tabela 23. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=73.....	78
Tabela 24. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=72.....	78
Tabela 25. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=74.....	79
Tabela 26. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=78.....	80

Tabela 27. Czy zdarzyło Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu np. przed rodzicami? N=305	82
Tabela 28. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2022-2024.....	87
Tabela 29. Liczba dzieci z terenu Miasta Imielin przebywających w pieczy zastępczej oraz kwota odpłatności za ich pobyt w latach 2022-2024.....	90
Tabela 30. Zasiłek pielęgnacyjny dla dziecka z niepełnosprawnością na przestrzeni lat 2022-2024.....	92
Tabela 31. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2022-2024.....	93
Tabela 32. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2022-2024	93
Tabela 33. Działania Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób uzależnionych w latach 2023-2024.....	97
Tabela 34. Dane statystyczne dotyczące działań Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2022-2024.....	101
Tabela 35. Dane statystyczne dotyczące wszczętych procedur NK w latach 2022-2024	102
Tabela 36. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2022-2024 ...	103
Tabela 37. Odpłatność Miasta za pobyt w domu pomocy społecznej na przestrzeni lat 2022-2024.....	105
Tabela 38. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców Miasta Imielin w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Miasta w latach 2022-2024.....	108
Tabela 39. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców Miasta Imielin oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Miasta w porównaniu do powiatu bieruńsko-lędzkiego na przestrzeni lat 2022-2024.....	109

Tabela 40. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2022-2024.....	111
Tabela 41. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2022-2024	112
Tabela 42. Liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatków mieszkaniowych oraz kwota świadczeń w latach 2022-2024.....	112
Tabela 43. Ramy finansowe Strategii	136
Tabela 44. Harmonogram wdrażania Strategii.....	137
Tabela 45. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych.....	140

3. Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców Miasta Imielin w latach 2022-2024	20
Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie bieruńsko-lędzkim na przestrzeni lat 2022-2024 w porównaniu do województwa śląskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach).....	23
Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w Mieście Imielin w latach 2022-2024	23
Wykres 4. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na 1 000 mieszkańców w Mieście Imielin, powiecie bieruńsko-lędzkim, województwie śląskim oraz Polsce w latach 2022-2024.....	25
Wykres 5. Mieszkania na 1 000 mieszkańców w Mieście Imielin, powiecie bieruńsko-lędzkim i województwie śląskim w latach 2022-2024.....	26
Wykres 6. Budynki podłączone do kanalizacji w stosunku do ogółu budynków mieszkalnych w Mieście Imielin, powiecie bieruńsko-lędzkim i województwie śląskim w latach 2021-2023	26

Wykres 7. Budynki podłączone do wodociągu w stosunku do ogółu budynków mieszkalnych w Mieście Imielin, powiecie bieruńsko-lędzińskim i województwie śląskim w latach 2021-2023	27
Wykres 8. Wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z Miasta Imielin, powiatu bieruńsko-lędzińskiego i województwa śląskiego w 2024 roku	29
Wykres 9. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w Mieście Imielin, powiecie bieruńsko-lędzińskim oraz województwie śląskim w latach 2022-2024.....	30
Wykres 10. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w Mieście Imielin, powiecie bieruńsko-lędzińskim i województwie śląskim na przestrzeni lat 2022-2024	39
Wykres 11. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w Mieście Imielin w latach 2022-2024.....	40
Wykres 12. Wskaźnik deprywacji lokalnej na przestrzeni lat 2022-2024	41
Wykres 13. Powody udzielania świadczeń w 2024 roku (liczba rodzin)	43
Wykres 14. Płeć dorosłych mieszkańców: N=78.....	45
Wykres 15. Wiek: N=78.....	46
Wykres 16. Wykształcenie: N=78	46
Wykres 17. Jakiego Pana/i zdaniem problemy społeczne najczęściej dotyczą mieszkańców Miasta? N=78	47
Wykres 18. Jakie trudności najczęściej napotykają osoby bezrobotne szukające pracy na terenie Miasta? N=78.....	49
Wykres 19. Jakiego Pana/i zdaniem problemy społeczne najczęściej występują wśród rodzin zamieszkujących Miasto? N=78.....	50
Wykres 20. Jakiego Pana/i zdaniem należy podejmować w szerszym zakresie na terenie Miasta w celu wyeliminowania lub ograniczenia problemów występujących wśród rodzin? N=78.....	51
Wykres 21. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Mieście (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób	

z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=78	52
Wykres 22. Jakiego Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych w Mieście? N=78	53
Wykres 23. Jakiego Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób z niepełnosprawnościami w Mieście? N=78	54
Wykres 24. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe? N=78	55
Wykres 25. Jakiego grupy osób są Pana/i zdaniem najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Miasta? N=78	55
Wykres 26. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=78	56
Wykres 27. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=78	57
Wykres 28. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=78	58
Wykres 29. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=78	59
Wykres 30. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.)? N=78	60
Wykres 31. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy w swoim domu? N=78	61
Wykres 32. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=78	61
Wykres 33. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=78	63
Wykres 34. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=78	63

Wykres 35. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=78.....	64
Wykres 36. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=78.....	65
Wykres 37. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=78.....	66
Wykres 38. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=78.....	68
Wykres 39. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=78.....	69
Wykres 40. Czy czuje się Pan/i bezpiecznie na terenie Miasta? N=78	69
Wykres 41. Płeć uczniów: N=309	71
Wykres 42. Wiek uczniów: N=309.....	72
Wykres 43. Klasa: N=309.....	72
Wykres 44. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=309	73
Wykres 45. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N=309	74
Wykres 46. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=309	75
Wykres 47. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy, e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=309	77
Wykres 48. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=309.....	77
Wykres 49. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=309	79
Wykres 50. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=309	80

Wykres 51. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=309	81
Wykres 52. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=309.....	82
Wykres 53. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=309	83
Wykres 54. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Ciebie takie stany (przynajmniej przez 2 tygodnie)? N=309	84
Wykres 55. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=309.....	85
Wykres 56. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2022-2024	88
Wykres 57. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2022-2024.....	89
Wykres 58. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	89
Wykres 59. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej	92
Wykres 60. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2022-2024.....	94
Wykres 61. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu alkoholizmu w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej	96

Wykres 62. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu narkomanii w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej	96
Wykres 63. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Mieście Imielin na przestrzeni lat 2023-2024	99
Wykres 64. Liczba dorosłych mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Mieście Imielin w latach 2023-2024	100
Wykres 65. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w Mieście Imielin na przestrzeni lat 2022-2024	103
Wykres 66. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2022-2024	104
Wykres 67. Liczba świadczeń zasiłku pielęgnacyjnego dla osoby, która ukończyła 75 lat na przestrzeni lat 2022-2024	104
Wykres 68. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej	107
Wykres 69. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni lat 2022-2024	107
Wykres 70. Mieszkańcy Miasta Imielin zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2022-2024	108
Wykres 71. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej	111
Wykres 72. Liczba osób, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezdomności w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej	113

UZASADNIENIE

do projektu uchwały w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin na lata 2026-2030

Obowiązek pracownia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy nakłada art. 16b ust 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Strategia ta jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mające na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Jej wdrażanie odbywa się poprzez szereg działań związanych z realizacją planów strategicznych. Strategia będzie służyć osiągnięciu zaplanowanych celów, wraz ze szczegółowym określeniem sposobów dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Imielin na lata 2026-2030 zawiera kilka części składowych: charakterystykę gminy Imielin, diagnozę sytuacji społecznej oraz część programową obejmującą misję, wizję, cele, zadania przewidziane do realizacji, ramy finansowe, zakładane rezultaty, system wdrażania, monitoring i ewaluację. W Strategii uwzględniono różnorodny zakres problematyki społecznej. Diagnoza sytuacji społecznej dokonana została w następujących obszarach:

- wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej,
- wsparcie osób z niepełnosprawnością,
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień,
- przeciwdziałanie przemocy domowej,
- aktywność i integracja społeczna seniorów,
- promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- wsparcie osób z problemem ubóstwa,
- zdrowie psychiczne.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Imielin na lata 2026-2030 określa sposób osiągnięcia wyznaczonych celów oraz pozwala wypracować sprawny i efektywny system pomocy, umożliwiający skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych, co pozwoli na zapewnienie mieszkańcom Imielina dogodnych warunków do rozwoju i przyczyni się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa społecznego.

Kierownik
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Imielinie
Sorek
mgr Agnieszka Sorek

